Yaz 2023

YapıKredi

Crystal

Kendine özgü manzaraları ve doğal formları ile tropikal havanın etkisi altındaki lokasyonlar

Crystal ile yazın favori mekanlarında ayrıcalıklısınız.

Yaz tatilinin vazgeçilmez rotalarından Bodrum, Çeşme, Göcek ve daha birçok popüler destinasyonda, seçkin restoran ve plajların keyfini **%20 indirim** ayrıcalığı ile çıkarabilirsiniz.

Ayrıcalıklı mekan listesini keşfetmek için:

crystalcard.com.tr

Kart başvurusu için
QR kodu okutabilirsiniz.

YapıKredi
Crystal

HAZİRAN-TEMMUZ-AĞUSTOS

YapıKredi

Yönetim
İmtiyaz Sahibi
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. adına
Arda Öztaşkın

Yönetim Yeri
Yapı Kredi Plaza, D Blok,
Levent, 34330 İstanbul
Tel: 0212 339 70 00

Yayın Kurulu
Özge Bakırçalı, Ceren Gençceylan,
Esra Arat, Sahra Özyavuz,
Mert Nuzumlalı, Deniz Öztürk,
Beran Toksöz, Müjde Metin

Yapım - Yayın
Lup Medya Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Mah. Ayazpaşa Camii Sok.
No:7/5 Beyoğlu/İstanbul/Türkiye
Tel: 0212 243 6142
info@lupmedya.com

Yayın Koordinatörü (Sorumlu)
Beran Toksöz

Kreatif Direktör
Müjde Metin

Editör
Aylin Kumdagezer

Redaksiyon
Meltem Ersavaş

Art Direktör
Gözde Çetin

Katkıda Bulunanlar
Demet Gezbor, Ömer Faruk Gündoğdu,
Güvenç Atsüren, Efe Uygur,
Ekin Kurbetçi, Doğancan Güngör,
Esra Kağıtçı Dede, Utku Kuran,
Selin Ekim, Emre Kapçak,
Yuşa Yeşilyurt, Özgür Kılıç,
Noor Abuarafeh, Sena Başöz,
Burcu Çimen, Didem Yazıcı

Reklam Direktörü
Evrim Yücesoy
evrim@lupmedya.com

Baskı
Pelikan Basım Matbaa ve
Ambalaj Sanayi Tic. Ltd. Şti.
Kayaşehir Mah. Ulubatlı Hasan Cad.
Blok 2H Kapı No: 19
34494 Başakşehir / İstanbul
Tel: (0212) 613 79 55

Baskı Yeri ve Tarihi
İstanbul, Haziran, 2023

Yayın Türü
Yerel süreli yayın

Tiraj
5.250 adet

Bu dergi FSC belgeli kağıt ile üretilmiştir.

Crystal Dergisi, Lup Medya Ltd. Şti. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Crystal Dergisi'nin isim ve yayın hakkı Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf ve illüstrasyonların her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz. Yazıların sorumluluğu yazarlara, yayınlanan ilanların sorumluluğu ise sahiplerine aittir.
Mersis No: 0937002089200741

18
10-30° Güney ve Kuzey enlemleri
Tropikal havanın etkisindeki lokasyonlar ve öne çıkan detaylar

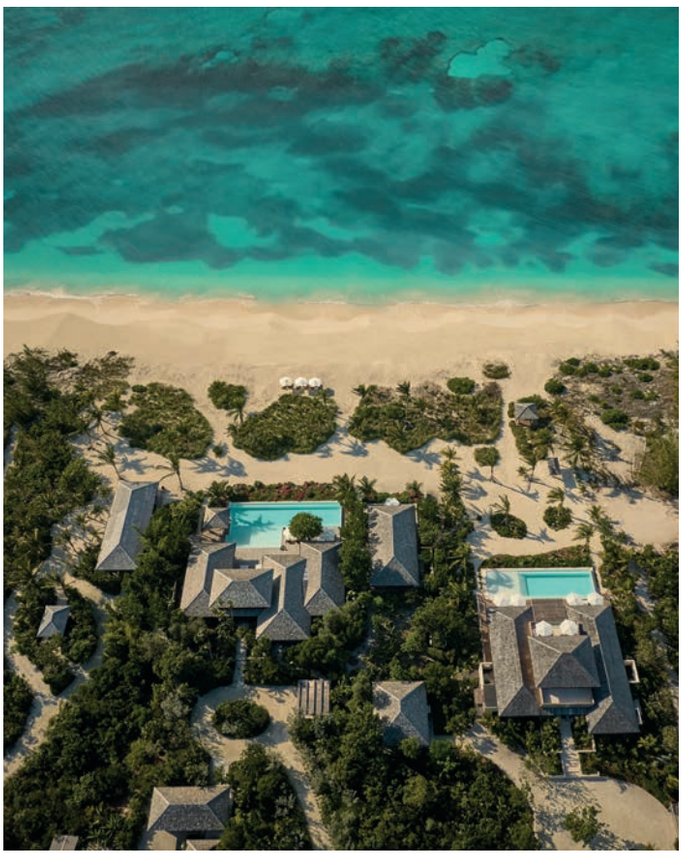

Turks ve Caicos Adaları

Fiziksel ve psikolojik olarak rahatlamanın farklı yöntemlerini aradığımız modern dünyada, gün sonunda kendimizi doğanın ellerine bırakıyoruz. Zor geçen bir günün ardından parklarda turlayanlar, hafta sonunu şehirden uzak ve sadece yeşilliklerin arasında geçirmek için can atanlar ya da bir sonraki seyahatini deniz kıyısında geçirmek için elinden geleni yapanlar... Ne yaparsak yapalım, yolumuz doğayla kesişiyor. Bu yüzdendir ki Crystal Yaz 2023 sayısının kapak konusunda, tropikal havanın etkisindeki lokasyonları irdeledik. Neticede siz bu satıları okurken sıcaklık değerlerinin yükseldiği ancak bir taraftan da deniz serinliğinin hissedildiği bir senaryonun başkahramanı olmanız için gerekli olan tek şey hayal gücü. Yeniden insan ve doğa ikilisinin bileşenlerinde farklı konumlarda olmalarına rağmen tek bir değerde buluşan milli parkları mercek altına aldık. Yemek kitabı tarifleriyle gastronominin geleneksel ve aslında hiç değişmeyecek taraflarına değinirken manga tarihinin kültürel notlarına da yer verdik. Tiny House konseptinden sezonun floral desenli trendlerine, 2000'li yıllara geri dönen mücevher tasarımlarının harf segmentinden otomobillerdeki elektrikli kavramına varıncaya kadar diyalog kurduğumuz meseleleri ele aldık. Her daim doğaya sığınabildiğiniz bir yaz olması dileğiyle.

76
Bütünleyen aksesuarlar
Yaz aylarının klasik bileşenleri

Yeni Maserati Grecale GT Her Günü Olağanüstü Kılar

YENİ MASERATI GRECALE GT'Yİ KEŞFEDİN.
ZARAFET VE GÜÇLE OLAĞANÜSTÜ BİR ŞEKİLDE ÖNE ÇIKIN.

Fer Mas Oto Tic. A.Ş.
Kuruçeşme Cad. No: 27 Kuruçeşme/İstanbul
Tel: (0212) 263 30 01

Otokoç Antalya
Altınova Sinan Mah. Serik Cad.
No: 301 07170 Kepez/Antalya
Tel: (0242) 225 18 18

Otokoç Ankara
Söğütözü Mah. Söğütözü Cad. No: 2
Koç Kuleleri C Blok No: 8–9 Çankaya/Ankara
Tel: (0312) 220 55 02

Mengerler Bursa
Ovaakça Santral Mah. İstanbul Cad.
No: 644 Osmangazi/Bursa
Tel: (0224) 261 11 14

Maserati

Motor: L4 MHEV, Azami Güç: 300 CV/450 Nm, Azami Hız: 240 km/s, 0–100 km Hızlanma: 5,6 sn, Yakıt Tüketimi (karma) min.-maks.: 8,7–9,2 L/100 km, CO_2 Emisyon Oranları (karma) min.-maks.: 198–208 g/km. İlanda belirtilen veriler versiyona göre değişiklik göstermektedir.

Koç

İÇİNDEKİLER

38

Kağıt yapraklarda tarifler
Dünden bugüne yemek kitapları.

70

Yüksek saatçilikte 2023 öngörüleri
Watches and Wonders derlemesi.

44

Pitoresk sınırlar
Farklı lokasyonlarda olmalarına rağmen tek bir değerde buluşan milli parklar.

82

“Adı” üstünde
Mücevherlerle buluşan isimlerde sezon trendi.

32

Mikro metrekare konsepti
Yaşam alanlarında “Tiny House” perspektifi.

İZ BIRAKAN ANLAR.
SONSUZ DENEYİMLER.
Unutulmaz düğünlerin ev sahibi Divan Kuruçeşme.
divan
kuruçeşme
Koç
DIVAN.COM.TR
Detaylı bilgi ve rezervasyon için:
0212 708 60 60
divankurucesme

GÜNDEMDEN KISA KISA

BİR KARAKTERİN OBJEKTİFİNDEN

Her ne kadar farklı kitlelere hitap ediyor olsalar da bir noktada ortak paydada buluşan markaların sayısı hiç de az değil. Ortaya attığımız tezimize birçok referans verebiliriz ancak biz fotoğraf ve animasyon ikilisinden bahsetmek istiyoruz. Bu nedenle Leica ve Walt Disney beraberliğinin 100. yıl dönümünü kutlayan "100 Years of Wonder" tasarımını ayrıca incelemek gerekiyor. Walt Disney'in 1920'lerde ve 1930'lardaki ilk filmlerinin animasyon süreçleri Leica'nın kamera ve projektörleri kullanılarak geliştirildi. Öte yandan "Leica Reel" terimi, bir filmin ilerleyişini geliştirmek ve sergilemek için kullanılan, film müziğinin önemli bölümleriyle bir 'storyboard' yapma sürecine atıfta bulunarak, film yapımcılığının bu erken döneminden çıktı. 2023'e dönecek olursak, bu sene hem Disney'in hem de bu iki markanın asırlık ortaklığının yılı. Leica Q2 | Disney "100 Years of Wonder"'ın tasarım detaylarına baktığımızda ise diğer birçok filmin yanı sıra *Dumbo, Fantasia* ve *Pinocchio* üzerinde çalışan animatör Don Towsley'nin 1937 yılındaki model paftasına dayanan bir tasarımla dekore edildiği görülüyor. Ayrıca üst plakada bir Mickey Mouse ve arkada oyulmuş bir Disney logosu var.

Leica Q2 | Disney "100 Years of Wonder" tasarımı 500 edisyonla sınırlı.

YAPI & YAPI

GELECEK KEMPINSKI RESIDENCES BALMUMCU'DA YEŞERECEK

THE FUTURE BLOSSOMS AT KEMPINSKI RESIDENCES BALMUMCU

Kempinski Residences
Balmumcu
İSTANBUL

www.kempinskiresidencesbalmumcu.com

yapiveyapi

www.yapi-yapi.com.tr

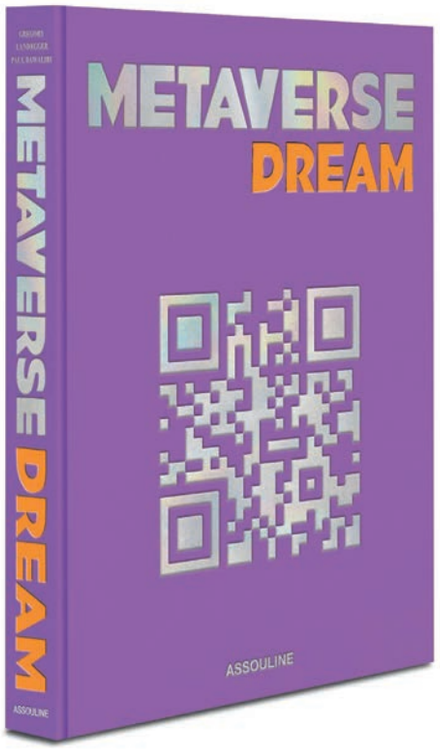

***Metaverse Dream*, 105 euro fiyat etiketiyle *www.assouline.com* adresinde satışta.**

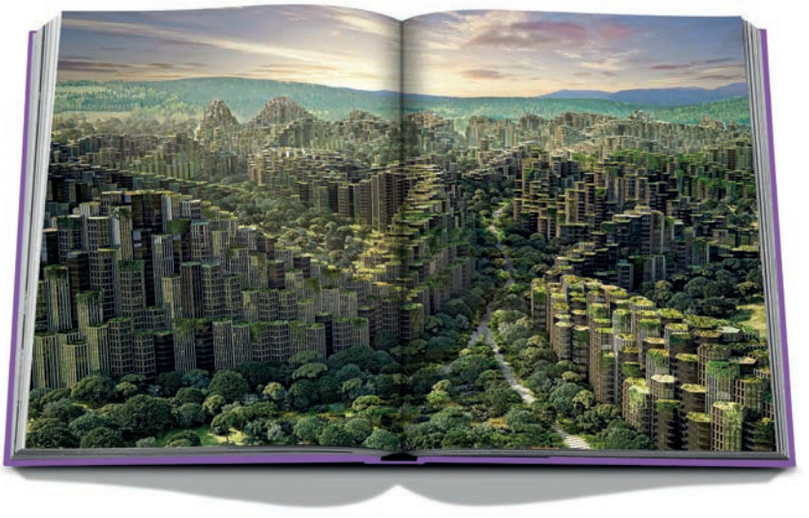

SONSUZLUK İHTİMALLERİ

MIT 1978'de, kullanıcıların Aspen'de sanal bir tur deneyimlemelerini sağlayan bir sistem geliştirdi. Şimdilerin normal sayılanları aslına bakarsanız bundan neredeyse 40 yıl önce hayata geçmiş bile. Bir diğer taraftan bugün, seyahat düşüncesi artık fiziksel yahut önceden var olan bir destinasyonla sınırlı değil. Nedeni ise 1978'deki inovasyonun izinde metaverse ile her gün yeni dünyalar yaratılması ve akabinde olasılıkların sonsuzlaşması. Öyle ki metaverse bir diğer taraftan seyahatin geleceğini temsil ederken ortam sadece seyahatle de sınırlanmıyor. Sanal ortamlar genişleyip gelişirken Assouline *Metaverse Dream* baskısıyla modadan mimariye, donanımdan tasarıma kadar metaverse ile ilgili ve onun kapsama alanındaki görsellerden oluşan bir küratörlük aracılığıyla sonsuzluk ihtimallerini irdeliyor. *Metaverse Dream*'in bir diğer özelliği de kapakta bulunan QR kodunda gizli. Öyle ki kodu taradığınızda Decentraland'deki Assouline butiğine yönlendiriliyorsunuz. Deneyim, markanın imzası olan kırmızı duvarlar, kitaplıklar ve özel nesneler dahil olmak üzere temel unsurlarla yüz yüze bir Assouline butiğini yansıtıyor.

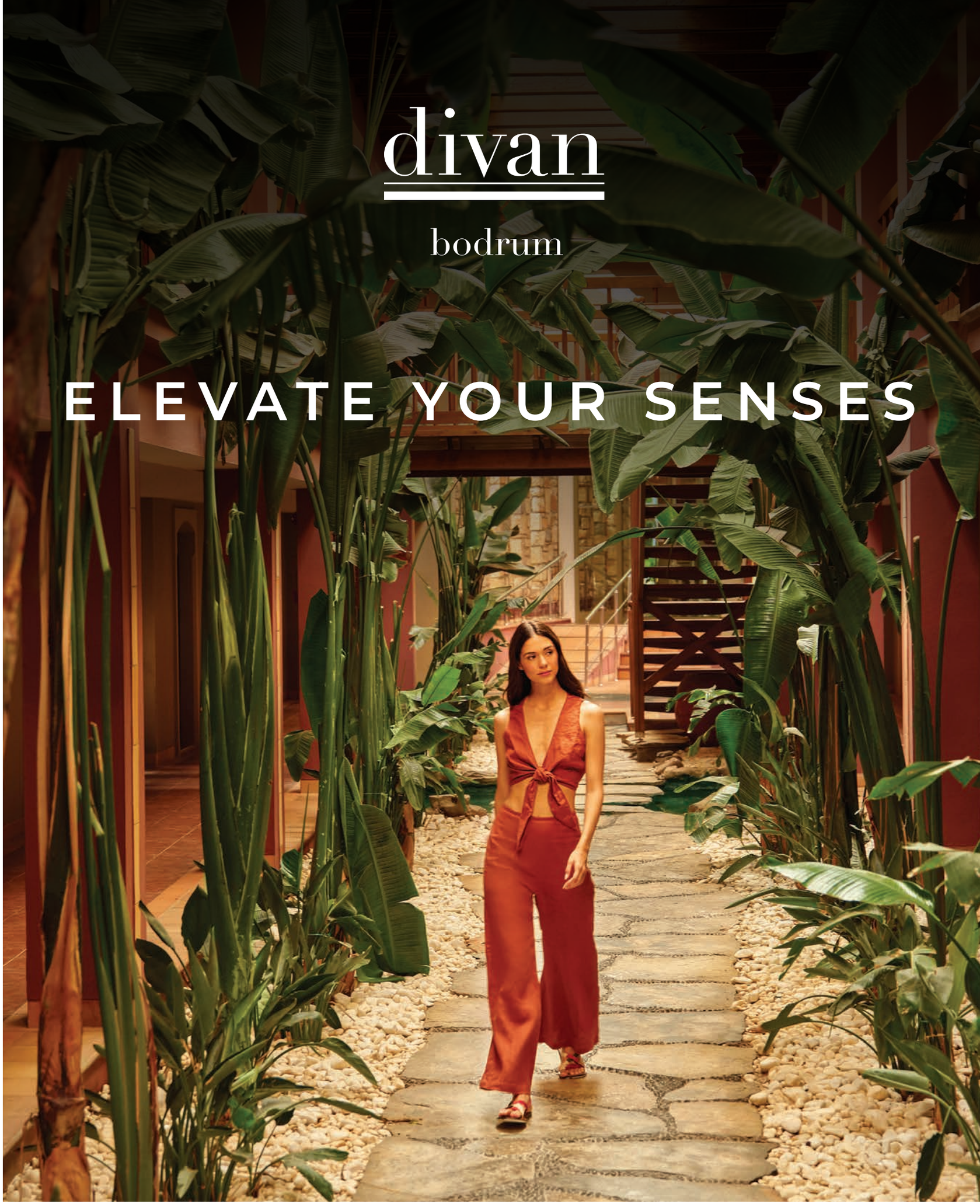

Koç

www.divan.com.tr /divan_bodrum /divanotelleri

ÖZEL EDİSYON RENKLERİ

Otomobilleri sadece hız kadranlarıyla değerlendirmediğimiz gerçeğinde birçok marka yıl dönümü yahut özel günler için farklılık yaratmaya devam ediyor. Bir önceki cümlemize verebileceğimiz en güncel referans ise Avrupa ile Asya'yı birbirine tasarım ve mühendislik normlarıyla bağlayan Porsche ve Tayland ortak noktasından geliyor. Porsche Tayland 30. yıl dönümünü, Porsche'nin in-house "Dream Division" ve Porsche Exclusive Manufaktur ile iş birliği içerisine girerek Tayland'ı ve onun zengin, renkli kültürünü onurlandıran özel bir sürüm olan 911 Carrera GTS'i tanıttı. Ismarlama Porsche 911 Carrera GTS 30 Years Porsche Thailand Edition, Alman otomobil üreticisinin hassas mühendisliğini Tayland'ın yerel mirasıyla birleştiriyor. Ülkenin canlı kültürü, farklı renklerin kullanımıyla vurgulanıyor. Öyle ki haftanın her günü belirli bir tonla ilişkilendiriliyor: Pazartesi (Sarı), Salı (Pembe), Çarşamba (Yeşil), Perşembe (Turuncu), Cuma (Mavi), Cumartesi (Mor) ve Pazar (Kırmızı). Bu renk skalasının nedeni ise Tayland'da, bir kişinin doğduğu haftanın günü belirli bir renkle bağdaştırılıyor olması ve bu renk de kişinin "şanslı" rengi kabul ediliyor.

Sınırlı sayıda üretilen Porsche 911 Carrera GTS 30 Years Porsche Thailand Edition, Tayland'ın kültürüne renkli göndermelerde bulunuyor.

40x30 cm boyutlarındaki jakarlı viskoz kadifeden dekoratif silindirik puf, 480 euro fiyat etiketiyle *www.missoni.com* adresinde satışta.

EV KİMLİĞİNDE DETAYLAR

Bulunduğunuz ortamı canlandırmak adına renklerin gücünden yararlanmak sizin için bir yaşam tarzı ise Missoni koleksiyonlarına aşina olduğunuzu varsayabiliriz. Zira tek bir tasarımının renginin bile ortama kattığı enerjiyi ve markanın renk konusundaki konumunu tartışma gereği duymuyoruz. 2023 ev koleksiyonu için çok biçimli tekstillerin kullanımını merkeze alan seçki; koltuk, puf, dekoratif mobilya, yastıklar ve kilimlerden oluşuyor. Missoni'nin inovasyoner kumaşları, geniş renk yelpazesi ve yeni sembolleri koleksiyonun yenilikçi tarafına değinirken elbette markanın mirası ve klasik bileşenleri de seçkideki yerini alıyor. Koleksiyonda dikkat çeken bir nokta, Missoni'nin imza desenlerinde görünen modüler, birbirine kenetlenen koltuklar. Bir diğeri ise silindir, altıgen ve küp gibi formlarla karşımıza çıkan puf tasarımları. Missoni, yeni koleksiyonuyla aynı zamanda, uçuşan siyah ve beyaz tasarımlarının yanı sıra çok renkli parçalardan oluşan bir kalibre sunarak zıtlık üzerine bir oyun sergiliyor.

"BİR TERCİH ÇOK ŞEY DEĞİŞTİRİR"

İçerisinde bulunduğumuz modern dünyanın gelişmiş yönlerinden yararlanırken bir diğer taraftan var olan doğal düzenin standartlarını korumak adına alternatif yollar arıyoruz. Kişisel olarak atılacak adımların bir zincir gibi birbirine bağlı olarak geniş kitlelere ulaşacağının bilincinde, tercihlerimizin çok şey değiştireceğini de savunuyoruz. Öyle ki "sadece benim yapmam neyi değiştirir?" fikrine taban tabana zıt bir ideoloji savunuyoruz aslında çünkü biliyoruz ki "Bir tercih çok şey değiştirir."

Öte yandan artık bir tercihten çok zorunluluk haline bürünen iklim değişikliği ve küresel ısınma neticelerinde, sadece tüzel kişiler değil etkisi büyük markaların da bu denkleme dahil olması gerektiği bir gerçek. Halihazırda Yapı Kredi Crystal'ın takipçisiyseniz zaten sürdürülebilirlik konusunda atığımız yahut atacağımız adımlar hakkında az da olsa bilgi sahibisinizdir. Geleceğe daha iyi bir çevre ve doğa bırakmak adına şimdiden önlemlerin alınması ve de her birimizim bu anlayışı benimsemesi gerektiğini düşündüğümüzden dolayı tüketim pratiklerimizi yeniden gözden geçirmeli. Bu noktada da ayrı bir parantez açmak gerekiyor zira Yapı Kredi, sadece ekonomik gelişim adına değil; topluma, insana ve doğaya dost sürdürülebilir bir gelecek için sınırları kaldırmak adına çalışmalarını sürdürüyor. 1944 yılından beri mihenk taşlarından olan topluma fayda sağlama düşüncesiyle, tüm paydaşlarıyla birlikte bireysel düzeyde de farkındalık yaratarak toplumsal bir değişimin öncüsü olmayı hedefliyor. En başında da belirttiğimiz gibi bireysel adımların kitlelere ulaşması adına ilk adımı kişisel olarak başlıyor. Geleceğe dair neler yapabilirim yahut hangi alışkanlıklarımdan vazgeçmeliyim gibi değişime açık sorular soruyorsanız, cevabımız: Yapı Kredi Step.

Kullanıcılarını bilinçli ve sürdürülebilir tercihlere yönlendiren Step, alacağınız çevreci aksiyonların neticesinde size Step puan kazandırıyor. Bu aksiyonlar arasında; E-dekont, e-ekstre, sürdürülebilir fonlar, toplu taşımayı kullanma ve elektrikli scooter kullanımı gibi sürdürülebilir tercihler yer alıyor. Topladığınız puanlarla Step'e dahil olan STK'ların sürdürülebilirlik bağlantılı projelerine bağış yapılabiliyor. Tıpkı ekolojide olduğu gibi bir döngü içerisinde kendini besleyen bu etkileşimde sürdürülebilir tercihler toplumsal faydaya dönüştürülebiliyor. Madalyonun öbür tarafında ise Step; edindiğiniz yahut değiştirdiğiniz yaşam tarzınız, tüketim alışkanlıklarınız, üretim şekilleriniz ve tercihleriniz sürdürülebilir bir kültür yaratmanın ilk adımlarını oluşturuyor.

Her birimizin hayatında yapacağı küçük ancak etkisi büyük değişimlerden de söz etmeli. Hazır yaz aylarının tadını çıkardığımız bu zamanlarda deniz kirliliği üzerinden ilerlemenin daha gerçekçi olacağını düşünüyoruz. Gördüğünüz ancak hiçbir şekilde ulaşamadığınız bir senaryo düşünelim; Deniz var ancak balık yok; deniz var ancak giremiyorsunuz; deniz var ancak kirlilikten hiçbir şey göremiyorsunuz... Tam da bu noktada hem günümüz hem de geleceğimiz için denizlerimizi temiz ve sağlıklı tutmakla ilgili önemli sorumluluklarımız bulunuyor. Spesifik olarak deniz kirliliğini önlemek ve bu tutumu birer yaşam tarzına

dönüştürmek için atılacak küçük ancak etkili adımlardan bazılarında değinmeli. Elbette az sonra okuyacağınız önerilere birçoğumuz belki de yüzlerce kez denk gelmişizdir ancak ne kadar uygulamaya geçirdiğimizi de sorgulamak gerekiyor.

Sahil ve plajlarda çöplerimizi elbette çöp kutularına atmak en temel adım. Çöp ayrımına dikkat etmek ise sürdürülebilirliğin bir sonraki seviyesi; plastik, cam ve kağıt gibi farklı materyalleri geri dönüşüme yollamak. Hazır söz denizlerdeki en büyük sorunlardan biri olan plastikten açılmışken; plastik kullanımını en aza indirgemenin gerekliliğini hatırlatalım. Tek kullanımlık plastikler yerine tekrar kullanılabilir ürünler tercih etmek alternatifler arasında. Geri dönüştürülebilir atıkların ardından hane içerisinde yapılacak belki de en önemli nokta; atık yağları doğru bir şekilde bertaraf ederek yağların yer altı sularına karışmasını engellemek. Zira dökülen yağların gün sonunda denizlere karıştığı gerçeğini hiçbir zaman unutmamalı bu yüzden atık yağ toplama merkezlerini kullanmak mühim. Bir başka alternatif de fosil yakıtlarla alakalı. Öyle ki fosil yakıtlar yerine doğa dostu alternatif enerji kaynaklarını tercih etmek deniz kirliliğini önlemek adına etkili bir yöntem.

Tercihlerin neticelere sebebiyet verdiği dünya tarihinde, her bir olayın nedeni ve de sonucu var. Küresel ısınmanın nedeni ise en basit haliyle bizleriz ve de negatif sonuçları ile hayli sert bir şekilde karşılaşıyoruz. Ancak her daim yapılabilecek ve atılabilecek adımların olduğunu bildiğimizden hem şimdiki hem de gelecek zamanlar için tercihlerimizi yeniden gözden geçirmemiz şart. Şairin dediği gibi "Her şey değişir, bazen zamanla bazen bir insanla..." Hazır zamanımız varken kişisel olarak atacağımız adımlarla değişimin sırası...

YapıKredi step
SÜRDÜRÜLEBİLİR TERCİH PROGRAMI

New Balance Made in USA 998– Broadacre City, 185 euro fiyat etiketiyle *www.kith.com* adresinde satışta.

FRANK LLOYD WRİGHT ETKİSİNDE

Moda tasarımlarının esinlendiği alanlar günden güne genişlerken yaratıcılığın sınırları olmadığını yeniden hatırlıyoruz. Bir diğer taraftan eskizden esinlenerek bir ayakkabı tasarlanabilir mi sorusu bu zamana kadar kimin aklına gelmiştir bilinmez ancak Kith bu soruyu daha önce düşünmüş olmalı ki Frank Lloyd Wright'ı tercih etmiş. Kith'in kurucusu Ronnie Fieg, Wright'ın ütopik Broadacre City eskizlerinden ilham alan bir New Balance tasarımını piyasaya sürmek için Frank Lloyd Wright Vakfı ile iş birliği yaptı. "New Balance Made in USA 998–Broadacre City" adını alan tasarım Broadacre City eskizlerinin dokularını ve renklerini yansıtıyor. Burada bir parantez açmak gerekiyor; Broadacre City Wright'ın 1932 tarihli *The Disappearing City* adlı kitabında ortaya çıkan, inşa edilmemiş bir ütopik şehir projesi. Öte yandan tasarımda klasik New Balance detaylarını da görüyoruz; deri ve süet kaplama bölümleri. Wright'ın eskizlerinden alınan renklerle tasarlanan "New Balance Made in USA 998–Broadacre City"nin odağında kirli beyazın yanı sıra yeşil ve kırmızı detaylar yer alıyor.

Fotoğraf: Zhang Xi

DOĞANIN TASARIM NOTLARI

Mimarinin doğa içerisindeki farklı formlardan ilham aldığı gerçeğinin bir diğer örneği olan Boatyard Hotel, Çin'in Suzhou kentinin kırsal Wujiang Bölgesi'nde konumlanıyor. Çevresiyle uyum içinde olan tasarımın doğal kodlarının kaynağı hemen yanındaki nehir ve çevresindeki manzara. Doğadan esinlenen yapının arkasında ise WJ Studio yer alıyor. Ayrıca bu noktada tasarımın su ve su üzerinden yansıyan ışıklarla bir bütün oluşturduğunu dile getirmemiz gerekiyor. Zira tabandan tavana büyük pencereler yapının esas aldığı yansımalara yardımcı oluyor. Yapının dışı ve içerisi arasında dengeli bir şekilde uygulanan ışık oyunları bir illüzyon yaratsa da üst katlara çıktıkça ışık açıları belirginleşiyor. Daha üst katlarda ise yapının kavisli formu, ışığın yarıklardan içeri girmesini teşvik eden yüksek tavanlarla tamamlanıyor. WJ Studio için planlamadan mimariye ve iç mekana, peyzajdan operasyona kadar tüm süreç tasarımının dikkate aldığı ortak nokta, estetiğin doğal neticesi. Bu yaklaşım insan ve doğa arasında kurulan diyaloğun gerçek hali olarak tanımlanabilir.

WJ Studio'nun tasarladığı Boatyard Hotel, Çin'in, Wujiang Bölgesi'nin pastoral manzarasından etkilenerek projelendiriliyor.

ÇÖL İZLENİMLERİNDE

Hermès İlkbahar/Yaz 2023 koleksiyonu için ilhamını kum tepelerinden alıyor. Öyle ki Nadège Vanhee-Cybulski bu ilhamını tasarımlarda tercih ettiği renklerle zaten bariz bir şekilde belli ediyor. Koleksiyon, özellikle geçtiğimiz senelerden bu yana değişen tatil ideallerini yeniden yorumluyor. Bir süre evde kalmak zorunda olan bizler için doğanın içerisinde açık havanın tadını çıkarmak "yeni normallerimizden" biri oldu. Hermès de bu normaller üzerinden, vahşi doğada inzivaya çekilme düşüncesine odaklanarak seyahat kavramları ile şehir stilini harmanlıyor. Bir diğer deyişle Vanhee-Cybulski, kişileri şehirde açık havada yürüyüşler için donanımlı, faydacı bir görünümle canlandırmak istiyor. Koleksiyon belki maceraperest outdoor tutkunları için ilk tercih olmayabilir ancak Vanhee-Cybulski yine de temayı çok teknik hale getirmeden hafiflik duygusuna değinmek istiyor. Renk skalası olarak kum beji ve kahverenginin tonlarından şafak tonlarına değin doğanın paletine sahip koleksiyon pitoresk bir tatil kaçışını resmetmenin moda tarafında konumlanıyor.

Hermès İlkbahar/ Yaz 2023 koleksiyonu ilhamını çölün değişen renk skalasından alıyor.

Koleksiyon akkında detaylı bilgiye *www.aforara.com* adresinden ulaşabilirsiniz.

TASARIM VE SES İKİLİSİNDE

Teknoloji ile birlikte gelişim gösteren ses sistemlerinde elbette tasarımın her türlü ortama uyumu da mühim. Zira eminiz ki çoğumuz ses kalitesinin iyi bir performans göstermesi kadar hoparlörün göze de hoş gelmesi gerektiğini savunacaktır. A for Ara'nın koleksiyonu ise iyi bir alternatif sayılabilir. A for Ara, Etsy'nin orijinal kurucusu ve CEO'su Robert Kalin ve NASA mühendisi William Cowan tarafından oluşturulan yeni bir marka. Ayrıca ilk koleksiyonları B-2, FS1 ve FS2 olmak üzere üç hoparlör sisteminden oluşuyor. Genel hatlarıyla marka, tasarımlarıyla girişken ses tutkunlarına hitap ediyor. Nedeni ise hoparlörlerin Memphis tarzı heykelsi nesneleri andırması ve el yapımı olması. New York'taki Catskill Dağları'ndaki atölyede üretilen her bir tasarım, tabandaki subwoofer ve çiçeğe benzer yapısıyla ahşap ses çıkış bölümü aracılığıyla iletilen pürüzsüz ve kaliteli ses vadediyor. Ayrıca çiçeği andıran gramofonun siyah ceviz, sert akçaağaç, kiraz ağacı gibi alternatifleri de bulunuyor.

Turks ve Caicos'taki ödüllü özel ada COMO Parrot Cay.

10-30° GÜNEY VE KUZEY ENLEMLERİ

Yazı: Aylin Kumdagezer

Güneşin kendini bir hayli fazla göstermeye başladığı yaz aylarında eminiz ki birçoğumuzun enerjisi diğer mevsimlere göre daha yüksektir. Kendimizi mütemadiyen bir etkinlik ya da planın içerisinde bulmamız yahut gelen etkinlik ve aktivite tekliflerine daha sıcak bakmamız bundandır belki. Bir diğer taraftan kapalı havaların tatlı miskinliğini de es geçmiyoruz elbette. Her mevsimin kendine özgü dinamikleri ve insan üzerinde çeşitli etkileri olduğunu kabul ederek biz yaz sayımıza odaklanalım.

Coğrafi olarak dört mevsimi yaşayabilmenin verdiği rahatlıkla bu iklim kuşağında olmanın pozitif yanlarından yararlanıyoruz. Hoş, küresel ısınma gerçekleriyle dünyanın değişen dengelerinde iklim kuşaklarının da değişkenlik gösterdiğini göz ardı edemeyiz. Küresel ısınma ve çevre sorunlarını sonraki sayfalara bırakalım zira güneşin her daim yanınızda olduğu tropikal iklimler ister bulunduğunuz ay ocak olsun ister haziran her bakımdan insanı rahatlatıyor. Doğanın güzelliklerinin güneşin ışınlarıyla daha canlı bir hale gelmesi, sadece bir fotoğrafa bakıp bile "Keşke orada olsaydım" düşüncesine kapılmamıza neden oluyor. Üzerine bir de şehir hayatının betonlaşan tarafı, yeşillikten uzak alanları ve gündelik hayatın yoğun temposu eklenince, bu tarz görsellere yüklediğimiz anlamlar ayyuka çıkıyor. Bir diğer taraftan sosyal medyanın da bu konuda bizim yanımızda olduğunu kabul edelim. Dünya üzerinde gezilecek, görülecek ve deneyimlenecek milyonlarca noktanın var olduğunu elbette biliyoruz ancak gözün

Bedeni, zihni ve ruhu beslemek için sığınılacak bir yer olarak tanımlanan adaya ulaşım Providenciales havaalanından 50 dakikalık bir transfer mesafesinde.

Tayrona Ulusal Parkı, Kolombiya.

görmesi, içimizdeki seyahat arzusunu bir tık daha artırıyor. Sosyal medyadan gördüğümüz ve de seyahat listesine eklenmiş lokasyonların varlığında hemfikiriz diye düşünüyoruz.

Yeniden spesifik olarak iklim kuşaklarına dönecek olursak tropikal kuşakta ziyaret edilecek konumlar için biraz da şans faktörü devreye giriyor. Şimdiden bavulunuza şemsiye, yağmur botu ve yağmurluğunuzu koyun deriz zira nerede ne zaman yağmurun bir anda bastıracağını eminiz ki Yunan mitolojisinde yağmur perisi olan Maia da bilmiyordur. Öyle ki araştırmalar, bu iklim kuşağına sahip coğrafyalarda toplam yağış miktarının Londra gibi ılıman iklim kuşağında yer alan konumların yaklaşık üç katı olduğunu söylüyor. Bol yağışlı ancak sıcak bir iklim kuşağı olan tropikal bölgede hava soğumuyor. Köppen iklim sınıflandırmasına göre yılın 12 ayı boyunca sıcaklık 18 °C'nin altına düşmüyor. Kulağa oldukça hoş geliyor değil mi? Alışık olduğumuz gün içi değişen sıcaklıklar tropikal ortamlarda ortadan kalkıyor. Kısacası sabah evden nasıl çıktıysanız akşam herhangi bir ekstra kıyafete gerek duymadan evinize dönebiliyorsunuz; yine güzel bir haber! Ancak her şey bu kadar stabil değil; yağmur etkenini yeniden hatırlamak zorundayız. Genellikle günün en sıcak saatlerinde sıcaklık 30 °C'nin üzerine çıkabiliyor, bulutların etkisiyle de hava ve

Sağ sayfada: Bali'nin modernliği ve aktif yaşamı üzerinden şekillenen Como Uma Canggu.

zemin sıcak kalıyor. Bu nedenle sıcaklıklar geceleri bile çok düşmüyor; yağmuru ayrı bir yere koyarak söylüyoruz tabii ki. Sıcaklık değerlerinin yüksek olması beraberinde nemi de getiriyor. Öyle ki eğer nemli havalara alışık değilseniz tropikal iklim bir noktada rahatsız edici bir seviyeye ulaşabilir.

Olabilecek bütün kötü ve iyi senaryoların izinde tropikal iklimin keyfini çıkarabileceğiniz spesifik konumlara yoğunlaşmalı. İlk durak, Karayip Okyanusu'ndaki en güzel tropik adalardan biri olan Barbados. Kumlu plajları, etkileyici doğası, mavinin farklı tonlarındaki deniziyle yıl boyu güneş ışığında kalan Barbados, spor etkinliklerine düşkünseniz tercihleriniz arasında yer almalı.

Hırslı bir sörfçüyseniz doğu kıyısındaki Bathsheba Plajı'na, daha sakin sular arıyorsanız güneydeki Dover Plajı'na yönelebilirsiniz. Başkent Bridgetown yakınlarındaki Carlisle Körfezi, kısmen çeşitli gemi enkazlarının bulunduğu bir konum. İster tüple ister şnorkelle kendiliğinden oluşmuş deniz altı müzesini deneyimlerken karşınıza bol çeşitli deniz canlıları da çıkacak. Denizden karaya yöneldiğinizde ise Hunte's Gardens veya Harrison's Cave'i ziyaret etmelisiniz.

Uçsuz bucaksız vadiler, yağmur ormanları, kurak çöller ve Karayip tarzı kumsallarla bir arada bulunan tropikal ve renkli bir ülke,

Maldivler'deki Thaa Atolü'nde yalnızca 33 bölge kayıt altına alındı ancak her seviyedeki dalgıçlar için çok sayıda keşfedilmemiş kanal ve resif var.

Kolombiya... Ağaçların arasında dev çiçeklerin ve tropik meyvelerin büyüdüğü, sokak köşelerine resimlerin asıldığı, insanların her fırsatta salsa yaptığı bir yer. İster trekking ister sörf veya vahşi yaşamının bir parçası olmak... Kolombiya'da yapılacak çok çeşitli şeyler var.

Ekoloji ve arkeolojiyi korumak ve tanıtmak amacıyla 1964 yılında kurulan ve 1969'da milli parka dönüştürülmüş Tayrona Ulusal Parkı'nda yürüyüşlerden derinlikleri keşfedebileceğiniz deniz ortamlarına kadar birçok etkinlik mevcut. Kolombiya kıyı şeridinden kısa bir uçak yolculuğu mesafesindeki San Andrés Adası'nın her tarafı Karayip Denizi ile çevrili.

Gün batımını izlerken Kolombiya mutfağının tadını çıkarabileceğiniz bir akşam yemeği kulağa gayet iyi geliyor. Ancak daha dinamik aktivitelerde bulunmak isteyenler için kano bir alternatif. Cayo Sucre ise sadece kürek mesafesinde. Yürüyüş ve doğa kombinasyonunun bir başka noktasının da Bogota'nın 57 km kuzeydoğusundaki Laguna de Guativita olduğunu belirtelim.

Kolombiya'ya gelmişken kahve turu yapmamak olmaz. Kahve sevmeseniz bile burada kahvenin tadına bakmak neredeyse zorunlu. Hacienda Venecia; uygulamalı etkinlikler, kahve endüstrisinin ayrıntılı tarihi ve taze yetiştirilmiş kahvelerinden lezzetli fincanlar içeren turlar sunan bir çiftlik.

Sağ sayfada: Cocoa Island, kuma ayak basma deneyimi arayanlar için tasarlanmış küçük bir özel ada.

Afrika'nın en güvenli ülkesi sıralamasında yer alan Mauritius, Hint Okyanusu'nda Madagaskar'ın doğusunda yer alan küçük bir ada. Dünyanın en iyi botanik bahçelerinden biri olan Sir Seewoosagur Ramgoolam Botanic Garden ilk sırada. Bu güzel bahçeler genellikle Kew Gardens ile karşılaştırılır. Ancak Kew'de dünyanın en fantastik tropik bitkilerinden bazılarını görmek ve koklamak için dev seraların içine girmeniz gerekiyor. Ancak burada öyle değil. Heritage Nature Reserve'ün manzaralarını keşfetmek için bisiklet tercih etmelisiniz. Şeker kamışı tarlalarında dolaşabilir, şelalelerin, kaya havuzlarının tadını çıkarabilirsiniz. Doğanın içerisindeyken Le Morne Brabant es geçilmemeli. Gizli mağaralarla dolu bu engebeli alan, kaçak köleler tarafından sığınak olarak kullanılmış ve bunun sonucunda bir özgürlük sembolü olarak UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne girmiş. Doğayla tam anlamıyla iletişim kurmak için ise rota Black River Gorges Milli Parkı'na çevriliyor. Adanın nesli tükenmekte olan yerli bitki ve hayvan türlerinin hayatta kalma mücadelesini deneyimlemeden geri dönmemelisiniz. Burada sadece Mauritius'ta bulunabilen yaklaşık 311 yerli ve endemik çiçekli bitki türü ve dokuz kuş türü var.

Cocoa Island, kuma ayak basma deneyimi arayanlar için tasarlanmış küçük bir özel ada. Uluslararası havaalanından sürat teknesiyle sadece 40 dakika uzaklıkta bulunan Como

Mauritius'taki İskenderiye Şelaleleri.

Cocoa Island; terapi, yoga, dalış, gurme mutfağı ve heyecan verici geziler vadediyor. Odalarının çoğu, yerel balıkçılar tarafından kullanılan gemi tarzı olan dhoni teknelerinden esinlenerek tasarlanıyor. Gelişen resifte şnorkelle dalarak kaplumbağaları, köpekbalıklarını ve daha fazlasını keşfetmeniz mümkün. Ayrıca gece deniz yaşamını ve biyolüminesans mercanları görmeleri için gece de dalış yapabiliyorsunuz. Öte yandan deniz açısından zengin atol, Kandooma Mağaraları ve Cocoa Thila'daki her zaman popüler olan köpekbalığı istasyonu gibi bozulmamış dalış alanlarıyla dolu. Bir diğer alternatif de balina köpekbalıklarını aramaya başladığınız Ari Mercan Adası'nda. Como Cocoa Island'ın menüsü de modern, hafif ve Güney Hindistan mutfağının nüanslarıyla dolu. Maldivler'deki bir başka konum da Como Maalifushi. Malé'deki havaalanından 60 dakikalık deniz uçağı uçuşunun ardından ulaşacağınız otelin

Japon restoranı Tai'de yerel deniz ürünleri servis ediliyor. Ayrıca Thaa Atolü'ndeki yalnızca 33 bölge kayıt altına alındı ancak her seviyedeki dalgıçlar için çok sayıda keşfedilmemiş kanal ve resif var. Bu da lokasyonun dalış için iyi bir alternatif olmasına yeterli.

Sağ sayfada: Fiji'deki Taveuni Adası'ndaki Thurston Point'in doğusunda yer alan üç küçük adadan biri olan Laucala.

Fiji'ye uzanalım. Laucala Adası, sadece 25 villaya sahip bir ada. Maori'de 'Uçan Ateş' anlamına gelen, 1970'lerde inşa edilen klasik yelkenlilerle adanın doğallıklarını keşfetmeniz mümkün. Adada rehberli veya rehbersiz yapabileceğiniz, işaretli patikalarda üç yürüyüş parkuru var. Hepsinin ortak paydasında ise Taveuni Adası'nın şelaleleri var. Binicilikle ilgileniyorsanız 'Long Beach'te dörtnala gidebilir yahut adadaki 240 dönümlük çiftliği gezebilirsiniz. Menüler ise lezzetli olduğu kadar sağlık ve sürdürülebilirlik konularına da odaklanıyor.

Turks ve Caicos'taki ödüllü özel ada COMO Parrot Cay, 1.000 dönümlük bozulmamış arazi, 6,4 kilometrelik beyaz kum üzerinden temelleniyor. Bedeni, zihni ve ruhu beslemek için sığınılacak bir yer olarak tanımlanan adaya ulaşım Providenciales havaalanından 50 dakikalık bir transfer mesafesinde. Ada çevresinde balığa çıkabilir, dünyanın en zengin deniz yaşamına sahip Turks ve Caicos Adaları'nı çevreleyen bozulmamış resiflere dalabilirsiniz. Ayrıca Big Blue ile ortaklaşa dalış sertifikasyon kurslarının da varlığından haberdarız. Tropikal yeşillikler, Hindistan cevizi bahçeleri ve muz çiftliklerinden geçen birçok bisiklet parkuru da Parrot Cay'a dahil.

REJİSÖR KOLTUĞUNDA

Yazı: Güvenç Atsüren

François Truffaut, 1969'da Paris'te *The Wild Child*'ı çekerken.

Sinema, sadece tek bir perspektifle ele alınamayacak kadar geniş kapsamlı bir olgu. Bir taraftan bakıldığında devasa bütçelerin telaffuz edildiği eğlence sektörünün olmazsa olmaz ögelerinden birisi; diğer yandan söyleyecek sözü olan sanatçıların kendilerini, düşüncelerini ifade etmek için son derece işlevsel bir araç. Kimi zaman da 1968 yılında Paris'te net örneğini gördüğümüz üzere sosyolojik olayların doğrudan merkezinde yer alabilen bir iletişim aracı. Fakat hangi yönünü kendimize daha yakın görürsek görelim, ne tür bir sinema anlayışı bize daha çok hitap ederse etsin filmler, onları ortaya çıkaran birincil kişilerden yani yönetmenlerden bağımsız düşünülemez.

Söz konusu ister bir sanat filmi ister bir gişe canavarı olsun, beyaz perdeye yansıyan eserlerin başarısı büyük ölçüde yönetmenlerin ortaya koydukları üzerinden tartışılır ya da değerlendirilir. Evet, sinema filmleri bazen oyuncuların üstün performanslarıyla ya da büyüleyici görüntüleriyle anılıp adlarını tarihe yazdırırlar ama bu yapımları meydana getiren tüm unsurlarda yönetmenin dokunuşu mutlaka vardır. Yönetmen ya da daha nostaljik tabirle rejisör, bakış açısı ve vizyonu doğrultusunda senaryoda yazanları ekrana yansıtan kişidir. Bir oyuncunun herhangi bir repliği nasıl dile getireceği dahi onun süzgecinden geçer. Bu sayede temelde filmin tonu, akışı, temposu ve hatta politik duruşu belirlenir.

Bu noktada şunu belirtmekte fayda var ki genel itibarıyla iki farklı yönetmenlik biçiminden söz edilebilir. Birincisi, zaman zaman "memur yönetmen" olarak da ifade edilen anlayıştır. Bu anlayışta yönetmen, yine filmin yaratım sürecindeki en önemli unsurlardan biridir ama temelde yapım şirketinin ya da yapımcının, dolayısıyla da piyasa koşullarının beklentilerine karışık vermeyi amaçlar. Günümüzde de hala etkileri devam eden klasik Hollywood sistemi, elbette ki istisnalar olsa da kendini bu yapı üzerine inşa etmiştir. İkinci yöntemde ise direksiyon yönetmendedir. Yönetmenin sıklıkla filmin senaryosunu da kaleme aldığı ya da en azından senaristlerinden biri olduğu bu çalışma şeklinde, ortaya çıkan eser, yaratıcısından bağımsız düşünülemez; onun dünya görüşünden, yaşadıklarından, ortaya koymak istediği fikirlerden yoğun izler taşır. Bu fikre göre nasıl bir kitap yazarına aitse film de yönetmenine aittir. Önemli sinema düşünürü Andre Bazin ile sonrasında yedinci sanatın tarihsel seyrini değiştirecek Jean-Luc Godard ve François Truffaut gibi yönetmenlerin ortaya çıkardığı bu yönelim, literatürde "auteur kuramı" olarak geçer. Ayrıca şu rahatlıkla söylenebilir ki söz konusu kuram, sinemanın bir sanat olarak kabul görmesinde de çok büyük rol oynamıştır. İki yönetmenlik biçimi, ilk bakışta sinemanın ayrı ve taban tabana zıt kutupları gibi görünüyor olsa da bu, birbirleriyle hiçbir zaman kesişmeyecekleri anlamına gelmez. Kimi yönetmenler, iki anlayıştan da bazı unsurlar alıp kendi sinema dillerini oluşturarak hem özgün hem yaratıcı hem de geniş bir kitleye hitap etme potansiyeli taşıyan işler ortaya koymayı başarırlar.

Sinemada başarı ölçütü olarak pek çok kriterden bahsedilebilir. Söz konusu filmin kendisi ise gişede elde edilen yüksek karlar, Oscar gibi prestijli ve popüler organizasyonlarda kazanılan ödüller, önemli festivallerde jüri tarafından taçlandırılmak ya da kendine has bir hayran kitlesine sahip olup kült mertebesine ulaşmak başarının simgesi olabilir. Benzer bir durum yönetmenler için de geçerlidir. Bir organizasyonda en iyi yönetmen ödülüne layık görülmek, bir sinemacının başarısını somutlaştırmanın ve tarihe geçmenin en net yolu olarak

80. Altın Küre Ödülleri'nde Park Chan-wook ve Rian Johnson.

Fransız yönetmen Jean-Luc Godard, 1963 yılında İtalya'da çekilen *Le Mépris* filminde.

Jean-Luc Godard ve Anna Karina, Cannes Film Festivali'nde, 1963.

nitelenebilir. Fakat yönetmenlik anlayışlarının birbirlerinden bu kadar farklı seyrettiği şartlarda, bir yönetmenin diğerlerinden daha iyi olduğunu seçmek takdir edileceği üzere pek de kolay değildir. Bu noktada söz konusu ödülün hangi tören ya da organizasyon dahilinde verildiğine bakmanın, değerlendirilen kriterler hakkında fikir verebileceğini söylemek mümkün.

Sinema ve ödül kavramları birlikte düşünüldüğünde akla ilk gelen organizasyon elbette ki Oscar. Klasik anlatı sinemasının kalesi olarak tanımlamanın çok yanlış olmayacağı bu törenin geçmişine baktığımızda, çok büyük oranda anlatılan hikayeyi en güçlü şekilde seyirciye aktarabilen ya da bir başka ifadeyle hikaye anlatıcılığı konusunda maharetlerini ortaya koyan yönetmenlerin "en iyi" unvanına layık

Bong Joon Ho ve Chloé Zhao, 78. Venedik Uluslararası Film Festivali'nin kapanış töreninde.

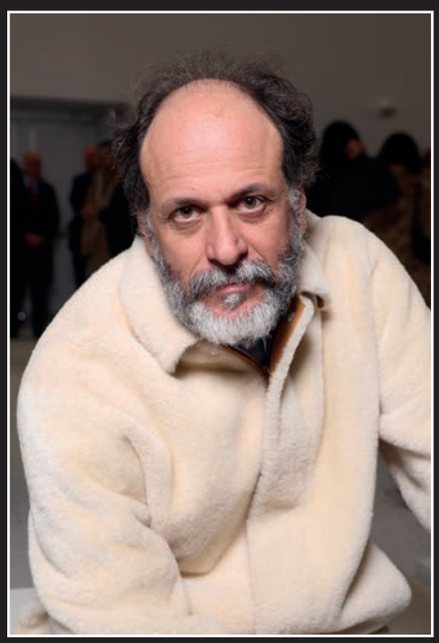

Yönetmen senarist ve yapımcı Luca Guadagnino.

görüldüğü gerçeği karşımıza çıkar. Fakat söz konusu genel yönelim, son birkaç yılda ciddi anlamda değişmeye başlamış durumda. Güney Kore yapımı *Parazit* (Parasite) filminin yönetmeni Bong Joon-ho ve Hollywood normlarının bir hayli uzağından seyreden *Nomadland* ile Chloe Zhao, söz konusu ödülü kazanarak değişimin daha da görünür olmasını sağlamışlardı. Ardından gelen iki seneye baktığımızda karşımıza çıkan tablo, bu durumu daha da net bir şekilde gözler önüne seriyor.

2022 yılında *Köpeğin Pençesi* (The Power of the Dog) filmiyle En İyi Yönetmen Oscarı'na uzanan Jane Campion'ın "normal şartlarda" Akademi tarafından ödüllendirilmesi pek de beklenmezdi. Zira Campion'ın sineması, Hollywood'un şaşaalı dünyasından ziyade dünya ve Avrupa sinemasına yakın durur. Yönetmen, hikayelerini, repliklere minimum düzeyde başvurarak görüntünün, imgelerin ve kimi zaman da başyapıtlarından *Piyano*'da (The Piano) olduğu gibi müziğin gücüyle anlatmayı tercih eder. Üstelik bu yöndeki reji tercihlerini kariyerinin en başından beri tutarlı bir şekilde sergiler. Bu da sinema dünyasında saygın bir yer edinmesini sağlamıştır. Öyle ki Campion, ilk uzun metraj sinema filmi *Sweetie* ile 1989'da Cannes'da Altın Palmiye için yarışır; bir yıl sonra da ikinci filmi *Masamdaki Melek* (An Angel at My Table) ile Venedik Film Festivali'nin büyük ödülü olan Altın Aslan'ı kazanır. Bu yolculuğun bir noktada En İyi Yönetmen Oscarı'na varması ise ilginç olmasının yanında belirttiğimiz gibi bahsi geçen ödül töreninin kimliğinin zaman içinde yaşadığı dönüşümüne de işaret eder. Zira *Köpeğin Pençesi*'ni hem anlattığı hikaye hem de anlatım biçimiyle Campion'ın tavizsiz tavrının net bir örneği şeklinde tanımlamak yanlış olmaz. Ziyadesiyle maço bir dünya olan Vahşi Batı'nın tam merkezinde bir kırılgan erkeklik hikayesini, görece düşük bir tempoda, ilgi çekici detaylarını endüstriyel sinema takipçilerini zorlayabilecek şekilde yavaş yavaş açık ederek anlatan bir filmdir bu. Ve evet bu yapım, Venedik Film Festivali'nde en iyi yönetmene verilen Gümüş Aslan ödülü kazanmasından birkaç ay sonra Oscar'da da aynı başarıyı tekrarladı. Oscar'ın ve artan üye sayısıyla genel yapısı daha kapsayıcı hale gelen Akademi'nin, yönetmenleri değerlendirmekte yeni bir bakış geliştirdiğinin net bir göstergesi...

Geçtiğimiz Şubat ayının sonunda verilen 2023 Oscar Ödülleri'ndeki ortaya çıkan sonuç da son derece şaşırtıcı; ama

95. Akademi Ödülleri'nde Dan Kwan ve Daniel Scheinert.

1929'da *Seventh Heaven* filmi ile En İyi Yönetmen Oscar'ını alan Frank Borzage.

farklı bir açıdan. En İyi Film ve En İyi Yönetmen de dahil olmak üzere kazandığı toplam yedi ödülle törene damga vuran *Her Şey Her Yerde Aynı Anda* (Everything Everywhere All at Once), bundan birkaç yıl önce çekilmiş olsa Oscarlar nezdinde pek de ciddiye alınmayacağı rahatlıkla söylenebilecek bir yapım şeklinde nitelenebilir. Hem iş hayatında hem de kızıyla ilişkisinde önemli sorunlar yaşayan, Asya kökenli, orta yaşlı ve ziyadesiyle "sıradan" görünen bir kadının alabildiğine sıra dışı hikayesini anlatır bu film. *Her Şey Her Yerde Aynı Anda*'nın belki de en çarpıcı özelliği, böylesine sıradan bir karakteri, birbirinden farklı dünyalardan oluşan bir çoklu evren sisteminin içine atıp buradan derli toplu bir akış çıkarabilmesi. Öyle ki başka sinemacıların elinde takip edilmesi dahi güçleşebilecek bir yapı, yönetmeler Daniel Scheinert ve Daniel Kwan'ın hünerleri sayesinde uçarı ve her taşından altından bir başka detayın çıktığı zihin açıcı bir labirente dönüşmüş durumda. İşte bu karmaşık hikaye ve anlatı örgüsünü bu denli pürüzsüz şekilde anlatabilmek, sık sık Daniellar olarak da anılan yönetmen ikilisinin başarısı. Hal böyleyken Scheinert ve Kwan'ın En İyi Yönetmen seçilmesine pek de şaşırmamak gerek. Bu noktada asıl şaşırtıcı olan yönetmenlerin kariyerlerinde bu denli büyük bir sıçrama yapmış olmaları. 2016'da Amerikan Bağımsız Sineması'nın kalesi Sundance Film Festivali'nde *Swiss Army Man* ile önemli bir çıkış yapmalarına rağmen Daniel Scheinert ve Daniel Kwan'ın Hollywood'da bu denli ses getirmesi, gerçekten pek de beklenen bir durum değildi. Zira Swiss Army Man, sonra derece absürt ve ana akımda yer bulması pek de mümkün görünmeyen, safkan bir bağımsız yapımdı. Fakat *Her Şey Her Yerde Aynı Anda* başarısının ardından her şey değişti. İkilinin bir sonraki filminin ne olacağı ve nasıl karşılanacağı popüler sinema çevrelerinde en çok merak edilen konulardan biri haline gelmiş durumda.

Bakışımızı Hollywood ve sinema endüstrisinden sanatsal yönü ağır basan yapımların er meydanı olan film festivallerine çevirdiğimizde ise karşımıza görece daha farklı bir tablo çıkar. Her ne kadar Oscar cephesinde ödüllendirilen yönetmenlik tercihlerinde, ibre özgünlük ve yaratıcılıktan yana dönmeye başladıysa da bu sinema anlayışının en iyilerini görmek için festivaller daha doğru bir mecra olabilir. Zira festivaller; tarih boyunca sinema sanatını geliştiren, dönüştüren, zihin açıcı bir düşünme ve politik fikir üretme aracına dönüştüren

Jane Campion ve Benedict Cumberbatch.

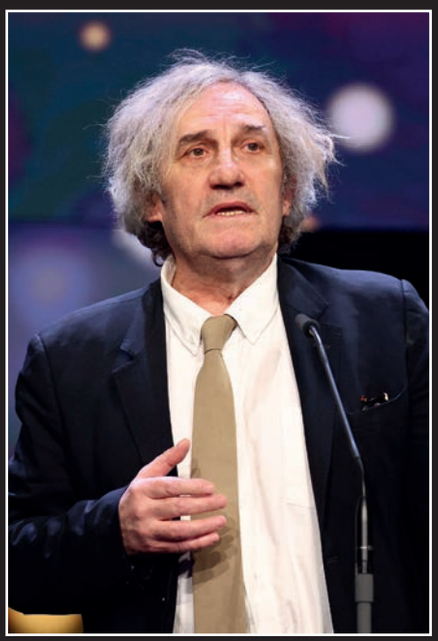

73. Berlin Uluslararası Film Festivali'nde Philippe Garrel.

isimlerin taçlandırdığı organizasyonlar olmuştur. Söz konusu yönelimi, yakın dönemde dağıtılan en iyi yönetmen ödüllerinde de görmek mümkün. Geçtiğimiz Şubat ayında düzenlenen Berlin Film Festivali'nde En İyi Yönetmen'e verilen Gümüş Ayı ödülüne Philippe Garrel layık görüldü. Yönetmene ödülü getiren Pulluk (Le grand chariot) filmini *henüz* Türkiye'de görebilme fırsatını yakalayamamış olsak da Garrel'in nasıl bir sinema anlayışını benimsediğini kariyerinden çıkarabiliyoruz. '60'lardan beri film yapmaya devam eden usta sinemacı, büyük yönetmen jenerasyonunun aktif olarak kamera arkasına geçen nadir üyelerinden biri. Dolayısıyla onun hala böyle bir ödül kazanıyor olması, sevindirici olmasının yanında sinemanın kökleri ve tarihiyle ilişki kurmayı mümkün kılıyor.

2022'nin son çeyreğinde Venedik Film Festivali'nin kazanan yönetmeni ise Luca Guadagnino'ydu. *Beni Adınla Çağır* (Call Me by Your Name) ile adını günümüzün en heyecan verici sinemacıları arasına yazdıran İtalyan yönetmen, kendisine ödülü getiren *Kemikler ve Her Şey*'de (Bones and All), sinemanın en özgün kanibalizm anlatılarından birini ortaya koyuyordu. Guadagnino'nun kariyerindeki göz kamaştırıcı çeşitlilikle birlikte düşündüğümüzde, yönetmenin böylesine zorlu bir hikayeyi anlatmakta sergilediği başarı çok da şaşırtıcı görünmüyor. 2022'de Cannes Film Festivali'nin en iyi yönetmeni ise Güney Koreli usta Park Chan-wook olmuştu. Kendine has dingin stiliyle sinema tarihine unutulmaz suç ve intikam anlatıları armağan eden yönetmen, şimdilik son filmi olan ve kendisine ödül getiren *Ayrılma Kararı* (Decision to Leave) ile kariyerinin en başarılı işlerinden birine imza atmıştı.

Başta da söylediğimiz gibi sinema, tek bir kalıba sığdırılamayacak, belli anlayışlarla sınırlanamayacak kadar geniş ve zengin bir olgu. Dolayısıyla bu alanda eserler üretenlerin ortaya farklı yönetmenlik anlayışları koymaları oldukça anlaşılır bir durum. Bu çeşitlilik, seyirci pozisyonundakiler için büyük bir şans olsa da en iyi yönetmene karar verme noktasında sorumluluk alması gereken jüriler için de bir o kadar zorlu. Hal böyleyken her mecra özelinde yönetmenlere verilen ödüller, sürprizlere ziyadesiyle açık olabiliyor. Mutlak doğruları olmayan sinemanın hala bu kadar heyecan verici kalabilmesinin kaynağını, bu zenginlik ve çeşitlilikte, kimin en iyi seçildiğine takılı kalmadan kararın nedenlerine odaklanarak arayabiliriz belki de.

MİKRO METREKARE KONSEPTİ

Yazı: Esra Dede Kağıtçı

Sol sayfa: Ahşap yapılar inşa etme konusunda uzmanlaşmış Portekizli mimarlık şirketi Madeiguincho'nun Adraga Tiny House tasarımı.

Şehrin kargaşasından uzak, sakin ve huzurlu bir hayat yaşama hayali, herhalde artık herkesin dilinden düşüremediği bir fikir. Günümüzde doğayla iç içe olma, sürdürülebilir ve minimalist bir yaşam fikriyle Tiny House konsepti tüm bunlara bir yanıt olarak iyiden iyiye popülaritesini artıran bir modern mimari yaklaşım. Mimarlar ve şehir plancılar, şehirlerimizin ve konut stoklarının mikro ve makro problemlerini çözmeye çalışırken şehirlerin vadettiği sağlıksız yaşam biçimlerine karşı olarak, Tiny House hareketi heyecan verici ve zengin bir mimari üretim sunuyor.

Peki son zamanlarda herkesin bildiği bir kavram haline gelen bu mimari yaklaşımın nerede ve nasıl başladığını hiç düşündünüz mü? Büyük evlerle birlikte ortaya çıkan her birey için ayrı bir alan ihtiyacı, mahremiyete sahip olma kavramı nispeten Batılı bir düşünce. Tiny House konseptinin tarihinin ise insanoğlunun yerleşik hayata geçtiği tarımın başlangıcına kadar uzandığı söyleyebiliriz. Neolitik Dönemdeki evlerin çoğu tek odalı konutlardı. Milattan önce 3500 yıllarında Çin uygarlığının Banpo halkı, inşa ettikleri organik yaşam alanında yaşıyorlardı. Konutlar, merkezinde bir ateş çukuru bulunan,

Adraga Tiny House, kullanım alanlarının doğayla bütünleşmesi ve kullanıcıların çevreyle daha fazla etkileşim kurabilmesi için stratejik olarak yerleştirilen pencereler sayesinde farklı bir deneyim sunuyor.

sazdan çatılı, 40 metrekarelik, dairesel, çamur ve ahşap yapılardan oluşuyordu. Eş zamanlı olarak, Çatalhöyük'te, yaşam alanlarını tanımlamak için organik bir yaklaşım oluşturduk. Şehir, herhangi bir sokak veya geçit olmaksızın birbirine entegre dikdörtgen, düz çatılı konutlardan oluşuyordu. İnsanlar, çatıların üzerinden geçip merdivenleri kullanarak çatılardan evlerine indi. Tipik konut, 30 metrekarelik geniş bir alandan oluşuyordu. Yakın zamana kadar, küçük alanlardan oluşan evler dünyanın dört bir yanında yaygındı. "Teepee", yerli Amerikalılar tarafından kullanılan koni biçiminde, hayvan derileri kullanılarak yapılan çadırlardı. Eski Moğollar ise yurt adı verilen çadırlarda yaşardı.

Eski zamanlardan itibaren sürekli olarak kullanılan ev yaklaşımlarını temel alan, sınırlı alanda ama kompakt şekilde tasarlanmış ilk evlerin ilkelliğini anımsatan ev konseptinin mimaridaki ilk öncüleri ise *Shelter* kitabının yazarı Lloyd Kahn ve *Walden* kitabının yazarı Henry David Thoreau olmuştur. Günümüzdeki Tiny House yaklaşımının mimari literatürdeki yerini alışı ise Sarah Susanka tarafından 1997 yılında yayınlanan *The Not So Big House* ile olmuştur.

Minimod, işlevsellik ile konforu, ekonomi ile doğal çevreyi birleştiren eşsiz bir konut ve çağdaş yaşam deneyimi sunmayı amaçlıyor.

Günümüzde keşmekeş şehir hayatından uzaklaşmak için bir çevre hareketi haline gelen Tiny House'lar sıklıkla doğayla ilişkilendirilir. Tipik olarak, bu evler enerji tasarruflu ve çevresel olarak sürdürülebilir şekilde tasarlanır; bu da birçok bireyin karbon ayak izini azaltma ve doğayla uyum içinde yaşama arzusuyla örtüşmektedir. Buna ek olarak, Tiny House'lar tekerlekli olarak inşa edilebilir ve sahiplerinin çeşitli doğal ortamları kolayca keşfetmelerine olanak tanır. Genellikle, ahşap veya taş benzeri doğal yapı malzemeleri ve geniş cam pencerelerle doğayla kesintisiz bir ilişki kurulur. Bazı Tiny House toplulukları da ortak yaşamı ve yemyeşil alanları vurgulayarak sakinlerini dışarıda vakit geçirmeye ve doğayla daha fazla bağlantı kurmaya teşvik etmektedir.

Tiny House, sadece gerekli alanları içeren ve akıllıca tasarlanmış modüler yaşam alanları sağlayan kompakt bir alternatif olarak öne çıkmaktadır. Evler, ortalama bir eve kıyasla küçüldükleri için inşaat ve işletme aşamalarında önemli ölçüde daha az enerji tüketerek daha az karbon atığı ve çevresel etkiye neden olurlar. İnşaat sektörünün dünya enerjisinin yüzde 40'ını kullandığı göz önüne alındığında, Tiny House konseptinin yaygın olarak benimsenmesi, vazgeçilmez bir çözüm olarak düşünülebilir. Hem kentsel hem de kırsal alanlarda, Tiny House uygulamalarında artış görülse de "tiny" kavramı yerel marketlere göre bölgesel olarak değişen ve tartışılmaya devam edilen bir konsept. Bu mimari yaklaşımı, dünyanın dört bir yanındaki referanslarını inceleyerek daha iyi kavramalı.

Vitra ile Renzo Piano'nun iş birliğinden doğan, ismini bir fıçıda yaşadığı söylenen eski Yunan filozofu Diogenes'ten alan minimal yaşam alanı Diogene, Vitra'nın en küçük binası ve en büyük ürünü olarak tanıtıldı. Diogene 2,5 x 3 metre taban alanına sahip ve Piano'nun öğrencilik dönemine ait "bir insanın yaşayabileceği minimum alan" hayalini gerçekleştiriyor. Belirli bir müşterisi olmamasına rağmen prototipi geliştirilen tasarım, mimarın çalışmalarının bir monografisi olan "Renzo Piano Olmak" dergisinde yayınlandı. Tesadüf eseri, Vitra'nın Başkanı Rolf Fehlbaum tasarımı gördü ve ikisi, 2010 yılında Pritzker Ödülü jürisinin üyeleri olarak bir araya gelerek projeyi birlikte geliştirme konusunda anlaştılar. Ortaya çıkan proje, bu iş birliğinin sonucudur. Su toplama ve enerji sistemleriyle donatılmış yapı, kendine yetebilen, tamamen bağımsız ve basit bir yaşam tarzı için gereken her şeyi bir kamyonla teslim edilebilecek kadar küçük bir alanda içerir. Ahşaptan inşa edilen eğimli çatı, yapının fonksiyonuna işaret ederken alüminyum kaplama ve yuvarlatılmış kenarlar ise tasarımın kendi kendine yeten doğasını destekleyen teknolojiye işaret ediyor.

Diogene, içerisinde çekyat, katlanır masa, duş, tuvalet ve mutfak bulunan bölmeli bir alandan oluşmaktadır. Vitra ve tasarımcısı; yapının bir hafta sonu kaçamak mekanı, ofis, hatta gayri resmi bir otel oluşturmak için gruplar halinde yerleştirilebilecek çok yönlü bir birim olmasını amaçlamış.

Bir diğer referans da Brezilyalı firma Ticiane Lima Arquitetura tarafından tasarlanan Elo Studio. Yapının içi mutfak,

ofis, banyo ve yatak odasına ayrılmış ve hepsi 15 metrekarelik bir vitrin konteyner içerisine sığar. Mimar, pandemiden sonra yansıtmak istediği ev fikrini konteynerin içindeki küçük bir projede gerçekleştirir ve tasarımı için de bir sanat eserinden ilham alır. Sanatçı Ricardo Bueno'nun fikri, pirinç alaşımı ve el yapımı üfleme camı ile sanatsal bir kompozisyon oluşturmak. Bu birleşim, havanın oluşturduğu hayali bir boşluğu tanımlayan cam ile onun varlığını destekleyen pirincin birbirlerini desteklemesini yansıtır ve bu birliktelik kristali temsil eden kırılgan bir mekanda yaşanır. Bu sanat çalışmasından etkilenen ve ilham alan mimar, sanat eseri ile tasarladığı ev arasında sürekli bir karşılaştırma yapar. Kristaldeki hassas alanın, değişim ve zorluk zamanlarında hassas ve destekleyici bir yer olan evimizi temsil ettiğini düşünür. Ne de olsa pandemide ev, herkes için güvenli bir yer haline geldi.

Elo Studio, açık renkli ahşabı, doğal malzemeleri, küçük mobilyaları ve farklı fonksiyonlar için kullanılabilecek alanları öne çıkaran İskandinav tarzı bir konut olarak sakini için yaratıldı. Sürdürülebilirliğe katkıda bulunan proje, güneş paneliyle enerji sağlayıp doğal hava sirkülasyonuna imkan veren pencereler ve doğayla daha fazla etkileşim için konumlandırılan geniş cam yüzeyler bulundurur. Ayrıca, peyzaj mimarı Flávio Ablio tarafından tasarlanan dinlenmek ve rahatlamak için güzel bir teras olarak kurgulanan yeşil bir çatıya sahip.

Bu Tiny House, küçüklüğüne rağmen her alandan yararlanır ve insanların dikkatini iyi bir yaşam sürmeleri için gerçekten önemli olan şeylere çeker. Böylece her köşe, evi basit ve davetkar bir şekilde gerçek bir yuvaya dönüştürür.

Minimod, üretimi prefabrik gerçekleştirilen, MAPA Architects tarafından tasarlanan geleneksel konutlara yenilikçi, akıllı ve çevre dostu bir alternatiftir.

Madeiguincho, ahşap yapılar inşa etme konusunda uzmanlaşmış Portekizli bir mimarlık stüdyosu. Madeiguincho'nun kurucusu, bir marangozun yanında asistan olarak çalışmaya başlamış ve ahşabın hem ham madde hem de yapı malzemesi olarak değerini öne çıkarmış bir mimar.

Madeiguincho imzalı Adraga Tiny House, altın yıllarını doğada geçirmek isteyen bir emekli çift için ideal mekan olarak tasarlanmış. Kat planının tasarımı, bu fikrinin ana kaynağıdır. Tasarımcılar, altyapıyı iki paralel hatta düzenleyerek, ön tarafta büyük bir açık alan tanımlayan ana giriş yaparak, arkada büyük bir banyo ve ikinci kattaki yatak odasına giden samimi bir merdiven yaratmayı başarmış.

Yapıyı ortalayan ve koridor alanında bulunan bir döner kapı, açık olduğunda evin tüm uzantısının görülebilmesine imkan veriyor ve yapıya kattığı genişlik hissiyle iç mekanda daha fazla alan hissi oluşturuyor. Tiny House, kullanım alanlarını doğayla bütünleştirmek ve kullanıcıların çevreyle daha fazla etkileşim kurabilmesi için stratejik olarak yerleştirilen pencereler sayesinde farklı bir deneyim sunuyor.

MAPA Architects, Brezilya ve Uruguay'da gerçekleştirdiği projelerle yenilikçi üretim metotlarının sınırlarını zorlamayı hedefleyen çok uluslu bir firma. Tiny House konseptinin bu denli yaygınlaşmasının ana faktörlerinden birisi de hiç şüphesiz prefabrik olarak yapılan özgün ve ekonomik çalışmalar oldu.

Brezilyalı firma Ticiane Lima Arquitetura tarafından tasarlanan Elo Studio.

MINIMOD, üretimi prefabrik gerçekleştirilen, MAPA Architects tarafından tasarlanan geleneksel konutlara yenilikçi, akıllı ve çevre dostu bir alternatif. Yapı, işlevsellik ile konforu, ekonomi ile doğal çevreyi birleştiren eşsiz bir konut ve çağdaş yaşam deneyimi sunmayı amaçlamış. Kullanıcısının ihtiyacına ya da taleplerine göre farklılaştırılabilen çelik çerçeve sistemiyle yapımı gerçekleşen yapı, modülerliği sayesinde de büyük ölçekli ihtiyaçların karşılanabilmesini sağlar.

Birden fazla modülün birleşmesiyle oluşturulacak bir yapı, kompakt bir otele veya çeşitli amaçlarla kullanılabilecek çalışma ortamlarına dönüştürülebilir. MINIMOD, kolaylıkla taşınması, montaj ve demonte edilebilmesi sayesinde Tiny House konseptine yeni bir yaklaşım getiren prefabrik yapıların önemli örneklerinden biri.

Daha küçük yaşam alanlarına ve daha minimalist yaşam tarzlarına yönelik eğilim, Tiny House konseptinin gelecekte daha çok gelişeceğini ve daha çok karşımıza çıkacağını gösteriyor. Sürdürülebilir ve minimalist bir konut seçeneği olarak Tiny House'lar, evlerin büyüklüğünden veya gösterişliliğinden ziyade önceliği evin sunduğu deneyimlere taşıyor. Teknoloji ve tasarım alanlarındaki ilerlemeler de küçük evleri daha verimli ve konforlu hale getiriyor. Hiç şüphesiz Tiny House hareketi önümüzdeki yıllarda da popülaritesini artırmaya devam edecek.

Adını bir fıçıda yaşadığı söylenen eski Yunan filozofu Diogenes'ten alan Diogene, Vitra'nın en küçük binası olarak tanıtıldı.

Brezilya menşeli Duda Porto Arquitetura tarafından tasarlanan Cabanas E Pousadas.

Julia Child, *Baking with Julia* yemek kitabı ile birlikte, 1997.

KAĞIT YAPRAKLARDA TARİFLER

Yazı: Selin Ekim

Yemek tarifleri içeren kitapların tarihi, çok eski zamanlara dayanır. İlk yemek tarifleri, reçetelerin ağızdan ağıza aktarıldığı ve yazılı olarak saklanmadığı çağlarda bile var olmuştur. Antik Çağlarda, yemek kitapları genellikle hekimler tarafından yazılırdı. Bu tariflerde amaç, sadece lezzeti yakalamak değil yemekten şifa da sağlayabilmekti. Antik Yunan ve Roma'da, yemek kitaplarındaki tarifler ağırlıklı olarak sağlıkla ilgiliydi. Aynı zamanda bu tarifler, yemek yapımını öğreten el kitapları şeklinde değil, şiirler, söylevler veya felsefi metinler gibi diğer edebi türlerin içinde yer alırdı ve o zamanlarda bu reçetelere sadece zenginler ve soylular erişebilmekteydi. Örneğin Romalı şair ve filozof Lucretius, M.Ö. 1. yüzyılda yazdığı *De Rerum Natura* adlı eserinde yemek yapımı hakkında da bazı bilgiler vermişti. Ayrıca yine Antik Roma dönemindeki birçok yemek tarifi, bilinen en eski yemek kitabı olarak kabul edilen *Apicius* adlı bir kitapta toplanmıştı. Bu kitapta sadece yemek tarifleri değil aynı zamanda yemek servisi ve sofra düzeni gibi konular da ele alınmıştı. Atinalı yazar ve tarihçi Athenaios'un *Deipnosophistae* adlı eseri, Antik Yunan'da yemek yeme kültürü hakkında önemli bir kaynak olarak kabul edilmektedir. Bu eserde de yemek pişirme teknikleri, yemek sunumu ve sofra adabı gibi konular ele alınmaktaydı.

Antik Mısır'da "yemek kitabı" olarak adlandırılabilecek kesin bir kaynak yoktu. Ancak Mısır'da yemek kültürüne dair bazı bilgiler, duvar resimleri, papirüsler ve mezar duvarlarındaki çizimler gibi diğer yazılı ve görsel kaynaklarda yer almaktaydı. Mısır'da yemek, özellikle üst sınıflar arasında önemli bir kültürel aktiviteydi. Yemekler zengin baharatlarla tatlandırılır ve meyve, sebze, tahıl ve et gibi farklı malzemeler kullanılırdı. Mısır'daki yemek kültürü hakkında en ayrıntılı bilgi, Mısır tanrılarına sunulan yemekler hakkındaki kayıtlarda yer almaktadır. Bu kayıtlar farklı yemeklerin nasıl hazırlandığı, hangi malzemelerin kullanıldığı ve hangi tanrılara sunulduğu hakkında bilgiler verir. Genel olarak Antik Çağ'da yemek tarifleri sözlü olarak aktarılırken, yazılı kaynaklar daha çok yemeğin kültürel, felsefi ve sağlıkla ilgili yönlerine odaklanmaktaydı.

Orta Çağ'da yemek kitapları özellikle Fransa'da aristokrat çevrelerde yaygın hale geldi. O yıllardan kalan ve saray mutfakları için hazırlanan tarifleri içeren pek çok el yazması bulunmaktadır. Örneğin 1390 yılında İngiltere'de yazılan *The Forme of Cury* kapsamlı bir Orta Çağ İngiliz tarifleri koleksiyonudur. *Liber de Coquina* adlı Latince bir el yazması, 14. yüzyılda Napoli'deki bir İtalyan sarayında hazırlanmıştır ve Orta Çağ mutfağına dair birçok yemek tarifini içermektedir. Diğer kaynaklar arasında *Le Viandier* adlı bir Fransız yemek kitabı ve *Kitab al-Tabikh* adlı bir Arap yemek kitabı da bulunmaktadır.

Soldan sağa: Georgia O'Keeffe'nin elli favori yemeğinin tariflerinin bulunduğu *Dinner with Georgia O'Keeffe* ve modern bir ev mutfağı için gerekli tüm bilgileri içeren *Modernist Cuisine at Home.*

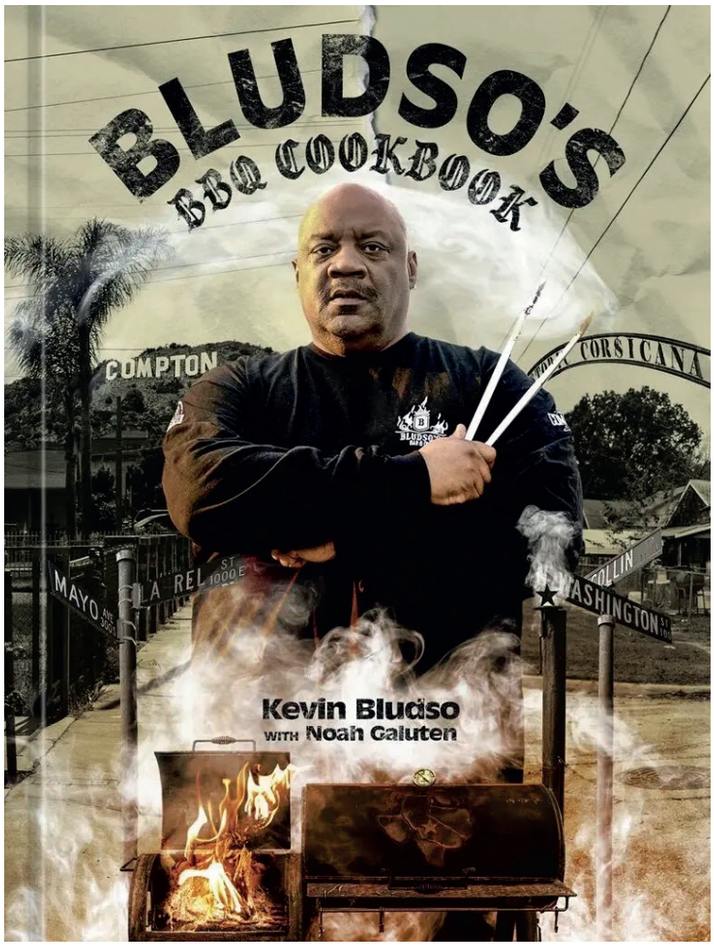

Şef Kevin Bludso'nun geçtiğimiz sene çıkan *Bludso's BBQ Cookbook: A Family Affair in Smoke and Soul* kitabı.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde yazılmış olan az sayıda yemek kitabı bulunmaktadır. Bunlar genellikle saray mutfağına özgü tarifler içerir ve sadece sınırlı bir okuyucu kitlesi tarafından kullanılmıştır. İlk yemek kitapları arasında *Melceü't-Tabbâhîn* (Aşçıların Sığınağı) ve *Kitabü'l-Vasfi'l-Et'imi'n-Nebatî* (Bitkisel Yiyeceklerin Tanımı Kitabı) gibi eserler bulunur.

1846 yılında Fransa'nın Villeneuve-Loubet kentinde doğan, şef ve restoran sahibi olan August Escoffier 20. yüzyılın başlarında dünya mutfaklarında bir devrim yaratan "modern Fransız mutfağı"nın öncülerinden biriydi. Aynı zamanda birçok ünlü yemek tarifinin yaratıcısı olarak da tanınan Escoffier, gastronomide devrim niteliğinde olan ve temel kaynak kabul edilen kitapları *Le Guide Culinaire* ve *Ma Cuisine*'i yazdı. Bu kitapları Madame Saint-Ange'in *La Bonne Cuisine de Madame E. Saint-Ange*'i, Prosper Montagne'in *Larousse Gastronomique*'i ve Julia Child'ın *Mastering the Art of French Cooking* kitabı izledi. Sözü geçen bu kitaplar gastronomi tarihinde önemli bir yere sahiptir ve Fransız yemek kültürüne önemli katkılarda bulunmuşlardır.

Amerikalı yemek yazarı, aşçı ve televizyon programcısı olan Julia Child yemek dünyasında büyük bir etki yarattı. Child, 1961 yılında yayınlanan *Mastering the Art of French Cooking* adlı kitabıyla ünlendi.

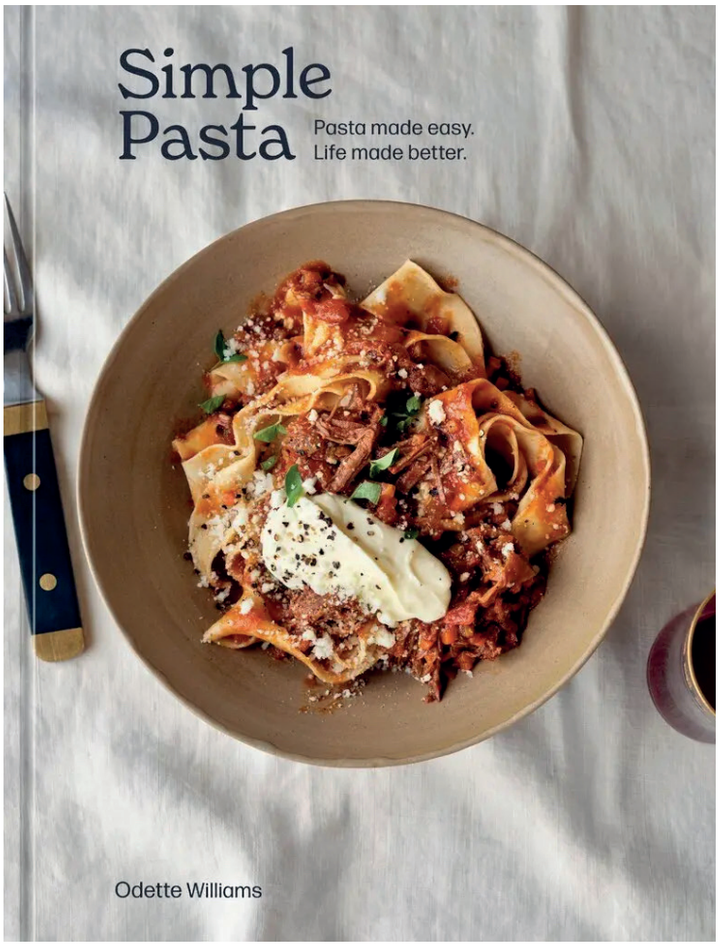

Odette Williams'ın yeni kitabı *Simple Pasta: Pasta Made Easy. Life Made Better.*

Fransız yemekleri için ayrıntılı tarifler içeren bu kitap ev yemekleri üzerine yazılmış en iyi yemek kitaplarından biri olarak kabul edilir.

Child, ayrıca *The French Chef* adlı televizyon programıyla da ün kazandı. Bu program, televizyonda şeflerin halka yemek pişirme sanatını öğretme konusunda bir öncü oldu ve televizyonda yemek pişirme programlarına yön verdi. Julia Child, yemek yapma tutkusu, inovasyonları ve Fransız mutfağına olan sevgisi nedeniyle, yemek dünyasında bir efsane olarak kabul edilir.

Televizyon yemek programları, televizyonun yaygınlaşmasıyla birlikte 1940'larda ve 1950'lerde ortaya çıkmıştır. İlk televizyon yemek programları, genellikle bir ev sahibi tarafından sunulan basit yemek tariflerinden oluşuyordu. 1950'lerde, televizyon yemek programları popüler hale geldi ve daha sofistike yemek tarifleri sunmaya başladı. Bu dönemde, televizyon yemek programları genellikle sabah saatlerinde yayınlanıyordu ve ev hanımlarının ilgi odağıydı.

1970'ler ve sonrasında televizyon yemek programları daha profesyonel hale geldi ve daha çok şefler tarafından sunulmaya başlandı. Bu dönemde, yemek programları genellikle öğleden sonra veya akşam saatlerinde yayınlanıyordu ve daha geniş bir izleyici kitlesine hitap ediyordu. Bugün, televizyon yemek programları hala çok

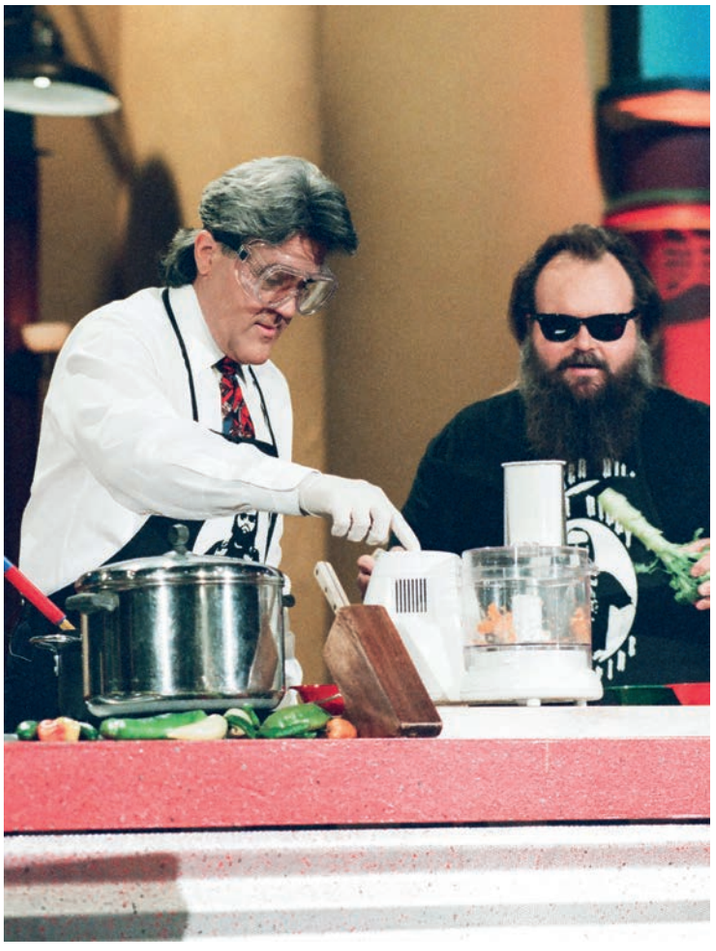

The Tonight Show with Jay Leno'nun 901. bölümünde Jay Leno ve yemek kitabı yazarı Biker Billy.

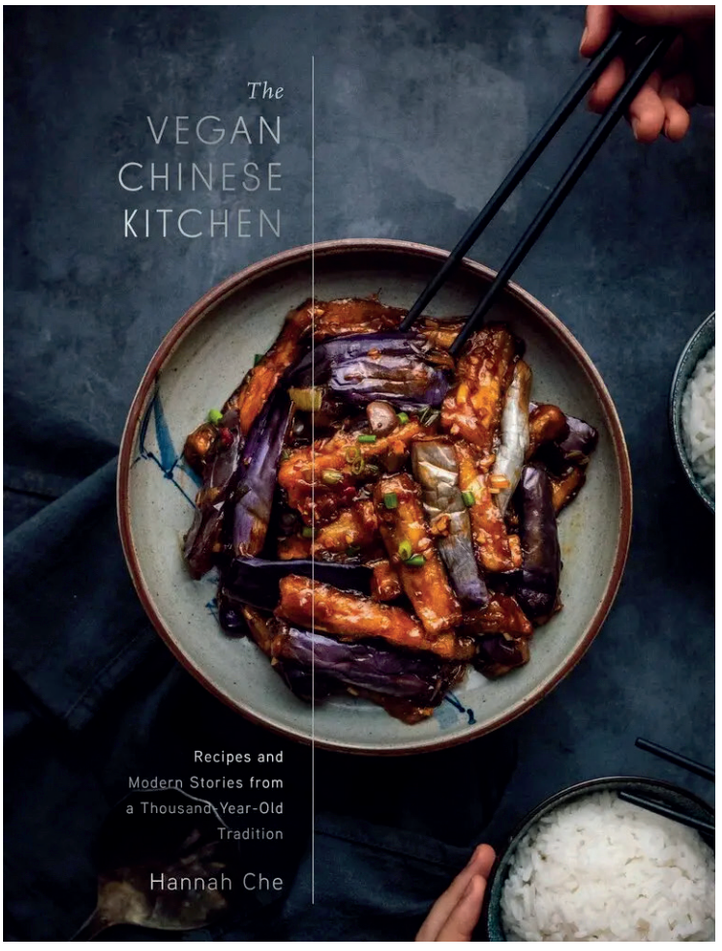

Hannah Che'nin vegan beslenme ile Çin ve Amerika yemek kültürü arasında kurduğu diyaloğu anlatan kitabı *The Vegan Chinese Kitchen: Recipes and Modern Stories From a Thousand-Year-Old Tradition*.

popüler ve dünya genelinde birçok farklı tarzda ve formatlarda yayınlanmaktadır. Yemek yarışmaları, yemek pişirme şovları, restoran incelemeleri, gezi ve yemek programları, yemek tarifleri ve yemek pişirme teknikleri gösterileri gibi çeşitli türlerden oluşmaktadır.

İnternetin hayatımıza girmesinden önce, yemek tarifleri yazılı medya ve televizyon aracılığıyla yayınlanıyordu. Ancak, internet yemek tarifleri için bir devrim yarattı. İnternetin yaygınlaşması ve kullanımının artmasıyla birlikte yemek tarifleri daha da erişilebilir hale geldi. Amatör şeflerin kendi yemek tarifleri ve deneyimlerini paylaşmaları için imkan sağlayan bu web siteleri 1990'ların sonlarında ortaya çıktı ve gittikçe popülerleşti. 2000'lerin başında yemek blogları yemek tarifleri için aranan bir platform haline geldi. Bugün internet, yemek tarifleri için en büyük kaynaklardan biridir. İnternet üzerinde; web siteleri, yemek blogları, yemek kanalları, sosyal medya platformları ve uygulamalar, her türlü yemek tarifi için pek çok seçenek sunuyor.

Sosyal medya sayesinde yemek tarifi paylaşımı daha kolay ve erişilebilir hale geldi. Özellikle Instagram ve YouTube gibi görsel ağırlıklı platformlar, yemek tariflerinin fotoğraflarının paylaşılması, kullanıcıların beğeni ve yorumlarına açık hale getirilmesiyle yaygınlaştı. Böylece insanlar, yemek yaparken veya yeni tarifler denemek istediklerinde sosyal medya platformlarına başvurmaktadır. Sosyal medya, yemek tariflerinin gelişiminde de önemli bir rol oynar. Tariflerin paylaşılması, yorumlanması, beğenilmesi ve hatta tekrar yaratılmasıyla birlikte yemek tarifleri değişikliklere uğrayarak geliştirilebilmektedir. Böylece, bir tarifin özgün halinden farklı birçok varyasyonu ortaya çıkmaktadır. Sosyal medyanın yemek tarifi gelişimindeki bir diğer önemli etkisi de dünya genelinde farklı kültürlere ve mutfaklara erişim imkanı sağlaması. Bu sayede uzak coğrafyalardan farklı yemek tarifleri keşfedilerek denenebilmektedir.

Yemek tarifi kitapları zaman içerisinde sosyal ve kültürel değişimlere uğramıştır. Bu değişimler kitaplarda yer alan tariflerin içeriğinde, kitapların tasarımında ve kitapların amaçlarında kendini göstermiştir. Zaman içinde değişen damak zevkleri, yaşam tarzları, cinsiyet rolleri ve teknoloji ile farklılaşan mutfak araçlarıyla yemek kitapları farklılaşmıştır.

YapıKredi Crystal

Yapı Kredi Crystal sahipleri dünyanın her yerinde tüm otel ve restoran harcamalarında **%5 indirim ayrıcalığına sahiptir.**

Cem Mirap

HER ÖĞÜNDE LUCCA

Röportaj: Aylin Kumdagezer
Portre: Yuşa Yeşilyurt

Öncelikle 2003 yılına dönelim. Dünya seyahatinizde kaç ülke gezdiniz? Sizi en çok neresi etkiledi?
Yirminin üzerinde ülke gezdim; en çok da Patagonya ve Pasifik Adaları beni etkiledi. Ayrıca gezdiğim her ülkede değişik lezzetlerin notlarını aldım. Zaten Lucca'nın ilk menüsünün dünya mutfağı olmasının sebeplerinden biri de bu notlar.

O halde Lucca'nın fikren yapı taşları bu seyahatte atıldı diyebilir miyiz?
Aslında New York'ta yaşadığım yıllarda restoran fikri aklımdaydı ve o yıllardan itibaren hep bunun hayalini kurup kafamda konsepti oluşturmaya başlamıştım zaten. Dünya seyahatimin ardından 2004'te de hayalimdeki yeri hayata geçirdim.

Lucca konsepti nasıl ortaya çıktı?
Türkiye'ye döndüğümde şunu fark ettim; fine-dining restoranlar bir de kafe tarzında mekanlar var. Bütün gün yaşayan canlı bir konsept yoktu ve dünyada da henüz popüler olmamıştı. Hem eğlence hem de yemeği birleştiren mekanlar çok azdı. İstanbul nezdinde bu konseptin eksik olduğunu düşündüm ve Lucca'nın ana fikirlerinden biri de buydu. İster kahvaltı ister öğle yemeği ya da akşam yemeği... Gün boyunca dinamik kalan ve bütün günü yaşadığı gibi eğlenceli bir ortam sunan konsept, Lucca'yı hep bu düşünce ve elementlerin birleşiminde şekillendirdi.

Neredeyse 20 senelik bir periyottan bahsediyoruz. Sizce tüketici ve sektör bazında neler değişti?
İnsanların her şeyi deneyimleyebileceği mekanlara doğru yöneldiğini şahsen gözlemledim. Öte yandan yiyecek alışkanlıkları da değişti. Artık eskiye göre çok daha sağlıklı beslenmeye önem veriliyor. Ayrıca menülerde artık herkes her şeyi görmek istiyor; vegan olmasa bile vegan yemekleri ya da çok iyi bir deniz mahsulü seçkisi gibi. Lucca tarafına gelecek olursam değişmeyen tek nokta; en başından itibaren üzerine ekleyerek kendimizi geliştirmek. İstanbul'da neredeyse 20 yıldır çizgimizde ilerlerken kendimizi geliştirmek için halen çok çalışıyoruz. Hem Türkiye'de hem de dünyada önemli bir noktadır bu; bir mekanın stili ve tarzı, size sunulan deneyimin bir parçasıdır. Lucca'nın bunu başından beri koruması ve geliştirmesi ve nevi şahsına münhasır olması seviliyor.

Bu istikrarın bir gizemi var mı?
Konuklarımıza menü anlamında iyi ürünler sunduğumuzu ve kaliteyi belli bir çıtanın üzerinde tuttuğumuzu düşünüyorum. Haliyle bu da karşılık buluyor. Ayrıca menümüzü ve sunduklarımızı belli periyotlarla yeniliyoruz. Artı, sunduğumuz eğlenceli yemek anlayışını kendine has bir şekilde müzik, atmosfer ve ortamla destekliyoruz. Bir de uzun yıllardır istikrarı korumanın geri dönüşleri de oluyor elbette. Ziyaretçiler nasıl bir deneyimle karşılaşacaklarını biliyor. Aslında bu da yılların birikimiyle kazanılmış bir geri dönüş.

İstanbul'da kültleşmiş bir markayı Bodrum'a Lucca Beach ve Lucca by the Sea olarak farklı bir lokasyona taşırken çekinceleriniz var mıydı?
Çok düşünerek ve planlayarak bu adımı attık. Zira Lucca'yı bire bir tekrar etmemem gerektiği gibi Bodrum'un kendi dinamiklerine uygun, stilimizi yansıtacak ama farklı olacak ve tamamen konuma adapte olacak bir mekan yaratma durumum vardı. "Bebek'teki her şeyi deniz kenarına alsak nasıl olur?" düşüncesinden yola çıkarak Mandarin Oriental'da Lucca by the Sea'yi tasarladık. Deniz mahsullerinin ağırlıkta olduğu aynı zamanda Lucca'nın pizzaiolo'larına emanet

taş fırını ve ödüllü miksologlarla menüde lezzet bütünlüğü yaratmak istedik. Keza Cennet Koyu'ndaki Lucca Beach de doğayla iç içe dünya mutfağının bileşenlerinden oluşuyor. Dekorasyon ve ambiyansı ise hem global hem de lokal olarak tanımlayabiliriz: Bodrum ve sahil kesiminin lokal elementlerin içerisinde olduğu ama dünyaya hitap eden. Hepsinin ortak noktası aslında Lucca olan ama Lucca'dan farklı bir deneyim sunan anlayışlar. Demek istediğim eğlence ve yiyecek açısından yine Lucca ancak farklı lokasyonun sunduğu bir deneyimle.

Genel olarak Lucca'nın bir tasarım dili var mı?
Bütün Luccalarda genel olarak açık renkler hakim. Ayrıca denize yakın yerlerde konumlandıkları için hep bir Akdeniz ve deniz havası var. Dekorasyonda her zaman pop retro elementler vardı ve tabii ki sanat, auramızın bir parçası. Lucca'yı, sanatı entegre etmeden düşünemeyiz. Ayrıca şıklık ve rahatlığın kombinasyonu. Öyle ki brunch'a çok rahat bir kıyafetle geldiğiniz gibi şık da gelebilirsiniz. İki ortamı da bir arada korumak gerekiyor.

Global olarak trendleri takip etmek ile trendleri lokasyonlara adapte etmek arasında ince bir çizgi olduğunu düşünüyorum. Siz markalarınızda bu dengeyi nasıl sağlıyorsunuz?
Menülerde hep "Değişik ne yapabiliriz?" düşüncesiyle yola çıkıyoruz ve her yemeğin burada bir hikayesi olduğunu söyleyebilirim.

Lucca by the Sea 1 Haziran - 15 Eylül; Lucca Beach 15 Haziran - 1 Eylül tarihleri arasında kapılarını açacak.

Favorilerden biri olan limonlu levrek mesela. İtalyan şefimiz vardı. Ailesi Sicilya'da levreği böyle yaparmış. Menüde ördek denemeleri yaparken ortaya çıkan "ördekli pappardelle"; grip olduğumda şifalı otları karıştırarak bulduğumuz "baharat çayı"... Öte yandan dünyayı da çok geziyoruz. Ben ve ekibim doğru lezzetleri keşfetmeye çalışıyoruz ancak bire bir uygulamıyoruz. Yerel içeriklerle kendi içerisinde bir bütünlük sağlayan menüler oluşturmaya çalışıyoruz.

İlerleyen zamanlarda bizleri bekleyen başka projeler de olacak mı?
Artık Lucca'yı yurt dışına taşımanın vakti geldi diye düşünüyorum; görüşmelerimiz sürüyor.

Koleksiyonunu yaptığınız bir obje var mı?
Gittiğim restoranlardan menü toplamayı seviyorum. Ayrıca kendimce sevdiğim yerli ve yabancı sanatçılardan sanat eseri topluyorum.

Şansa inanır mısınız?
Hedefe ulaşmanın % 70'inin çok çalışmak kalanının da şans olduğunu düşünüyorum.

YapıKredi Crystal

Yapı Kredi Crystal ile Lucca'nın eşsiz lezzetlerini deneyimlerken **%20 indirim ile ayrıcalıklısınız.**

Marvel Gölü ve Assiniboine Dağı ile Kanada'daki Banff Ulusal Parkı.

PİTORESK SINIRLAR

Yazı: Doğancan Güngör

UNESCO'nun Dünya Kültür Mirası listesinden Plitvice Gölleri Milli Parkı, Hırvatistan.

Seyahat anlayışlarının artık stabil kalmadığı gerçeğinde, parametrelerin izinde tercih ettiğimiz lokasyonlar da değişkenlik gösteriyor. Kişisel bir tercih ve yaşam tarzı olarak da değerlendirilebilecek yolculuk mantalitesini özellikle son yıllarda açık hava ve doğa domine etmiş durumda. Tarihi, kültürel yahut gastro seyahatlere ek olarak artık yeşilliğin bol olduğu belki de sessizliğin hakimiyetindeki konumları tercih ediyoruz. Şehir hayatının yoğun ve kimi zaman yıpratıcı etkilerinden uzaklaşmak adına, bir nevi kabuğuna çekilme anlamı taşıyan bu tarz konumlarda fiziksel ve psikolojik rahatlamanın yollarını bulduğumuz kesin.

Dahası, az sonra bahsi geçecek alanlar, klasik park statüsünden farklı olarak hükümetler tarafından onaylandığı gibi korumacı bir tavır da sergiliyor. Tam da tahmin ettiğiniz üzere milli parklardan bahsediyoruz. Genellikle, hükümetin ilan ettiği veya sahip olduğu doğal, yarı doğal toprak rezervleri olarak tanımlayabileceğimiz bu araziler, her ulus tarafından farklı şekillerde belirleniyor olsa da her birimiz ortak bir düşünceye sahip: vahşi doğanın gelecek nesiller adına korunması. Elbette küresel ısınma ve çevre sorunlarını hesaba kattığımızda bu düşünceye ne kadar sahip çıktığımız tartışma konularına neden olabilir. Ancak yine de optimist tarafımızı canlı tutarak milli parkların, hem içerisinde yaşayan canlılar hem de biz insanlar için yaşam alanları oluşturmaya devam etmesini ümit ediyoruz.

Milli park tanımını daha derinlemesine ele aldığımızda aslında belli başlı çıkarımlarda bulunabiliriz. Öyle ki Amerika kıtasında milli parklarının filizlenmesi, vahşi doğaya ve yaban hayatına artan bir takdire, sanayileşmenin gelişmesi ve ilerlemesinin sonucu olarak giderek artan kentsel alanlardan kaçma arzusunun çağdaş entelektüel, sosyal ve ekonomik değişikliklerini yansıtıyor aslında. Doğaya karşı artan farkındalık ve duyarlılıkla birlikte, en doğal manzaralarını, tarihi ve kültürel alanları gelecek nesiller için koruma düşüncesi ön plana çıkıyor.

Kısaca milli parkların tarihine baktığımızda karşımıza ilk olarak Yellowstone Milli Parkı çıkıyor. Amerika Birleşik Devletleri, 1872 yılında "halkın yararı ve keyfi için ilk halk parkı veya zevk alanı"

Kanarya Adaları'ndaki Lanzarote Adası'nın güneybatı kesiminde bulunan Timanfaya Milli Parkı'nda César Manrique'nin El Diablo heykeli.

tanımıyla bu parkı kuruyor. Yellowstone her ne kadar kuruluş yasasında resmi olarak "milli park" olarak adlandırılmasa da uygulamada her zaman böyle anıldı ve yaygın olarak dünyanın ilk ve en eski milli parkı olarak kabul edildi.

Öte yandan ilk milli parkın, doğa ve vahşi yaşam hakkında çok çeşitli makale ve kitapların yayınlandığı aynı on yılda keşfedilmesi ve kurulması tesadüf değil. Clarence Dutton, Ferdinand V. Hayden, Clarence King, Nathaniel P. Langford, John Muir ve John Wesley Powell dahil olmak üzere milli park hareketiyle bağlantılı yazarların birçoğu, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki doğa manzaralarını anlatma gereği duydu. İlk özel koruma kuruluşlarından biri ise vahşi alanları korumak ve muhafaza etmek için 1876 yılında kurulan Appalachian Mountain Club.

Her ne kadar Yellowstone 1872 yılında ilk milli park olsa da National Park Service'in kurulması 1916'da gerçekleşti. Kırk yıl boyunca ülkenin parkları, rezervleri ve anıtları farklı zamanlarda Tarım ve İçişleri bakanlıkları tarafından denetlendi. Milli parklar fikri, yirminci yüzyılın başlarında popüler bir fikir olsa da rezervlerin ve anıtların yeni milli parklara dönüştürülmesine karşı bir tutum da vardı. Bu karşı görüşün ardında yatan neden ise zaten halihazırda var olan parkların finansmanı ve yönetiminde koordineli bir politika ve liderlik eksikliğiydi. Elbette bazı değişiklikler olacaktı. Dönemin İçişleri Bakanı Franklin K. Lane, Stephen Tyng Mather'ı, National Park Service'in yöneticisi olarak atadı ki kendisi bir ilkti. Mather'ın başa gelmesiyle milli parkların yönetimi resmiyet kazandığı gibi liderliğinde Grand Canyon, Acadia, Bryce, Zion, Lassen, Hawaii ve Mount McKinley Ulusal Parkları da kuruldu.

Bir bakıma Amerika'dan çıkan bu tanım zamanla evrensel bir boyuta evrilirken, günümüz modern çağında da farklı bir boyuta geçiş yaptı. Daha önce de belirttiğimiz gibi değişen seyahat anlayışları ve doğayla kurduğumuz diyaloğun daha da derinleşmesi aslına bakarsanız milli parkları da seyahat planlarımıza dahil edebileceğimiz düşüncesini beraberinde getirdi. Halihazırda var olan yahut ilerleyen zamanlarda planladığınız seyahatlerinize dahil edilebilecek referanslarla doğa ve vahşi yaşamı deneyimlemenin alternatiflerine değinmeli.

İlk durak, Yeni Zelanda. Dünyanın en iyi milli parklarından biri olan Fiordland'de 14 adet buzuldan oyulmuş fiyort bulunuyor. Ki aralarında Milford Sound'u bir adım öne çıkarabiliriz. Yüksek tepeler ve şelalelerle çevrili bu alanın manzaralarından etkilenmemek mümkün değil. İngiliz yazar Rudyard Kipling de ortaya attığımızı tezi destekleyenlerin başında. Zira bir zamanlar Kipling 'Dünyanın Sekizinci Harikası'

Padar Adası, Komodo Ulusal Parkı, Endonezya.

olarak tanımlamış burayı. Fiyort nezdinde biraz da detaylara inecek olursak sadece tekneyle ulaşabileceğiniz ve Yeni Zelanda'nın tüm fiyortlarının en derini olan Doubtful Sound ile karşılaşıyoruz. Burada sizi bekleyen doğallıklar arasında afalinalar, kürklü foklar ve penguenler var. Parkın kara bölümünde ise yosun kaplı vadiler, dağ ormanları ve 500 kilometrelik yürüyüş yolları var. Kısa yürüyüşlerin yanı sıra ülkede bir hayli popüler olan üç günlük yürüyüş turlarının da bir parçası olabilirsiniz; Routeburn Track, Kepler Track ve Milford Track.

Doğu Nusa Tenggara ve Batı Nusa Tenggara illeri arasındaki sınır bölgesinde, Küçük Sunda Adaları içinde yer alan Endonezya'daki Komodo Milli Parkı, üç büyük ve 26 küçük adayı içererek 1.733 kilometrekare alanı kaplıyor. Milli parkların vahşi yaşam tarafını deneyimleyebileceğiniz en iyi parklardan biri zira dünyada yaşayan en büyük ve en ağır kertenkele olan Komodo ejderiyle yüz yüze gelebileceğiniz tek yer burası. Elbette görebileceğiniz hayvan türleri sadece sürüngenlerle kısıtlanmıyor. Yunus, dugong, manta vatozu, deniz kaplumbağası ve balinalar gibi deniz ekosisteminin büyük canlılarıyla da karşılaşacaksınız. Kısacası üç büyük volkanik adayı (Rinca, Komodo ve Padar) ve çok sayıda küçük adayı kapsayan bu milli park, Endonezya seyahatiniz için iyi bir alternatif.

Hırvatistan'daki Plitvice Gölleri Milli Parkı, özellikle Avrupa kıtasının en güzel doğal ortamlarından. UNESCO'nun Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer almasına da şaşmalı. Orman rezervi ve teraslı gölleriyle doğallığın büyüleyici tarafını yansıtan parkta, kimisi gürleyen kimisi ise sadece sessizce akan 16 şelale var. Patikalar ile kıvrılan yükseklikleri takip ederken suların üzerinde asılı duran köprülerden geçebilmeniz mümkün elbette; ancak minimum 6 saatlik bir yürüyüşten bahsediyoruz. Bu yüzden parkın tekne ya da servislerini tercih ederek zamandan tasarruf edebilirsiniz zira görülecek çok şey var.

Kanarya Adaları'ndaki Lanzarote Adası'nın güneybatı kesiminde bulunan Timanfaya Milli Parkı, 51.07 kilometrekare ve park alanı tamamen volkanik topraktan oluşuyor. César Manrique'nin El Diablo heykelinin de bu parkın içerisinde olduğunu belirtelim. Her yıl bir milyondan fazla ziyaretçinin uğradığı parkta, neredeyse her şey yaklaşık 300 yıl önce, altı yıllık volkanik patlamaların daha önce verimli olan toprakları tamamen yaşamdan mahrum bırakmasıyla oluştu. O zamandan beri, donmuş lavların izinde siyah, gri ve bakırdan oluşan deniz, parkın en dikkat çekici noktaları arasında. Bir diğer nokta da Montañas del Fuego veya Mountains of Fire.

Çin'in Sichuan eyaletindeki Jiuzhaigou Ulusal Parkı'nın dikkat çeken noktalarından, Huanglong Vadisi'ndeki Five Color Ponds.

Jiuzhai Vadisi olarak da bilinen Jiuzhaigou Ulusal Parkı, Çin'in Sichuan eyaletinde bulunan bir doğa koruma alanı. Parkın içinde bulunan dokuz eski Tibet köyünden sonra 'Dokuz Köy Vadisi' olarak adlandırılmıştır. Dev pandaları ve Rhinopithecus roxellana maymunlarıyla ünlü olduğu kadar görülmesi son derece nadir. Çok katlı şelaleler, etkileyici karstik dağlar ile mavi, turkuaz ve yeşilin her tonunu yansıtan yüzlerce canlı göl parkın doğallığını yansıtırken Jade Pool olarak da bilinen Five Color Pool'u da kaçırmayın deriz. Son olarak Jiuzhaigou'daki en büyük ve en derin göl olan Long Lake'in, en fotojenik göllerden biri olduğunu belirtelim.

Kosta Rika'nın olağanüstü vahşi yaşamıyla eşleşen Manuel Antonio Ulusal Parkı, Quepos'un güneyinde yer alıyor ve ülkenin en küçük ancak en popüler parkı. Hatta o kadar popüler ki doğal ortamın toparlanması için yetkililer turistlerin pazartesi günleri ziyaretini kısıtlamak zorunda kaldı. Haftanın başka bir günü ziyaret ettiğinizde erken saatleri tercih etmelisiniz çünkü park sınırlı sayıda kişi kabul ediyor. Ormana yayılmış dört yürüyüş parkurunu ve bir dizi plajı kapsayan milli parkta ağaçlardaki tembel hayvanları, sincap maymunları ve beyaz yüzlü maymunları görmek için gözünüzü dört açın.

Spesifik olarak Amerika kıtasına döndüğümüzde ilk lokasyonumuz Kanada oluyor. Alberta'nın Rocky Dağları'nın merkezinde yer alan Banff Ulusal Parkı, Kanada'nın en eski milli parkı. ABD'deki Yosemite gibi burası da etkileyici dağ manzarasıyla dolu. Banff, doğallığının yanı sıra açık hava maceracıları için mevsimsiz bir oyun alanı. Öyle ki hangi mevsimde olursa olsun bu parkta çeşitli aktivitelerin parçası olmanız mümkün. Parkın içinde üç kayak merkezi -Sunshine Village, Lake Louise ve Mt. Norquay- ve her seviyeden kayakçı için uygun pistler var. Ancak kayak size göre değilse, buz pateni, köpek kızağı, buz tırmanışı, yürüyüş ve kızakla kayma gibi alternatifleri de değerlendirebilirsiniz. Sıcak havanın etkisindeki zamanlarda parkın tadını çıkarabileceğiniz etkinlikler arasında yürüyüş, kano, dağ bisikleti ve binicilik gibi seçenekler yer alıyor. Golf ile ilgiliyseniz sıraladığımız alternatiflere bir yenisi daha eklendi demektir. Şaşırtıcı derecede iyi bir manzaranın tadını çıkarmak isteyenlerdenseniz Banff'a bir gezi yapmayı düşünmelisiniz.

Hazır söz açılmışken en ünlü milli parklardan biri olan Yosemite Milli Parkı'na değinmemek olmaz. Elbet bir önceki cümlemizi destekleyecek birçok veri var elimizde: olağanüstü manzaraları, vahşi yaşamı ve tarih. Yosemite'de yapılacak en iyi aktivitelerin arasında yürüyüşler, şelaleler ve büyüleyici manzaralar olsa da tek etkinlik yürüyüş değil. Binicilik, kamp ve paraşütle atlama gibi aktif uğraşlardan sanat yapımına, fotoğrafçılığa ve yogaya kadar geniş bir skaladan bahsediyoruz. Bu noktada minik bir uyarı yapmalı; görülse de görülmese de ayılarla çevrili olacaksınız bu parkta.

Ve tabii ki Yellowstone Milli Parkı... Volkanik bir sıcak noktaya tünemiş olan Yellowstone, esas olarak Wyoming'de bulunuyor ancak Montana ve Idaho'nun bazı bölgelerine de yayılıyor. Kendi Grand Canyon'una sahip olmasının yanı sıra dünyadaki gayzerlerin yüzde 60'ından fazlasını barındırarak da bir adım öne çıkıyor. Fokurdayan çamur havuzları, gölleri ve tek renkli kaplıcaları gerçekten doğa deneyimlemesinin uç noktalarından. Sizi çevreleyen dağlar, kanyonlar ve kır çiçeği çayırlarını da gözden kaçırmamak gerekiyor. Milli park tanımına uygun olarak vahşi yaşamın içerisinde olduğunuzun altını yeniden çizelim. İster yürüyüşte ister tekne gezisinde olun, boz ayıları, bizonları ve geyikleri görme şansınız yüksek.

YapıKredi Crystal

Yapı Kredi Crystal sahipleri dünyanın her yerinde tüm otel ve restoran harcamalarında **%5 indirim ayrıcalığına sahiptir.**

DOĞAYLA İÇ İÇE

Şehir temposunun yoğunluğundan uzaklaşmanın en iyi alternatifi nedir? Bu soruya vereceğiniz cevap eğer doğayla diyalog kurmaksa, Şile ormanlarıyla çevrelenmiş 21 dönümlük yemyeşil bir bahçe içinde konumlanan Casa Lavanda seçeneklerin başında geliyor. Öte yandan günümüz dünyasında artık tercihlerimizin sürdürülebilirlik kavramıyla da şekillendiğini dile getirirsek yanılmış olmayız. Hem doğanın içerisinde hem de 2009'da kurulduğundan bu yana; yenilenebilir enerji kullanan, yağmur sularını ormana ve doğal sulama kanallarına yönlendiren, organik atıklarını komposta dönüştürüp kendi organik gübresiyle ilaçsız tarım yapan Casa Lavanda yeniden radarımıza giriyor. Zira doğanın sunduklarından her anlamda faydalanan ve sürdürülebilirliği mümkün olan her şekilde yaşatan bir tarzdan bahsediyoruz.

Biyodinamik tarım ve yenilenebilir enerji kullanımıyla doğayla olan bağını merkezinde tutan 15 odasıyla butik otel, her mevsim şehrin karmaşasından uzaklaşmak ve dingin bir zaman geçirmek isteyenler için bir seçenek. Kendi organik tarım alanlarında mevsime uygun olarak yetiştirdikleri ürünleri sunan ödüllü restoranında, Şef Emre Şen'in yarattığı menüyü tatmak Casa Lavanda'nın lezzet tarafını ortaya çıkarıyor.

Eğitiminin ardından Alba/İtalya'da Michelin yıldızlı Maurilio Garola'nın yanında kendisini geliştiren Şef Emre Şen, Türkiye'ye döndüğünde, Casa Lavanda'da yaratıcılığını ortaya çıkarıyor. Mutfağında kullandığı ürünlerin nereden geldiğini merak etmesiyle toprakla ilgilenmeye başladığı gibi mottosunu da "Biz toprağa iyi bakarsak, toprak bize daima daha iyi bakar" cümlesiyle tanımlıyor ve kendi mahsulünü yetiştirmeye başlıyor. Bu noktada mutfakta kullanılan ürünlerin % 80'inin butik otelde bulunan 2.100 metrekarelik tarım alanından elde edildiğini belirtmeli. Tamamen organik yöntemlerle ve mutfakta elde edilen organik atıklardan oluşan kompost ve gübreleri kullanarak üretilen mahsuller, mevsimin sunduklarıyla lezzetli bir hale dönüştürülüyor. Organik tarım alanında yetiştirilmeyenler ise -ki 33 farklı çeşit domates, 250 farklı sebze ve 25 farklı yeşillik, 50 adet farklı aromatik ot, baharat ve çok daha fazlası yetişiyor- yerel üreticilerden temin ediliyor. "Tarladan Sofraya" konsepti sadece restoranla sınırlanmıyor tabii ki. Casa Lavanda'nın servis verdiği diğer bölümler de organik tarım alanından payını alıyor.

CASA LAVANDA

YapıKredi Crystal

Yapı Kredi Crystal ile Casa Lavanda'yı deneyimlerken **%20 indirim ile ayrıcalıklısınız.**

Johanna Ortiz
İlkbahar 2023.

FLORAL İHTİŞAM

Yazı: Ekin Kurbetçi

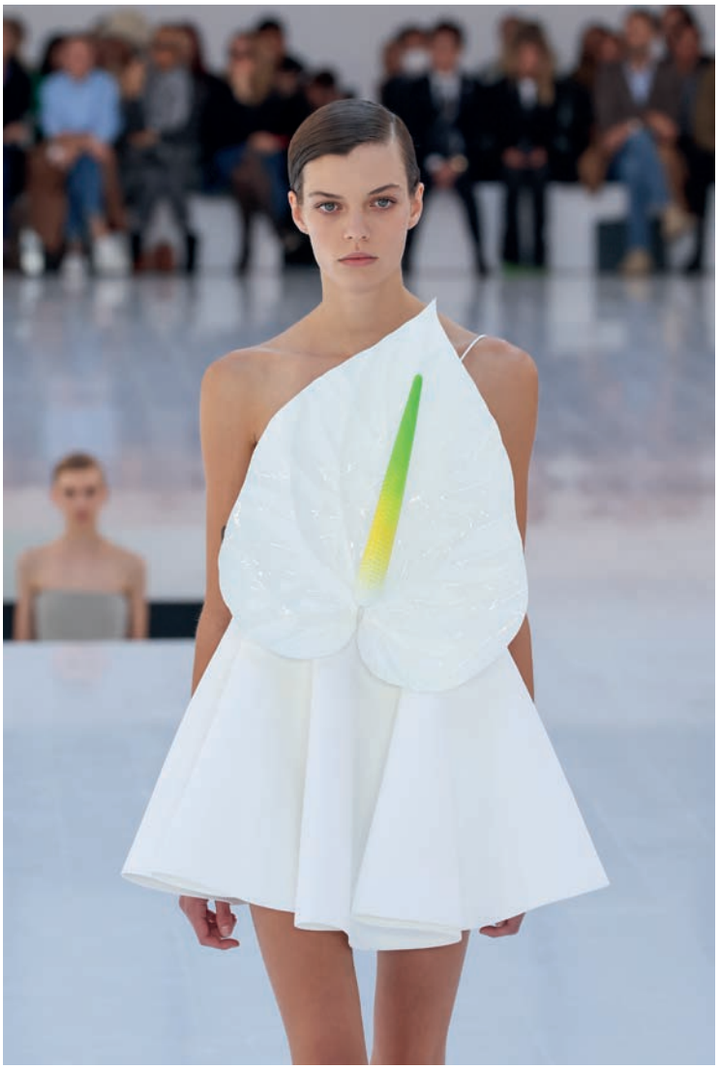

Loewe İlkbahar/Yaz 2023.

Tomurcukların çiçeklere, çiçeklerin ise büyüleyici tasarımlara dönüşmeye başladığı o dönemdeyiz. Güneş, yüzünü daha çok gösteriyor; enerjimiz yüksek ve çiçeklerin rengarenk formları, görünümlere hareket, çekicilik ve ihtişam katmaya kararlı. Modanın zamansızları arasında elbette ki floral desenler de mevcut. Her dönemin vazgeçilmezi olan ama özellikle ilkbahar ve yaz aylarında zirveye oynayan bu desen, sezondan sezona farklı karakterlere bürünerek asla aynı hissiyatı bırakmıyor, sıkıcılaşmıyor, başkalaşıyor ve tasarımlara mutlaka heyecan veriyor. Üzgünüz Miranda Priestly; bu sezonun çiçekleri gerçekten yenilikçi!

Monet ilhamlı fırça darbeleri, çıtır çiçekler... Romantik olarak kodlanan floral desenler varlığını sürdürmeye devam etse de sahnede yeni yüzler var. Priestly'nin burun kıvırdığı klasik görünümler 2023 yazında biraz kenara çekiliyor ve daha şehirli, modern formlara yer açıyor. Bu zamansız deseni daha farklı bir pencereden ele alan tasarımlar, çiçekleri zihninizin gerisinde yeni bir mertebeye konumlandırıyor.

Ulla Johnson İlkbahar/Yaz 2023 koleksiyonundan Fontaine Dress.

Yeni nesil çiçek desenleri XL beden etiketine sahip. Mega boyutta, daha sade hatlarla hazırlanan görünümler gözü yormadan çarpıcı ve dikkat çekici bir ritim yakalıyor. Küçük bir renk paletine sahip olan baskılar, vurucu etkiyi ortaya koydukları kontrastla sağlıyor. Michael Kors'un 2023 İlkbahar/Yaz koleksiyonu, bu etkinin mükemmel bir yorumunu gösteriyor. Tasarımcı, bu görünümler için '70'ler ilhamını zamanın feminist akımıyla harmanlamış. Güçlü kadınlar için hazırlanan koleksiyonda şehirli terzilik, rahat ve hedonist resort havasıyla buluşmuş. İki farklı dünyayı keskin bir ayrım yaratmadan bir araya getiren Kors, işte tam da bu noktada büyük boyutlu, şablon çiçeklerden destek almış. Tatil günlerinin çabasız havasını uçuş uçuş formlar ve hafif kumaşlarla yakalayan kreatif direktör, feminen çiçeklere sade çizgiler ve keskin

Versace Resort 2023.

renklerle yer vererek aranan dengeyi sağlamış. Michael Kors'un yolundan giden bir diğer isim de Bibhu Mohapatra. Yükselen ivmesiyle dikkat çeken ve New York'ta yeni bir butik için 10 yıllık bir anlaşma yapan marka, vücudu ortaya çıkaran tasarımları ve ipek üstüne yaptığı siyah, beyaz çiçek baskılarıyla kendinden emin ve eforsuz feminenliği kutluyor.

Söz konusu çiçek desenleri olduğunda geleneksel sınırları çok da zorlamak istemeyenlerdenseniz rotamızı Giambattista Valli ve Carolina Herrera'ya çeviriyoruz. Giambattista Valli, duygusal bir tasarımcı ki bu da tüm koleksiyona yansıyor ve hikayenin temelini oluşturuyor. Renk paletini çiçek pazarlarından, Asya'nın doğasından ve Boticelli resimlerinden aldığı ilhamla oluşturan Valli, çiçekleriyle coşkunun ve neşenin her halini anlatıyor. Büyük, yoğun ama göz yormayan tomurcuklar, '60'ların Roma aristokrasisini anlatan elbiselere keyifli bir dokunuş yapıyor. Carolina

Prada İlkbahar/Yaz 2023.

Herrera'nın çiçekleriyse yaz mevsiminin yerinde duramayan enerjisini, adeta bir renk patlamasıyla tasvir ediyor. Yoğun, pigmentli ve doygun floraller, aynı canlılıkta ama kontrast bir fon üstüne serpiştirilerek göz alıcı bir etki kazanıyor. Herrera'nın temiz silüetleriyle buluşan bu görünüm, modernlikten ödün vermiyor ama yaz çiçeklerinin romantik karakterini de kaybetmiyor.

Kontrast dokulu şablon çiçekler ve yaz enerjili, coşkulu florallerin ardından sıradaki mega çiçekler ise bohem bir auraya sahip. Tabii ki Johanna Ortiz ve Ulla Johnson'dan bahsediyoruz. Ortiz de büyük ölçekli çiçekleri yapraklarıyla kullanmayı tercih edenlerden. İri ve hacimli fırfırları dengeleyen bu temiz desen, sıcak yaz gecelerine kusursuz bir şekilde eşlik edecek o elbiseye sahip olmanıza yardımcı. İspanyol ve Kolombiya kökenli tasarımcı, tüm koleksiyona adeta Flamenko ruhunu işliyor. Yaşsız, seyahat etmeyi seven ve etrafında geçenlerin farkında olan kadınlar için tasarladığını söylen Johanna Ortiz,

Michael Kors İlkbahar 2023.

bu sıcak ve flörtöz koleksiyonla köklerini podyuma aktarıyor. Johanna Ortiz'in pigmentli renkleri, Ulla Johnson'ın defilesinde yerini yine sıcak ama biraz daha pastel bir renk paletine bırakıyor. Lame varakla doku kazanan çiçek desenleri, tasarımcının imzası haline gelen yüksek hacim ve yoğun fırfırlarla birleşince görünümler cesur, feminen, maceracı ve düşsel bir kadın portresi çiziyor.

Sezonun floralleri için oldukça yenilikçi demiştik. Büyük ölçekli tasarımlar, farklı çizgiler ve cesur renk paletleriyle yepyeni bir karakter kazanan bu zamansız desen, 2023 yazında iki boyutta kalmıyor. Çiçekleri bir desenden daha fazlası olarak görenler için üç boyutlu aplikeler sahaya giriş yapıyor. Sezon şovlarının pik noktası olan 3D çiçekler, adeta oyunun kurallarını değiştiriyor. Jonathan Anderson'ın Loewe podyumuna adım atar atmaz viral olan hiper realistik çiçekleri, Emily Ratajkowski gibi birçok ismin yeni gözdesi oldu bile. Prada da Loewe gibi bu akımın öncülerinden; sadece biraz daha evcil bir tasarımla. 2000'lerin başlarına göz kırpan gül aplikeler bu yaz birçok farklı parçanın üstünde karşımıza çıkacak gibi. 'Flower Power' trendine modern bir dokunuş yapan bu görünüm, kombinasyonunuzu tek hamlede yükseltmek için oldukça harika bir seçenek. Harry Styles ve Zendaya'nın da daha şimdiden radarına giren üç boyutlu güller, kırmızı halıda da kendini göstermeye başladı.

Carolina Herrera İlkbahar/Yaz 2023.

Yıllardır hayatımızda olan, zamansız titrine sahip ve birçok kez yeni bir bakış açısıyla işlenmiş bir konuyu tazelemek ve farklılaştırmak, ortaya sıfırdan bir şey koymaktan daha zor. Ancak sıcak iklimin yeni nesil floralleri bu tezi adeta çürütüyor. Boyutları büyüyen, hatta boyut atlayan, farklı çizgilerle farklı karakterler kazanan, değişen renk paleti ve doku deneyimleriyle yeni bir ruha bürünen çiçekler, tam anlamıyla Oscarlı bir oyuncu gibi ters köşe bir role giriyor. Daha cüretkar, daha gösterişli ve kesinlikle daha etkileyici: Yaz mevsiminin yeni çiçekleri dolabınızda yer edinmek için sizi bekliyor.

TERMOMETRE DEĞERLERİNDE

Yazı: Utku Kuran

Sol sayfa: Geçtiğimiz Ağustos ayında tarihindeki en sıcak zamanlarından birini yaşayan İngiltere'de Beacons Reservoir'daki su seviyelerinde ciddi bir düşüklük yaşandı.

Dünya Meteoroloji Örgütü tarafından ölçümleri yapılan altı adet uluslararası sıcaklık veri setine göre, sürekli artan sera gazı emisyonları ve atmosferimizde birikmiş karbon yoğunluğu sebebiyle son sekiz yıl küresel olarak arka arkaya ölçülen en sıcak yıllar olarak belirlendi. Gezegenimizdeki bu ısınma ile yağış miktarlarında ve sıklığında azalmalar yaşanırken çeşitli bölgelerde özellikle tarım alanları verimsizleşiyor. Kısaca yazmamız gerekirse kuraklık etkileri insan hayatını ciddi derecede tehdit eder hale geldi.

Güncel olarak çeşitli organizasyonlar tarafından ölçümleri yapılan hava ve iklim modelleri, dünyanın farklı bölgelerindeki iklim tehditlerini ve beraberinde getirdiği riskleri daha iyi anlamamıza olanak sağlıyor. Ancak bu aşırı hava olaylarının daha sık yaşanmasını engellemenin tek yolu, karbondioksit emisyonlarını azaltmak ve "net zero" yani "net sıfır" hedefine ulaşmayı amaçlamak. Dünya Meteoroloji Örgütü'nün yaptığı ölçümler ışığında, 2011 – 2020 yılları arasındaki değerlerin 1850 – 1900 yıllarında ölçülen değer ortalamasının 1,1°C üzerinde olması küresel ısınmanın

Çin'in Zhejiang bölgesinde tarım arazileri otomatik sulama sistemi ile sulanıyor. Bu sistem sayesinde gereksiz su ve enerji kullanımının önüne geçiliyor.

etkisi olarak değerlendiriliyor. Özellikle son sekiz yıl içinde 2016, 2019 ve 2020'nin tarihte yaşanan en sıcak üç yıl olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda çok yüksek ihtimalle önümüzdeki yıllarda da bu denli rekor sıcaklık seviyelerini görmeye devam edeceğiz.

Gezegenimizde son sekiz yılda ölçülen rekor sıcaklıklar özellikle belirli coğrafyalarda yaşayan halkları ve toplulukları kuraklık sorunu ve ciddi problemlerle karşı karşıya bırakıyor. Bahsedilen rekor sıcaklıkların birincil nedeni olarak sera gazı emisyonlarının atmosferdeki birikimini ve azaltılamamasını gösterebiliriz. Sera gazı emisyonu derken aslında insan faaliyetleri sebebiyle atmosfere yayılan karbon salınımından bahsediyoruz. Tartışmasız bir şekilde özellikle Sanayi Devrimi ile beraber yaygınlaşan ve zamanla değişen tüketim ve üretim alışkanlıklarımız emisyonların artmasında en büyük nedenken aynı zamanda bizleri artan sıcaklık değerleriyle yüz yüze bırakıyor. Sıcaklık ve iklim verilerini analiz eden bağımsız bir kuruluş olan Berkeley Earth'de araştırmacı olarak görev yapan Zeke Hausfather

Geçtiğimiz Ağustos'ta Fransa Gironde'da gerçekleşen orman yangınından dolayı birçok köy tahliye edildi.

"Gezegenimizde, neredeyse kesin olarak önümüzdeki yıllarda da riskli derecede ve uzun vadeli ısınma trendini şimdiden görüyoruz" diye belirtiyor. "1970'ten bu yana sıcaklık eğilimine baktığımız zaman geçtiğimiz son sekiz senedir yaşanan rekor sıcaklıkların ölçülmesi bizleri şaşırtmıyor aslında" diye de ekliyor. Berkeley Earth, yayınlamış olduğu analizlerde 2022'yi en sıcak beşinci yıl olarak sıralamış durumda. Elbette ki bu durum, sürdürülemez derecede enerji kullanımını da artırdığı gibi arazi kullanımı ve arazi kullanım değişikliklerini de beraberinde getiriyor. Sadece belirli bölgeler, ülkeler ve bireylerle sınırlı kalmayıp dünyanın birçok yerinde çeşitli oranlarda problemleri de ayrıca tetikliyor. Bu problemler ise bireyler, toplumlar arasında eşitsizliklere sebep oluyor. Fakat sıcaklıklardan ve kuraklıktan bahsederken bu olay sadece insanlarla sınırlı kalmıyor elbette. Aynı zamanda kara, okyanus ve deniz ekosistemlerini, her türlü canlı ve cansız hayatını direkt olarak etkiliyor diyebiliriz.

Artan sıcaklık değerleri, yaşanan iklim krizi ve biyolojik çeşitlilik kaybı da gıda güvenliğini azaltırken suya ulaşımı ve su kıtlığını da derinden etkileyerek birçok toplumu dolaylı yahut direkt etkiliyor. Birleşmiş Milletler'in Suya Ulaşım Raporu'nda da belirtildiği gibi artan sıcaklık değerleri 2030'da Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne başarılı şekilde ulaşma çabalarına da ket vuruyor. Özellikle Hükumetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) yayınlanan son İklim Değişikliği 2023 Raporu'na göre su kıtlığı sürdürülebilir kalkınma önünde ciddi bir tehdit oluşturuyor. Rapora göre son 50 yılda dünya genelinde tarımsal üretkenlik artmasına rağmen, suya ulaşım ve su adaletsizliği ciddi derecede arttı. Bu durum genel anlamda gelişmekte olan ülkelerde büyümeyi yavaşlattığı gibi sosyal eşitsizliklere de yol açıyor.

Son yıllarda sürekli sıklığı artan rekor sıcaklık ve ısı dalgalarının yaşanması sebebiyle birçok farklı bölgede sıcaklık artışına bağlı can kaybı, yangın, kuraklık ve çeşitli hastalıklar da artıyor. Diğer bir yandan ise "iklimle ilgili gıda, su kaynaklı hastalıkların ve vektör kaynaklı hastalıkların ortaya çıkmasında da bir artış gözlemleniyor" diye aktarıyor Birleşmiş Milletler raporları. Ancak, artan sıcaklık değerleri, bahsettiğimiz su kıtlığı, biyolojik çeşitlilik kaybı veya

2022 yazında insan kaynaklı iklim değişikliğinden dolayı kuruyan Guadiana Nehri, İspanya.

Tarımsal sulama ve komşu topluluklara içme suyu sağlayan Kaliforniya'daki Folsom Gölü, aşırı sıcaklıklar nedeniyle tarihinin en düşük su seviyesinde.

tarım mahsullerinin kaybı ciddi problemler yanında ekstrem hava koşullarının da sıklığı ve şiddetini artırıyor. Hızla değişen hava koşulları ve şiddeti, artan felaketler, yaşanan iklim ve aşırı hava olaylarından etkilenen nüfusu artırıyor. Özellikle Afrika, Asya, Kuzey Amerika, Orta Amerika ve Güney Amerika'da yaşayan toplumları göç etmek zorunda bıraktığı gibi kitleleri de toplu göçlere zorluyor. Örneğin Karayipler ve Güney Pasifik'teki küçük ada devletleri ya sular altında kalıyor ya da şiddetli afetler dolayısıyla geri döndürülemez şekilde etkileniyor. Birleşmiş Milletler'in mülteci kuruluşu UNHCR'ye göre 2008'den bu yana yılda ortalama 21,5 milyon kişi hava olayları (sel, fırtına, orman yangını ve aşırı sıcaklıklar gibi) nedeniyle göç etmek zorunda kalmış. Diğer bir yandan ise Individualized Education Program (Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı) tahminlerine göre ise iklim değişikliği ve doğal afetler 2050 yılına kadar küresel olarak 1,2 milyar insanın zorunlu olarak göç edeceğine dair istatistik raporu sunuyor.

Farklı raporlardan da anlayacağımız üzere kuraklık ve artan su kıtlığı, dünya üzerinde sınır tanımadığı gibi halkların talepleri doğrultusunda rekabet eden devletler arasında da ne yazık ki çeşitli gerilimlere hatta çatışmalara neden oluyor. "Özellikle su kıtlığı ve kuraklıktan etkilenen bölgelerde suyla ilgili sorunlar ve çözümler konusunda bölgesel iş birliğini güçlendirmeye yönelik ihtiyaç gün geçtikçe artıyor" diye bildiriyor Birleşmiş Milletler Su Raporu. Hem iklim değişikliği hem de eksik uygulanan su yönetimleri, etkisini artıran kuraklıkları daha şiddetli hale getiriyor. Dünya Ekonomik Forumu da su güvenliğini önümüzdeki on yıl içinde toplumların, ekonomilerin ve işletmelerin karşılaşacağı en büyük küresel risk olarak sıralıyor. Su kıtlığı ve kuraklık, yoksulluğu ve ekonomik büyümeyi, sağlığı ve refahı, cinsiyet eşitsizliğini ve çevreyi etkilerken özellikle toplumların varlığını da tehdit ediyor. Bundan dolayı gıda, tarım, enerji gibi su kıtlığından ciddi şekilde zarar görecek ülkelerin, bölgelerin risklerini azaltmak, su kıtlığından doğabilecek sosyoekonomik ve politik problemlere direnç oluşturmak ve gelecekte rekabetçi kalabilmek için yeni sürdürülebilir su yönetim modelleri geliştirerek değer zincirlerinde değişiklikler yapmak çok ciddi bir öneme sahip.

Su kıtlığı, Doğu Afrika'nın kurak tarım alanlarından Hindistan ve Güneydoğu Asya'daki büyüyen şehirlere ve Amerika Birleşik Devletleri'nin suyla sınırlı bölgelerine kadar dünya çapında ekonomik kalkınma için kritik. İklim değişikliğine bağlı olarak su kıtlığının etkilerinin gelecekte bazı bölgelerde gayrisafi yurt içi hasılalarının yüzde 6'sına kadar mal olacağı tahmin ediliyor. Bununla birlikte,

Nevada'da düşük su seviyeleri sırasında Colorado Nehri'nin kıyı şeridi.

proaktif önlemler ve kararlar, su yönetimi stratejilerine odaklanarak olumsuz etkileri en aza indirme ve hatta etkisiz hale getirme potansiyeline de sahip. Su kıtlığı açısından Türkiye'de de gitgide daha net olarak yaşadığımız problemler bizleri, bu yönde ciddi adımlar atmaya çağırıyor. Tarımda kullanılan su, Türkiye'de su probleminin önde gelen nedenlerinden biri. Su kayıp yüzdelerine bakıldığında, toplam suyun %74'ü tarım sektörü tarafından tüketilmesine rağmen, sulama olması gerektiği kadar verimli değil ne yazık ki. Tarımsal sulamada özellikle vahşi sulama olarak adlandırılan sulama şekli %35'ten %60'a kadar su kaybına neden oluyor. Bu arada, damlama sulama (suyun doğrudan kök bölgesine yerleştirilmesi ve en aza indirilmesi amacıyla toprağın yüzeyinin üstünden veya yüzeyin altına gömülü olarak bitkilerin köklerine su damlamasına izin vererek su ve besin tasarrufu sağlayan bir sistem türü) kullanılması su tüketimini çok azaltıyor. DSİ'nin yapmış olduğu hesaplar doğrultusunda yüzeysel veya vahşi sulama yerine damlama sistemine geçilerek elde edilecek tasarruf yüzde 65'i geçiyor. Özellikle vahşi sulamanın ağır olarak uygulandığı tarım alanlarının kontrolü bu noktada elzem. Diğer bir yandan ise sürdürülebilir kalkınmayı devam ettirmek açısından özellikle Güney ve İç Anadolu bölgelerinde tarım arazilerinin vahşi sulama tekniklerinden uzaklaşması oldukça önemli. Bu noktada kurum ve kuruluşların barış içinde, kooperatif çalışarak su yönetim politikalarını güçlendirmeli ve kuraklığa karşı direnç oluşturmalı. Çeşitli sektörler, paydaşlar da bu çalışmalara yakından destek vermeli. İş birliğinin aktif olarak sağlandığı ve proaktif önlemlerin alınmasıyla tarım sektörü başta olmak üzere ekonomik sektörlerde su kullanımını minimize edecek bakış açıları ve yöntemler benimsenebilir. Bu gibi yöntemlerle Türkiye'de erken sezon kuraklıklarıyla da başa çıkılabilir. Etkili bir sulama yöntemini benimseyerek, farklı sulama sistemlerini her kesime yaymak çok kritik. Bunun en yakın örneği olarak, İsrail'de uygulanan politikalara bakmak yerinde olacaktır. Damlama sulama tekniğini neredeyse ülkenin her yerinde uygulamaya geçiren İsrail, bugüne kadar ciddi oranda su tasarrufu sağlamış. Damla sulama tekniğinin İsrail gibi çöl ikliminin neredeyse baskın kabul edildiği bölgelerde verimli sonuçlar elde etmesi, diğer coğrafyaları da bu yönteme teşvik etme potansiyelini artırıyor. Bu gibi yöntemler ve iş birlikleriyle beraber, Türkiye'de de en yaygın sulama sistemi olarak kullanılan vahşi sulama en aza indirgenebildiği gibi kuraklık ve ısı artışıyla mücadelede önemli adımlar atılabilir.

EQE SUV, 240 volta sahip bir ev şarjı düzeneğinde yüzde 10'dan yüzde 80'e yaklaşık 9.5 saatte şarj edilebiliyor.

ELEKTRİKLİ GELECEĞE DAİR NOTLAR

Yazı: Efe Uygur

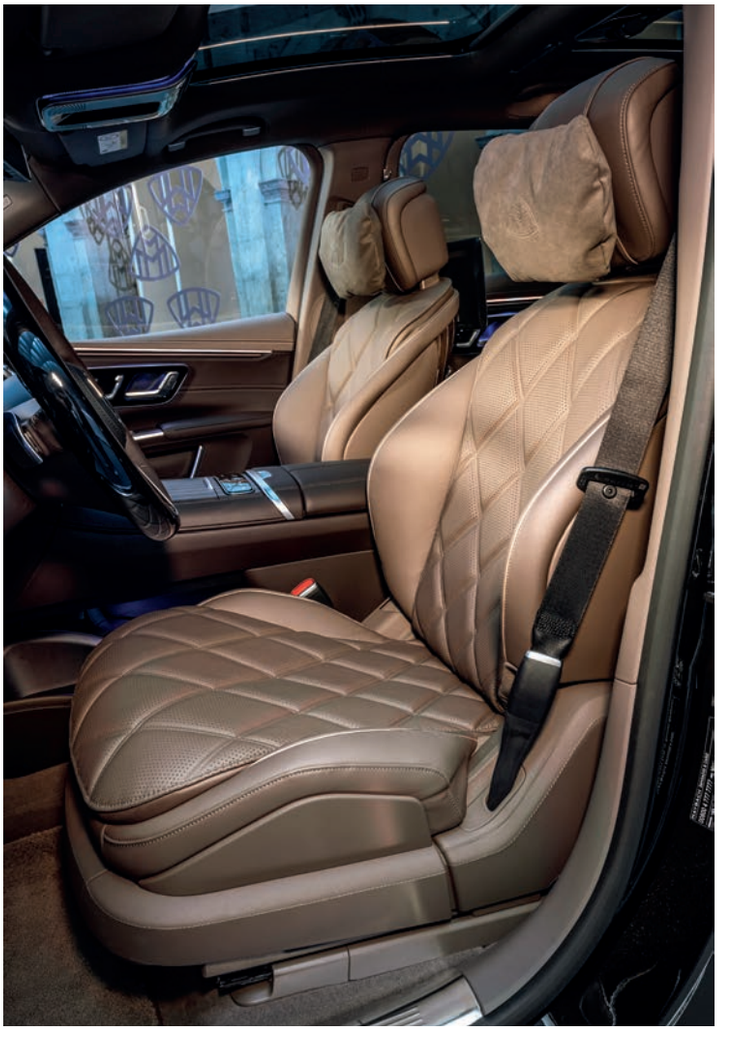

Estetik kaygıların eskisi kadar yüksek olmadığı düşüncesi ne zaman bir klasik bir otomobille karşılaşsak aklımıza gelen ilk düşüncelerden biri oluyor. Eski zamanların otomobillerinde gözlemlediğimiz gösterişli gövdelerinin altında yatan büyük motorları, adeta dönem filmlerinin balo salonlarını andıran büyük iç mekanlar ve her bir noktasında ince el işçiliğini yansıtan, üretildikleri dönemin sanat ve estetik anlayışlarını yansıtan detaylar... Evet, belki o dönemlere dönmek ve o otomobilleri tekrar görmek bir daha mümkün olmayacak ancak 21. yüzyılın baş döndüren bir hızla ilerleyen teknolojisi, odak 'lüks' olduğunda bize bambaşka ufuklar açacak modelleri yaratmak konusunda hiçbir dönemin gerisinde kalmıyor. Özellikle otomobil endüstrisinin yeni yüzyılı, saflaşarak sadeleşen ve fonksiyonelleşen lüksün odağında bize yepyeni deneyimler sunuyor.

Maybach logosu taşıyan yüzde yüz elektrikli ilk model, Maybach EQS SUV.

Otomobilin yeni yüzyılında eski ve köklü otomobil üreticileri -otomobili icat eden marka da bunlara dahil- lüks EV pazarından bir pay alırken daha yeni şirketler aslan payını kaparak bu listenin başında yer alıyor. Hal böyle olunca çoğu marka, elektrikli aktarma organlarına sahip tamamen yeni araçlar üreterek yahut mevcut otomobillerinin yapılarını dönüştürerek bu yarıştan kopmamak, bir anlamda 'boynuzun kulağı geçmemesi' için efor sarf ediyor. Yeni teknolojinin tüketiciler nezdindeki endişelerini en aza indiren yani menzil ve performans değerleriyle sektörün zirvesini temsil eden modeller ise markaların amiral gemileriyle yollara çıkıyor. Bunun en güncel örneklerinden biri, geçtiğimiz aylarda yollara çıkan ve 2023 yılında yollarda en çok göreceğimiz lüks otomobillerden biri olan BMW i7 oldu.

Şanghay Otomobil Fuarı'nın bu seneki edisyonunda bespoke Rolls-Royce Spectre.

BMW i7, Bavyeralı üreticinin EV serisine yepyeni bir adımıydı. Tamamıyla yenilenen ve Rolls-Royce çizgilerini bünyesinde barındıran maskulen yeni 7 serisinin bir parçası olarak karşımıza çıkan ve tamamen elektrikli bir güç aktarma sistemine sahip model, BMW için olduğu kadar lüks EV sınıfı için de önemli yenilikleri beraberinde getirdi. BMW AG çatısı altında bulunan Rolls-Royce'un tasarım çizgilerinden fazlasıyla etkilenen otomobil, geniş bir iç mekanda lüks ve futuristik hisler uyandıran bir dizi teknik özellikle dolu. Çok fonksiyonlu bir kontrol elemanı olan BMW Interaction Bar, gün boyu otomobilin içinin aydınlık kalmasını sağlayan, karanlıkta ise dinamik ışık efektleri sunan Sky Lounge panoramik cam tavan, entegre dokunmatik ekrana sahip arka kapılar ve Bowers&Wilkins Diamond Surround ses sistemi, geniş multimedya ekranları bunlardan bazıları.

Yüzde yüz elektrikli amiral gemisi, elektrikli otomobiller için tüketiciler nezdinde henüz akla tam yatmamış uzun yolculuklar konusunda da iddialı değerlere sahip. Büyük boyutuna ve yüksek ağırlığına rağmen sahip olduğu 544 beygir güç, 745 Nm tork ile iyi bir performans değeri sunan otomobil, tek şarjla vadettiği 625 km menzil sayesinde bu konuda da kabul edilebilir değerlere ulaşmayı başarıyor. Sunduğu 4 tekerlekten çekiş sistemiyle yola başarılı şekilde adapte olan otomobil, 0'dan saatte 100 km hızlanmasını 4,5 saniyede tamamlarken üretici tarafından sınırlandırılan seyir hızı olan saatte 240 km hıza ulaşabiliyor. Ancak son haber şu ki artık bu model BMW'nin en güçlü elektrikli versiyonu değil.

i7 modelinin en güncel versiyonu, i7 M70 xDrive, kısa bir zaman önce tanıtıldı. Şirketin en hızlı ve güçlü elektriklisi olarak tahtı ele geçiren model, sahip olduğu çift elektrik motoruyla toplamda 650 beygir güç ve 1.100 Nm tork değerleri sunuyor. 2.689 kg ağırlığındaki dev sedan, bu fevkalade kuvvetli güç sistemi sayesinde elektriğin kayıpsız güç aktarabilme yeteneği sayesinde 0'dan 100 km/s hıza 3,5 saniyede ulaşabiliyor.

Çift renkli gövdesiyle tanıtılan model, diğer BMW modellerinden alışıldığı gibi Hans Zimmer tarafından hazırlanmış özel bir motor sesiyle donatılmış olarak gelecek. Mevcut model olan i7 xDrive60 ile benzer şekilde 101.7 kW batarya paketine sahip otomobil, farklı yol ve sürücü şartlarıyla bağlantılı olarak değişen 472 km'lik bir menzile sahip olacak.

Lüks otomobillerden, BMW markasından ve özellikle çift renk uygulamalarından bahsedildiğinde hiç şüphesiz akla gelen markalardan biri Mercedes-Benz oluyor. Otomobil dünyasının en meşhur rekabetlerinden biri, markaların

i7 modelinin en güncel versiyonu i7 M70 xDrive, 0-100 hızlanmasını 3,5 saniyede tamamlıyor.

amiral gemilerinde de karşımıza çıkıyor ve bu rekabetin sonucu, iki Alman üreticinin çıtayı yükseltmesiyle sonuçlanıyor. Otomotiv endüstrisinin bugüne kadar ürettiği en aerodinamik seri üretim otomobili, Mercedes-Benz EQS bunun en somut örneği olarak yollara çıktı. Yeni ve sezgisel bir çağa girişin adımlarından biri olarak tanımlanan EQS, en yeni versiyonuyla birlikte geçtiğimiz Auto Shanghai'da, Maybach EQS SUV adıyla tanıtıldı. Bu tanıtım aynı zamanda Maybach logosu taşıyan yüzde yüz elektrikli ilk modelin de tanıtımı olması sebebiyle son derece önemli ve merak uyandırıcıydı. Elektrikli mobilite döneminde yeni bir otomobil deneyimini tanımlama çabasındaki Mercedes-Maybach EQS SUV, en üst seviye elektrikli sürüş deneyimini Maybach'e özgü atmosferle birlikte harmanlayarak konuyu farklı bir noktaya taşımayı başarıyor.

Mercedes-Maybach EQS680, ilk bakışta, markanın alametifarikalarından biri olan iki tonlu renge sahip gövdesiyle gerçek bir Maybach olduğunu hissettiriyor. Bununla birlikte oluşan beklentiler, hiç şüphesiz, deneyimlenebilecek en üst düzeyde lüksü arama yönünde gerçekleşiyor. Ne var ki markanın tanıtımdaki açıklaması da tam da bu yönde gerçekleşti ve modeli tamamen lüks odaklı üretildiği belirtilen Maybach EQS lansmanda "Welcome the beyond" sloganıyla boy gösterdi.

Elektrik teknolojisine adaptasyon serüvenini hız kesmeden sürdüren ve günden güne vitesi yükselten (her ne kadar bu tabir de artık geçerliliğini yitirmeye başlıyor olsa da) Mercedes-Benz, geçtiğimiz 2 yıl içinde EQ serisi içinde tanıttığı model yelpazesinin en yeni modelinde, 658 beygir güç ve 950 Nm tork üretebilen elektrik motorlarına sahip bir araç ortaya çıkardı. 0'dan 100 kilometreye hızlanmasını 4,1 saniyede tamamlayabilen model, 200 kW hızlı şarj desteği ile birlikte tam doluluktaki bataryayla yaklaşık 600 kilometre menzil sunabiliyor ki bu durum, bu boyuttaki bir otomobil için teknolojinin son noktasını işaret ediyor.

830 saatlik tasarım modellemesi sonunda, rüzgar tüneli testinin sonucunda 0.25'lik bir sürtünme katsayısı elde eden Rolls-Royce Spectre.

Elbette ki ileri teknolojik yenilikler yalnızca aracın güç sistemlerinde karşımıza çıkanlardan ibaret değil. Klasik bir Mercedes-Benz Maybach esintilerini taşıyan ve sahip olduğu krom detaylarla birlikte kimliğini rahatça vurgulamayı başaran otomobilin iç mekanı şüphe yok ki en ilgi çeken kısmı. Beklendiği gibi deri ve ahşap detayların ağırlıkta olduğu iç mekan, büyük teknolojik ekranlarla birleşerek minimalist lüksü çok başarılı bir şekilde harmanlıyor. Otomobilin orta konsolunda yer alan büyük ekran, sürücü koltuğunda, araca dair tüm bilgilerin kesintisiz olarak sunulduğu Hyperscreen ekran teknolojisiyle tamamlanıyor. İç mekan, otomobilin iç kısmının kokulandırması için tasarlanan Air Balance, 15 hoparlöre sahip Burmester 4D ses sistemi, termal bardaklıklar, C sütununun tek tek ayarlanabilen 253 LED'den oluşan Aktif Ambiyans Aydınlatma Sistemi, baldır masajı, boyun ve omuz ısıtma gibi lüks donanımların olduğu uzun bir listeyle donatılmış.

Lüks otomobil dünyasının tepe noktalarındaki modellerden bahsederken ve yazı içinde esintilerine de değinmişken Rolls-Royce markası ve gelecek modelinden bahsetmemek olmaz. İngiliz kraliyet taşıyıcısının ilk tamamen elektrikli otomobili, markanın elektrikli otomobil dünyasına geçişin başlangıcını temsil ediyor. Bu modelin üstündeki görevin ağırlığı, Rolls-Royce Motor Cars Ceo'su Torsten Müller-Ötvös'ün Spectre'ın marka için ilk olduğunu, benzinli modellerin aşamalı olarak kaldırılacağını ve 2030 yılından sonra Rolls-Royce Motor Cars'ın sadece elektrikli otomobil üreteceğinin bilgisini vermesiyle daha da netleşiyor.

Markanın alışılmış güçlü tasarım felsefesinin yansıması olarak karşımıza çıkan Rolls-Royce Spectre, köşeli çizgilerinin yarattığı ilk izlenimin aksine son derece başarılı sürtünme katsayısı ile gelinen yüksek mühendislik seviyesinin yalnızca lüksü servis etme ile sınırlı kaldığının ve markanın yoğun tecrübesinin gerçek bir ispatı niteliğini taşıyor. 830 saatlik tasarım modellemesi sonunda, rüzgar tüneli testinin sonucunda 0.25'lik bir sürtünme katsayısı elde ediliyor ki bu Spectre'ın Rolls-Royce'un aerodinamik açıdan en verimli otomobili olduğunu gösteriyor. Diğer yandan markanın

Çift elektrik motoruyla toplamda 650 beygir güç ve 1.100 Nm tork değerleri sunan i7 M70 xDrive.

meşhur Spirit of Ecstasy heykelinin bu aerodinamik özelliklerini sağlamaya yardımcı olduğu bilgisi burada basitçe anlatılamayacak bir mühendislik alt yapısının bir diğer ispatı olarak karşımıza çıkıyor.

2023'ün ikinci çeyreğinde tamamlanması planlanan otomobilin son test aşamasına girerken güç, hızlanma ve menzil rakamları hala geliştirme aşamasında. Ancak elde edilen ön verilere göre, Spectre'ın yaklaşık 520 kilometre menzile sahip olması bekleniyor. Bununla birlikte 430 kW güç ve 900 Nm tork değerleri sunacak otomobilin saatte 0'dan 100 km hızlanmasını 4,5 saniyede tamamlayacağı ön görülüyor. Yaklaşık 3 tonluk bir otomobil için tatmin edici değerler olsa da resmi açıklama öncesinde bu değerlerin daha iyileriyle yer değiştirebileceği de göz önünde bulundurulması gereken bir konu.

Otomobilin tasarım detaylarından bahsetmeden önce 'Decentralised Intelligence' adı verilen sistemden bahsetmek gerek. Rolls-Royce, Spectre ile otomobilde bulunan ve benzeri görülmemiş sayıda işlevi yöneten sinyalden sürekli olarak bilgi alıp işleyebilen olağanüstü bir

sistemden yararlanıyor. Marka, Rolls-Royce deneyiminin sürekliliğini ve ilerlemesini sağlamak için bu yeni sinyaller, 2,5 milyon kilometreyi kapsayan bir test programı sırasında en deneyimli Rolls-Royce mühendisleri tarafından ayarlanıyor ve inceleniyor. Mühendisler, bu devasa veri hacmini işlerken ve doğrudan motordan tekerleğe güç dağıtımının doğruluğundan yararlanmak için kullanıyor.

Spectre'ın dış tasarımında dikkat çeken ilk nokta bir Rolls-Royce'da şimdiye kadar üretilmiş en geniş Pantheon ızgarası oluyor. Bölünmüş far tasarımı ile manevi öncüsü Phantom Coupé'ye bir saygı duruşunda bulunan otomobil neredeyse 100 yıl içinde 23 inç jantlarla donatılan ilk üretim iki kapılı coupé olarak da farklılığını öne çıkarıyor. Otomobilin tamamen lüks odaklı tasarlanan iç mekanında 5.876 adet yıldızla zarifce aydınlatılmış Starlight

Doors adı verilen yıldız kapıları ilk bakışta dikkatleri üzerinde toplamayı başarıyor. Bununla birlikte otomobilin gece teması, Spectre'ın Illuminated Fascia adı verilen aydınlatmalı ön konsolunda devam ediyor.

Elektrikli otomobiller, dizginlenemez bir hızla tüm sınıflarda otomotiv endüstrisini domine etmeye hızla yaklaşıyor. Yakın gelecekte 'mazide' kalacak içten yanmalı motorlar ve bunların özlem duyacağımız motor sesleri, neyse ki yerlerini daha konforlu ve daha çevreci ulaşım alternatiflerine bırakacak. Çağın getirdikleri neticesinde çerçevelenen ve değişen 'lüks' anlayışı ise değişimin tam merkezinde yer alarak bir asırdan uzun süredir otomobil endüstrisinin zirvesini şekillendiren markaların gelecek öngörüleri ile birlikte zamanın ötesinde özelliklerle tüketicileri şaşırtmaya devam ediyor. Tıpkı hızlı değişimlere sahne olan geçtiğimiz yıllar gibi 2023 yılı da bu konuda beklentilerimizi fazlasıyla karşılayacak bir yıl olacak ve 'sessiz amiral gemileri' yollarda olacak.

ÇİZİM ANLATISI

Yazı: Özgür Kılıç

Koleksiyoner denince aklınızda canlanan ilk nesne ne oluyor? Eminiz ki hatırı sayılır bir çoğunluğun zihninde bu soruyu okur okumaz "sanat, pul ya da madeni para" lambası yanıyor. Ki en yaygın olanı da bunlar ancak madalyonun enteresan sayılabilecek tarafına baktığımız zaman, koleksiyonerliğin aslına bakarsanız ne kadar uçsuz bucaksız ve kişisel bir eylem olduğunu anlıyoruz. Az sonra vereceğimiz örneklerin ardından koleksiyoner tanımız biraz da obsesif teşhisiyle karışabilir. İlk ekstrem örnek masa oyunlarından; Neil Scallan koleksiyonundaki 3.029 Monopoly ile Guinness Rekorlar Kitabı tarafından en büyük Monopoly oyun koleksiyoncusu ilan edildi. Amerikalı Dick Falenski 1965 yılından bu yana golf topları topluyor. 40.000'e yakın top koleksiyonunu ise özel yapım kutularda saklıyor. "Cone-Man the Barbarian" lakaplı David Morgan, Dull's Men Club'ın bir üyesi. Morgan 1970 yılında, trafikte görmeye alıştığımız konileri toplamaya başlıyor ve 500'den fazla koniye sahip. En büyük teneke kutu koleksiyonu da İtalyan Davide Andreani'ye ait. Mart 2017'de 15.000'den fazla kutuya sahipti; bugün daha fazlası olduğu kesin. Liste bu şekilde uzadıkça uzuyor; Tuğla koleksiyonu, tost makinesi koleksiyonu, pizza kutusu koleksiyonu...

***Japan Punch*, Ağustos 1875, sayısında Wirgman, Charles çizimi.**

Biraz daha gerçek dünyaya, klasik sayılabilecek koleksiyonerlik algısına dönmeli. Kabul edelim ki son 10-15 seneye bir göz attığımızda manga ve anime kategorilerinin bir hayli revaçta olduğunu dile getirebiliriz. Asya kıtasını ayrı bir noktada değerlendirerek elbette. Zira Asya için manga, kültürel bir zevk ve ayrı düşünülmez bir tarz. Bu başlığın Avrupa ve Amerika kıtasında nasıl birer popüler kültür nesnesi haline geldiğine değinmeden önce manganın tarihini ve kültürel tarafını irdelemek gerekiyor.

Japon ukiyo-e ustası Katsushika Hokusai'nin tanınmış tahta baskı eseri, *The Great Wave off Kanagawa.*

En başından başlayalım; manga iki Kanji (Japonca'da üç alfabe var: Hiragana, Katakana ve Kanji. Hiragana ve Katakana alfabelerindeki karakterler seslere dayalıdır ve her biri bir heceyi ifade eder. Kanji ise anlama dayalıdır, her karakter belli bir anlam ifade eder) kelimesine atıfta bulunur: "eğlenceli", "abartılı" anlamına gelen "Man" ve "çizim" veya "görüntü" olarak yorumlanabilecek "Ga". Dolayısıyla mangayı aslında "hızlı eskiz", "kaba çizim" veya "çizgi film" olarak da tanımlayabiliriz. Ayrıca siyah, beyaz kullanım da dahil olmak üzere belirli grafik kodlara sahip. Ve tabii ki ters-yüz; Batı kitaplarıyla karşılaştırıldığında, Japon okuma yönü tersine çevrilir. Biraz daha derinlemesine manga türlerini incelediğimizde aslında manganın bilinmeyen tarafıyla karşılaşıyoruz. Genel hatlarıyla manga kategorilerinde yaş ve cinsiyet ayrımlarının baz alındığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Misal; 'komodo' çocuklara yönelik manga ve anime anlamına gelir. Bu diziler genellikle ahlakçıdır ve çocukları hayatta doğru yolda kalmaları konusunda eğitir. Her bölüm genellikle kendi kendine yeten bir hikayedir. Mangalarda cinsiyet ayrımı da bulunuyor; 'shonen' ergen erkek çocuk kitlesini hedeflerken 'shojo' ise kızlara odaklanır. Yaşlar biraz daha büyüdüğünde erkekler için devreye 'seinen' türü giriyor; seinen mangası, genç yetişkin erkekler için aslında bir geçiş dönemi zira artık bu türde temalar aksiyon, politika, bilim kurgu, fantezi, ilişkiler, spor veya komediye kayıyor. Tıpkı diğerlerinde olduğu gibi bu türün de dişi karşılığı var: 'josei'. Son olarak 18 yaş altına yasak olan 'hentai'.

Bu denli farklı tür ve hedef kitlelerine sahip manganın tarihini merak ediyor olmanız oldukça kabul edilebilir. Manganın kökenleri, 8. yüzyılda Nara döneminden -ki

***Hokusai Manga*, Japon sanatçı Hokusai'nin çeşitli konulardaki eskizlerinden oluşan bir koleksiyon.**

Japonya tarihinde M.S. 710-794 yıllarını kapsar- kalma ilk resimli anlatı parşömenleri olan 'emakimono'ya ve Edo döneminden e-hon (resimli kitaplar için Japonca bir terim), ukiyo-e (Japon resim sanatı türü) basılı kitaplara kadar uzanıyor. 1831 yılında, *Kanagawa Oki Nami Ura* eseriyle tanınan Hokusai, eskiz defterleri için 'manga' terimini kullanıyor. Öte yandan burada özellikle Hokusai Manga'ya değinmek gerekiyor. Hokusai'nin çeşitli kullanımlarındaki eskizlerinden oluşan bir koleksiyondaki eskizlerin temaları arasında manzaralar, flora ve fauna, günlük yaşam ve doğaüstü yer alıyor.

Meiji Dönemi'nde, Japonya'nın izolasyon politikası sona erdiğinde, Batı etkileri ülkede güçlü bir varlık kazandı. Japonya tarihinde, 1868-1912 arasında İmparator Meiji'nin saltanatını kapsayan Meji Devri, Japon toplumunun soyutlanmış bir feodal toplumdan modern biçimine geçtiği Japon İmparatorluğu'nun ilk yarısını temsil ediyor. Elbette bu açılımın getirileri de oluyor. Batılı ekonomik ve endüstriyel modellerden ilham alan Japon modernleşmesinin başlangıcı olarak kabul ediliyor. Zira bu dönemde özellikle sanat ve ifade biçimleri gelişiyordu. Charles Wirgman -*Japan Punch* dergisinin yaratıcısı ve dünyanın ilk resimli haftalık haber dergisi olan *Illustrated London News*'un Japonya edisyonu için illüstratörü olan İngiliz sanatçı ve karikatürist- Ferdinand Bigot -Fransız karikatürist kendi ülkesinde neredeyse bilinmemekle birlikte, Japonya'da hayatı anlatan hiciv karikatürleriyle ünlüydü- gibi Avrupalı isimler, Japon medyasında çizgi romanların doğuşuna katkıda bulundular.

İlk gerçek manga 1902 yılında *Jiji Shinpō* gazetesinde yayınlandı. Yazarı Rakuten Kitazawa, Lumière kardeşlerin kısa filmi *The Watered Sprinkler*'ı resimlemişti. Hokusai'den sonra manga terimini yeniden kullanan ilk kişi oydu. Üstelik bu sanatçı kendisini bir 'mangaka' olarak tanımlamıştır. Daha sonra, *Tokyo Puck* adındaki kendi dergisini kurdu. Yayınladığı çok sayıda eseri sayesinde de Kitazawa, manganın kurucularından biri olarak kabul edildi.

Manga, '40'lı yıllarda ise Japon hükümeti tarafından propaganda amacıyla kullanıldı. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Japonya kendisini ABD'nin işgali altında buldu. Bu, manganın gelişiminde önemli bir olaydı.

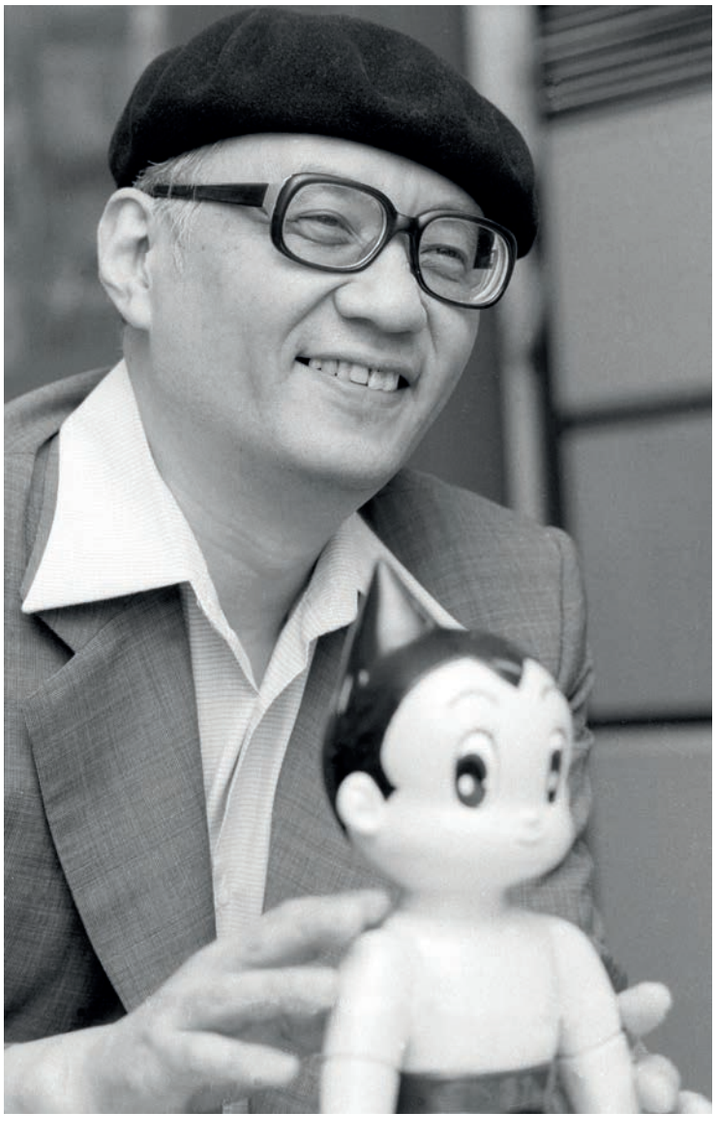

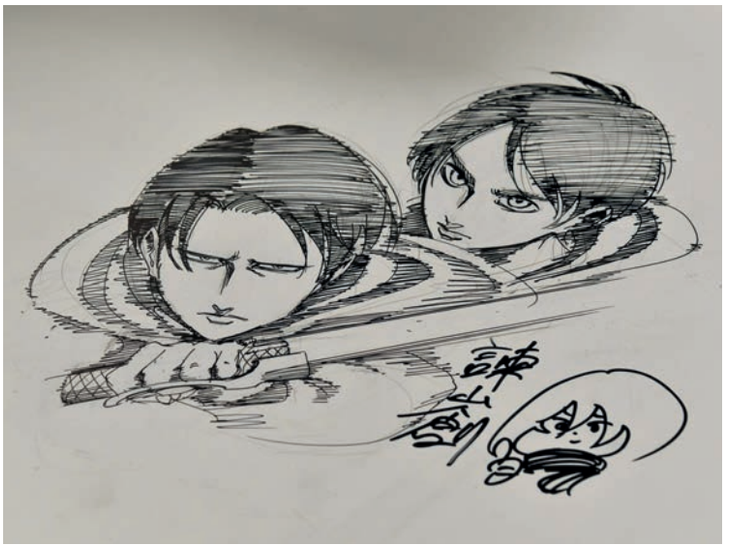

***Astro Boy*'u yaratan Osamu Tezuka.**

Zira Amerikalılar Disney eserleri, Mickey Mouse, Betty Boop ve Bambi gibi kendi çizgi roman ve çizgi filmlerini ülkeye getirmişler ve böylece mangaka üzerinde büyük bir etki bırakmışlardı. Japon sanatçılar daha sonra, gazete ve dergilerde kendi tarzlarına hayat verdiler ve her baskısında yaklaşık 10 veya 20 seri içeren haftalık ve aylık özel çizgi roman dergilerinin dönüşümü start almış oldu. Dünden bugüne en başarılı manga sanatçıları arasında *Astro Boy*'u yaratan Osamu Tezuka ve *Sazae-san*'ıyla Machiko Hasegawa'yı sayabiliriz. Öyle ki "Manganın Tanrısı" ve "Animenin Vaftiz Babası" olarak bilinen Tezuka, her iki alanda da öne çıkanlardan. Estetiği somutlaştıran *Astro Boy*, başta Japonya olmak üzere farklı lokasyonalarda son derece sevildi ve öyle kaldı. Öte yandan, Hasegawa'nın *Sazae-san*'ının anime uyarlaması, 2011'de Japon televizyonunda diğer tüm animelerden daha fazla izlendi.

Manganın neden bu kadar popüler olduğunu merak ediyoruz elbette. Aslına bakarsanız oldukça mantıklı bir açıklaması var. Zira çizgi romanlarda veya farklı basım aralıklarındaki dergilerde bulunan manga,

Japon manga sanatçısı Hajime İsayama'nın ilk serisi *Titana Saldırı*, 2019 Aralık itibarı ile dolaşımda olan 100 milyon kopya ile tüm zamanların en çok satan manga serilerinden biri oldu.

tür sayısından da görebileceğimiz gibi herkes için bir şeyler barındırıyor. Her yaştan insan, genellikle duygusal derinliğe sahip karmaşık olay örgüsünün tadını çıkarabilmek için her yıl milyarlarca dolar harcıyor. İki ciltten yirmi cilde kadar çıkabilen uzun seriler, okuyucuların dikkatini çekmeyi ve onlarca yıldır başarılı bir şekilde yaptıkları gibi daha fazlasını amaçlıyor. Japonya'daki ve diğer birçok ülkedeki insanlar, manganın kendine özgü görünümünü, genellikle gülünç bir şekilde abartılan duyguların alenen sergilenmesini, Japon kaligrafisini ve resmi tarzında kalem ve mürekkeple yapılmış temiz çizgilerini seviyor.

Küçük yaşta çocuklara hem eğlendirmek hem de öğretmek için manga veriliyor ve çocuklar büyüdükçe de alışkanlıkla belirlenen kategorilerdeki çizgi romanları okumaya devam ediyorlar. Bir bakıma, özünde manga olan şey; iş, politika, tarih, ilişkiler ve genel olarak yaşam üzerine zekice ve iyi tasarlanmış hikayeler, genellikle ruhani veya felsefi mesajlar taşıyan hikayeler aracılığıyla onları insan olarak şekillendirmeye ve karakterlerini etkilemeye yardımcı oluyor.

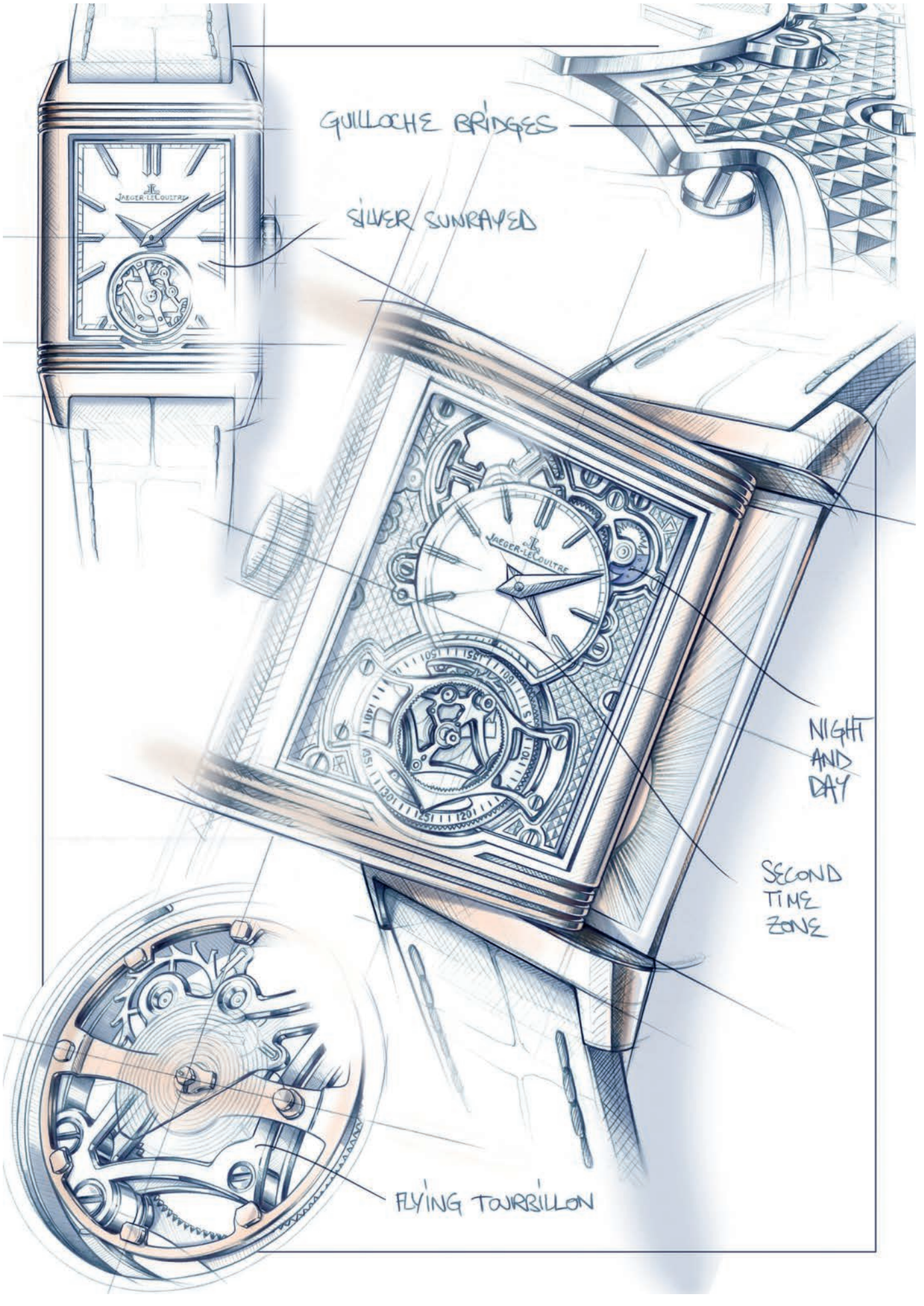
GUILLOCHE BRIDGES
SILVER SUNRAYED
NIGHT AND DAY
SECOND TIME ZONE
FLYING TOURBILLON

YÜKSEK SAATÇİLİKTE 2023 ÖNGÖRÜLERİ

Yazı: Aylin Kumdagezer

Sol sayfa: Jaeger LeCoultre Reverso Tribute Duoface eskizi.

Geçtiğimiz ilkbaharda gerçekleşen Watches and Wonders 2023, bu edisyonuyla ilk kez halka açıldı. Yüksek saatçiliğin farklı segmentlerine hitap eden markaların yeni modellerini bire bir deneyimleyebileceğimiz bir ortam yaratan fuarda; farklı markaların teknik ve tasarım yeniliklerini özetliyoruz.

Rolex, Watches and Wonders'ta Daytona, Yacht-Master, Sky-Dweller, GMT-Master, Explorer, Oyster Perpetual ve Day-Date koleksiyonlarında yenilikler içeren bir dizi tanıttı. Markanın ilklerinden ve uzun bir aradan sonra tercih ettiklerine odaklandığımızda önceliği pekala Cosmograph Daytona'ya verebiliriz. Zira modelin 60. yıl dönümünü kutlamak için Rolex, mekanizmanın yanı sıra kasa ve kadranı da ilgilendiren bir dizi değişim içerisinde. Teknik anlamda ilk yenilik yeni mekanizma olan 4131 kalibrede yatıyor. Tamamen Rolex tarafından geliştirilen ve üretilen bu yeni kronograf mekanizması, kalibre 4130'un geliştirilmiş halidir. Bir önceki kalibre 4130'a kıyasla bileşen sayısını azaltan Rolex, tabii ki yeni mekanizmada hala Chronergy eşapman ve Rolex'in mavi Parachrom denge yayını koruyor. Bununla birlikte salınan ağırlıktan daha da fazla malzeme çıkarılmış. Yeni "perpetual rotor" kurma sistemi, yeni Daytona saatlerin 72 saatlik güç rezervine ulaşmasını sağlıyor. Bir başka değişiklik de Rolex'in 93 yıl sonra ilk kez kasa arkasını görünür kılması. Bu değişimin zaten Daytona için bir ilk olduğunu belirtelim. Öte yandan buz mavisi kadranından tanınabilen 950 platin versiyonunda, salınımlı ağırlık sarı altından yapılıyor.

1931'in ilk baskısının estetik kodlarına uygun olarak Reverso Tribute Small Seconds'ın pembe altın kasasının ebadı 7,56 mm.

Oyster Perpetual GMT-Master II, iki renkli monoblok Cerachrom ek parçasıyla donatılmış çift yönlü dönebilen bezeli ile farklılaşmanın yollarını ararken altın ve Rolesor ile de alternatiflerini genişletiyor. Bu noktada Rolesor için ayrı bir başlık açmak gerek; 1930'ların başından beri Rolex modellerinde yer alan Rolesor, 1933'te bir isim olarak ticari marka haline geliyor ve kendisi Oyster koleksiyonunun öne çıkan yapı taşlarından biri.

Diğer modellere göre daha klasik bir tarz olarak tanımlayabileceğimiz Perpetual 1908, 1931 tarihli bir Oyster

Cartier Privé koleksiyonu.

Cartier'nin alametifarikası olan oval kadranında Cartier Baignoire.

Perpetual'dan ilham alıyor. Rolex kanonuna göre daha ince bir saatin meydan okumasına yanıt niteliğinde olan modelin ismi, "Rolex" ticari markasının İsviçre'de resmi olarak tescil edildiği tarihe bir gönderme. 3, 9, 12 konumundaki rakamları ve saat 6 yönündeki saniye ibresi 1908, 1931'deki Oyster Perpetual'ın stilini yeniden gündeme getiriyor. Tamamen Rolex tarafından geliştirilen ve üretilen ince mekanizma olan kalibre 7140 modeldeki 66 saatlik bir güç rezervini garanti ediyor.

Markanın maceraperest ruhu bu sene de değişim içerisindeydi. Explorer serisi, yeni bir 40 mm modelle genişletildi. Basit, sağlam ve korozyona dayanıklı yeni Explorer 40, Rolex'e özel bir alaşım olan Oystersteel'den üretiliyor. Karanlık koşullarda uzun süreli mavi bir ışıltı yayan ve gün ışığında özellikle parlak beyaz bir ton üreten Chromalight göstergesi sayesinde her koşulda okunabilirliğiyle model, maceracı ruhunu tamamlıyor.

Son olarak markanın 2023 yeniliklerinde eğlenceli olarak tasvir edebileceğimiz tarafına değinmeli. Evet, Oyster Perpetual'dan bahsediyoruz. Oyster Perpetual 31, Oyster Perpetual 36 ve Oyster Perpetual 41'in renk, canlılık ve pozitiflik triosunu kadranlarına işliyor. Oyster Perpetual'ın yeni versiyonları Oystersteel'den yapılmıştır. Havacılık ve uzay, kimya endüstrileri gibi ileri teknoloji alanlarında

40 mm'lik paslanmaz çelik kasalı IWC Ingenieur Automatic 40.

yaygın olarak kullanılan alaşımlar olan 904L çelik familyasına ait Oystersteel, Oyster Perpetual'ın yeni versiyonlarına dahil oluyor. Oyster Perpetual 31, yaklaşık 55 saatlik güç rezervini kalibre 2232'den alırken Oyster Perpetual 36 ve Oyster Perpetual 41'in her ikisi yaklaşık 70 saatlik gücünü kalibre 3230'dan alıyor.

Rolex'in ardından Cartier'nin yeniliklerine uzanalım. Maison bu sene "Sınırsız zaman, sonsuz yaratıcılık" mottosuyla şekilleniyor. Louis Cartier'nin başarılı olacağını tahmin ettiği orijinal fikir Tank, bu yıl -1917'de yaratılan ilkine atıfta bulunarak- yeni bir Tank Normale ve Tank Américaine tarafından temsil ediliyor. Pasha, Baignoire, Panthère ve Santos de Cartier'nin yeni yorumlarıyla birlikte Clash [Un]limited, Clash koleksiyonunun estetik mirasını geliştiriyor.

1989'da aramıza katılan Tank Américaine, kavisli kasasının ilhamını Tank Cintrée'den alıyor. Bu sene markanın tasarım stüdyosu, daha ince, daha akrobatik bir çizgi çizerek saatin orijinal tasarımını ve kavisli formunu pekiştiriyor. Yeni 1899 MC ile donatılan Tank Américaine deri kayış, tamamen altın ve çelik kayış seçenekleri sunuyor. Tercih sizin.

Santos Dumont'un klasik silüetiyle uyumlu yeni modeller; 43,5 mmx31,4 mm kasa ve sınırlı sayıda 46,6 mmx33,9 mm XL boyutunda sunuluyor. Aynı zamanda Cartier'nin 18 değerli taş ve 43 saatlik güç rezerviyle donatılmış yepyeni 9629 MC otomatik iskelet mekanizmasının ilk çıkışına da işaret ediyor. Orta ve büyük boyutlarda gelen en yeni Santos de Cartier, parlak yeşil bir kadrana ve ergonomik bir uyum özelliğine sahip. Modelin alametifarikası olan açıkta kalan 8 vidası, Romen rakamları ve kılıca benzeyen saat ve dakika göstergeleriyle dikkat çekiyor.

Santos-Dumont'da ise özel olarak geliştirilmiş 9629 MC otomatik iskelet kalibresiyle orijinal 1904 modelinin mirasını devam ettiriyor. Altın veya çelik kasa, görünür vidalar, mavi cabochon kurma koluyla Santos-Dumont, havacılığa göndermelerde bulunan her bir yapısal ayrıntıyla iskelet mekanizmaya sahip. Öyle ki yaratıcı ve anlatısal olan bu mekanizma, Alberto Santos-Dumont'nun 1907'de tasarladığı Demoiselle'in bir kopyasının minyatürleştirilmiş salınımlı ağırlığını barındırıyor. 212 bileşenden oluşan bu yeni mikro rotor kalibresinin geliştirilmesi, La Chaux-de-Fonds'daki Cartier Manufacture'ın neredeyse iki senesini aldı. Pembe altın ve çelikten seçenekleri olan Santos-Dumont modelinin, sarı altın ve lacivert cilalı sınırlı sayıda üretilen edisyonu da mevcut.

Tüm Rolex'lerde olduğu gibi Oyster Perpetual GMT-Master II, 2015 yılında marka tarafından yeniden tanımlanan Superlative Chronometer sertifikası kapsamındadır.

İnce çizginin saflığı, formun doğruluğu, hassas orantılar ve değerli ayrıntılar: Baignoire için olmazsa olmaz. Cartier'nin tasarım kültürünün bir parçası olan Baignoire, 1912'de yaratıldığından beri birden fazla enkarnasyon gördü. Marka, bileğe kolayca oturan bezel tasarımıyla oval formunun işlevi ve oranlarıyla oynamalar yaptı. Özünde, Baignoire hem koleksiyonluk hem de bir mücevher parçası olarak yorumlanabilir. Zira tüm versiyonlar, kompakt bir Romen rakamlı kadran tasarımına sahip olduğu gibi pembe altın, sarı altın ve tamamen taşlı seçeneklere sahip.

Bir diğer taraftan marka, Clash [Un] limited mücevher saatini zariflik ile gücü birleştiren bir tasarım olarak tanımlıyor. Yeni Clash [Un]limited kadın saati, pembe veya sarı altın ya da taşlı versiyonlarıyla karşımıza çıkıyor.

Ve son olarak bir Cartier klasiği olan La Panthère de Cartier... Siyah lake kadranla ustaca bir sistemle donatılan ve görünür menteşeleri olmayan bu tasarım, bileği olabildiğince sarmanın yolları düşünülerek tasarlandı. Tsavorit gözlü, siyah lake benekli sarı veya pembe altın yahut zümrüt gözlü, taş döşemeli beyaz altın seçeneklerindeki

Oystersteel kayışlı Oyster Perpetual Cosmograph Daytona.

versiyonuyla Cartier yeniden mücevher ve saat birlikteliğinin sınırlarını zorluyor.

Gelecekten dönüş temasıyla IWC; Gérald Genta'nın 1970'lerdeki ikonik Ingenieur SL'sinin estetik kodlarını Ingenieur Automatic 40 ile yeniledi. Özetlemek gerekirse; 1970'lerde IWC; Gérald Genta'yı Ingenieur'u yeniden tasarlaması için görevlendirdi ve Genta, Ingenieur SL Referans 1832'yi 1976'da piyasaya sürdü. IWC ise 2023 için geçmişe bir geri dönüş yapıyor. Tasarımın karakteristik özelliklerinden biri, birbirinden 90 derece kaydırılmış ince çizgilerden oluşan ızgara benzeri desenli kadranı. Kasa ise yüksek hassasiyetli CNC makineleri kullanılarak çubuklardan frezelenir. Ardından, IWC'nin eğitimli yüzey arıtıcılarının kapsamlı uzmanlığından yararlanılarak cilalama, saten fırçalama veya kum püskürtme gibi teknikler kullanılarak dokunuşlar elle tamamlanır. 100 metreye kadar su direncine sahip 40 mm'lik paslanmaz çelik kasalı model, 120 saatlik güç rezervini kendiliğinden kurmalı kalibre 32111'den alıyor. Ayrıca 3 farklı versiyonun sahip olduğu paslanmaz çelik kayış 14,0 mm genişliğinde. Son olarak Ingenieur Automatic 40'ın titanyum edisyonunun oldukça hafif olduğunu belirtelim.

Explorer serisi, yeni bir 40 mm modelin gelişiyle genişletildi, Oyster Perpetual Explorer 40.

Ve son olarak Jaeger-LeCoultre... 1931'de Art Deco'nun zirvesinde yaratılan Reverso'nun orijinal tasarımı, altın oran tarafından yönetiliyordu. Yunan harfi φ (Phi) ile temsil edilen ve 1.618 olarak basitleştirilmiş mistik bir sayı olan altın oran, bildiğiniz üzere güzellik ve uyumun evrensel bir göstergesi olarak kabul ediliyor. Yüksek saatçilikte ise bu prensibi benimseyen ve tasarımlarına yansıtanların başında kuşkusuz Jaeger-LeCoultre geliyor. O zamandan bu yana geçen doksan yıl boyunca Reverso kasasının birçok varyasyonu sunulurken orijinal orantılar koleksiyon için bir dayanak noktası olarak kaldı ve altın oran, 2023 Reverso'nun tasarımını tanımlamaya devam ediyor.

Jaeger-LeCoultre, Watches and Wonders'ta, 1930'ların başındaki Reverso tasarımlarının oranlarını yöneten altın oranın standart taşıyıcısı olan Reverso Tribute koleksiyonuna üç yeni model sunuyor. Yeni ultra ince (9,15 mm) pembe altın kasasıyla Reverso Tribute Duoface Tourbillon, 62 bileşenine rağmen inanılmaz derecede hafif (0,455 g). Manüfaktür kalibre 847'yi barındıran bu sıra dışı saatin arka yüzünde sadece 3,9 mm kalınlığında ikinci bir zaman dilimi bulunuyor. Modelin ön

Rolex'in ruhunu ölümsüzleştirdiği gibi zarif, klasik ve çağdaş olarak tanımlanabilecek Perpetual 1908.

tarafı Reverso ruhunu mükemmel bir şekilde temsil ederken kasayı ters çevirince nadiren görülen bir incelik derecesi ortaya çıkıyor: Atelier des Métiers Rares®'de guilloché ile süslenmiş altın köprüler. Manüfaktür kalibre 860 ile donatılan Reverso Tribute Chronograph ikili bir zorluğun üstesinden gelmeyi başardı: her iki tarafta da zamanı göstermek ama aynı zamanda kronografın gösterge ekranını dikdörtgen bir kasada tamamen yeniden icat etmek. Son ve üçüncü model Reverso koleksiyonunun simgesi renkli kadranlara uygun olarak Reverso Tribute Small Seconds, siyahın başrol oynamasına izin veriyor. 1930'larda, beyaz ve gümüş kadranların hala norm olduğu bir dönemde renkli kadranlar sunan yegane üreticilerden biri olan Maison'un avangart ruhuna bir övgü. Ultra ince kasası (7,56 mm) ve kişiselleştirilebilir arka yüzüyle pembe altın versiyon, değiştirilebilir iki kayışla birlikte geliyor.

Jaeger-LeCoultre'un kadınlar için Métiers Rares® atölyesinde yer alan el sanatlarını daha da öne çıkaran Reverso'nun iki yeni yorumu, markanın yaratıcılığına değindiği gibi Reverso Secret kolye ile Reverso'nun yeni bir yorumunu bir mücevher parçası biçiminde sunuyor.

BÜTÜNLEYEN AKSESUARLAR

Styling: Aylin Kumdagezer Fotoğraf: Emre Kapçak

Blu Mediterraneo Arancia di Capri unisex parfüm, Acqua di Parma, Neobloom.

Doğal açık rafya örgülü ve çıkarılabilir kanvas iç kısım ile Dior Book Tote, Dior.

"Brides de Gala" baskılı, içi Rocabar kurdeleli ipek gabardinden saç bandı, Hermès.

Siyah asetat çerçeveli kare formlu güneş gözlük, Louis.

Deri tokalı turuncu kemer, Vakko.

Hasırdan krem renkli şapka, Helene Berman, Vakko.

Anne Boleyn'in portresi.

"ADI" ÜSTÜNDE

Yazı: Ekin Kurbetçi

İnci kolye uçunda sarı altın harfler, Stone and Strand.

0.11 karat yüzük, Lulu Kachoo.

18K altın kaplama, geri dönüştürülmüş som gümüş ve değerli taş kombinasyonunda Edge of Ember.

Kendini modayla ifade etmenin bu kadar özgürce ve kelimenin tam anlamıyla yaşandığı bir dönemde kişiselleştirilmiş parçaların ön plana çıkması kaçınılmaz. İsminize hazırlanan bir Dior Book Tote ya da manşetlerine adınız işlenen bir gömlek: Sizi anında daha özel hissettirecek bu parçaların cazibesini inkar edemeyiz. Mücevherlerle buluşan isimlerse bu cazibeyi ayrı bir noktaya taşıyor. İsme özel ürünler uzun yıllardır koleksiyonların en popüler parçaları arasında yer alıyor. Carrie Bradshaw'un Paris'te bir müzede beklerken çantasından çıkan ve dizinin dönüm noktasını getiren Carrie kolyesini mutlaka hatırlarsınız. 2000'lerin başında isimle özelleştirilen takılar, şimdilerde ise daha minimal ve modern baş harflerle yeniden hayatımıza giriyor. Tüm isme sahip parçalar yerine sadece baş harfin bulunduğu ürünler, gizem ve merak faktörünü de tetikliyor.

Baş harflere sahip tasarımlar uzun ve soylu bir geçmişe sahip. Viktoryen dönemde elbiselere, gümüş eşyalara ve kilitlere işlenen harfler, daha sonrasında mücevherlerin de gözdesi olmuş. Anne Boleyn'in boynunu süsleyen incilerle bezeli B kolyesi, kraliçenin portrelerinin ve hatta kimliğinin, dolayısıyla film ve dizilerdeki karakterinin odak noktasındaydı. Günümüz tasarımlarıysa bu kadar gösterişli ve abartılı değil tabii. Kraliyet üyeleri, artık daha sade parçalarla bu tasarımlara kucak açıyor. Meghan Markle'ın mikro harflerden oluşan H ve A kolyesi, düşesin temiz çizgilere sahip tarzını kusursuz bir şekilde tamamlıyor. Galler Prensesi Kate Middleton'ın tercihi ise George, Charlotte ve Louis'nin baş harflerinden oluşan bir kolyeden yana. Monogram takılara olan ilgi sadece İngiliz kraliyet ailesiyle de sınırlı değil. Yeni neslin 'It' çifti Zendaya ve Tom Holland da aşklarını harflerle anlatanlardan. Holland'ın tüm denimlerine minik bir Z harfi işlenmiş. Zendaya ise erkek arkadaşının baş harflerini yüzüğünün üstünde taşıyor. İkili, monogram takı trendini bir çift trendine dönüştürmüş olabilir. Akıma katılan bir diğer ünlü isim ise Hailey Bieber. Süper modelin kolye kombinasyonunun içinde hem Baldwin'i hem de Bieber'ı simgeleyen B harfli, elmas işlemeli bir kolye bulunuyor.

Céline Alphabet kolye ucuyla Leonie Hanne.

Chloé'nin altın ve kuvars birleşimindeki kolyesi.

18 ayar sarı altından el yapımı kolye, Foundrae.

Sezondaki tasarımların sade hatları, bu parçaları tam anlamıyla bir joker aksesuara dönüştürüyor. Nötr karakterli formlar, farklı takılarla ve farklı kıyafetlerle kombinlenmeye oldukça uygun. Eğer daha düşünülmüş ve özenli hediyeler seçmekte zorlananlardansanız monogram trendinin tam anlamıyla bir kurtarıcı olduğunu da hatırlatalım. Baş harfini üstünde taşıyan bir bileklik ya da kolye, özel bir günde sevdiklerinizi mutlu etmek için harika bir seçenek. Sophie Bille Brahe'nin Lettre de Lumière (Işık Saçan Harfler) koleksiyonu, Inger Christensen'ın *Alphabet* isimli şiir seçkisinden ilham almış. Parçalar, bir ilişkiyi içine sığdıran harfler olarak düşünülmüş. Kendi el yazısından yola çıkan tasarımcı, harflerin ellerinde bir kainat gibi açılmasını hayal etmiş. Yüzükler, küpeler ve kolyelerden oluşan koleksiyon 18K altın ve VVS elmaslarla İtalya'da üretilmiş.

Minimal görünümü maksimum boyutla kombinleyen Chloé tasarımları ise sezonun 'It' parçaları olmak için güçlü bir aday. Markanın Alphabet kolyesi, büyük boy bir harfi yarı değerli taşlarla buluşturarak gözden kaçması imkansız bir havaya sahip olmuş. Eleganlıktan ödün vermezken daha gösterişli bir ruh arayanlar içinse Foundrae ön plana çıkıyor. Markanın baş harflerden ve özel tasarımlardan oluşan Love koleksiyonu arkadaşlığı, öz sevgiyi, romantik aşkı, evrensel aşkı, aile sevgisini ve aşkı anlatıyor. Foundrae'ye göre kişiye özel mücevherlerden daha güçlü bir şey yok. Bu tasarımlar sizin için önemli insanları ve önemli anları ölümsüz kılmanızı sağlıyor. Markanın madalyonları ve barok fontları, kendi hikayenizi kişiselleştirmenize yardımcı oluyor.

Lulu Kachoo'nun konuya yaklaşımı ise bir tık daha farklı. Londra temelli marka, punk kültürünü zarif monogramlarla buluşturuyor. Parçalarını üst üste takılabilmesi için tasarlayan Kachoo, blok zincirleri, ışıltılı motifleri ve gotik yazı karakterlerini altın ve

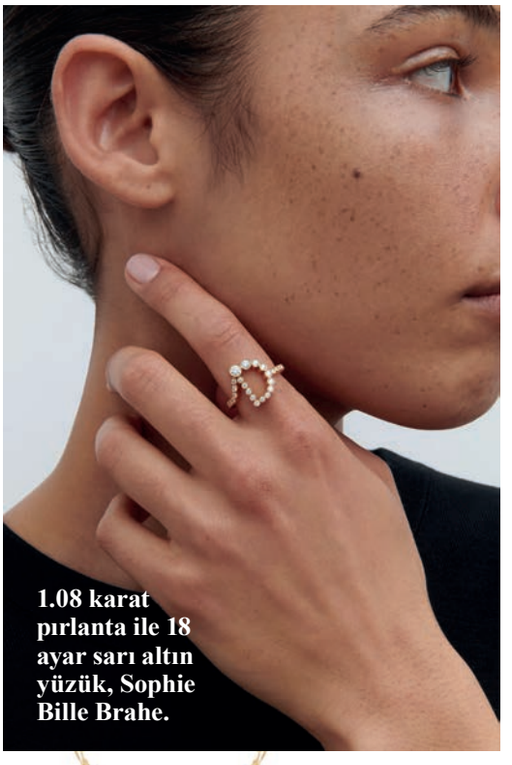

1.08 karat pırlanta ile 18 ayar sarı altın yüzük, Sophie Bille Brahe.

Sarı altın kolye üzerine inci, Stone and Strand.

İtalyan tasarımcı Bea Bongiasca, pop kültürüne, güncel sanata ve renklere olan aşkını koleksiyonlarına taşıyor.

elmasla işleyerek ortaya sofistike ve dikkat çekici ürünler çıkarıyor.

Zamansız motiflere modern bir yorum arıyorsanız eğer aradığınız isim Stone and Strand. Totem koleksiyonuyla kişiselleştirilmiş takınıza sahip olmanıza yardımcı marka, aynı zamanda inciler konusunda da oldukça başarılı. Yani *Boleyn Kızı*'nın kolyesini sezonun trendleriyle boynunuzda taşımak isterseniz, Stone and Strand tasarımlarına göz atmanızda fayda var.

Elmaslar ve inciler tarzınıza hitap etmiyorsa sıcak yaz aylarının optimist enerjisini baş harfli kolyenizle de yansıtabilirsiniz. İtalyan tasarımcı Bea Bongiasca, pop kültürüne, güncel sanata ve renklere olan aşkını koleksiyonlarına taşıyor. Hayranları arasında Dua Lipa, Katy Perry, Selena Gomez ve Julia Roberts gibi isimlerin de olduğu marka, klasik altını oyuncu mineyle bir araya getirerek ortaya kinetik, cüretkar ve yüksek mücevheratta pek de rastlamayacağınız bir bakış açısı getiriyor. Gökkuşağının her rengine sahip harfler, görünümünüze pek de gözden kaçmayacak bir hava kazandırıyor.

Özelleştirilmiş tasarımları sürdürülebilir etiketiyle mücevher rafınıza eklemek isterseniz keşfe çıkabileceğiniz markanın ismiyse Edge of Ember. İyi bir mücevherin adeta bir süper güç olduğunu savunan Edge of Ember'ın kullandığı materyaller ya tamamen geri dönüştürülmüş ya da etik kaynaklardan elde edilmiş. Zarif parçalarıyla insanları ve aşkı birbirine bağlamayı düşleyen marka, baş harfinizi kendi doğum taşınızla eşlemenize olanak tanıyarak hikayenizi üzerinizde taşımanızı sağlıyor.

Zamansız, özel, kendinizi ya da sevdiklerinizi iyi hissettirecek bir hediye arıyorsanız harf takılarla hata yapma olasılığınız yok. Tarihi, Antik Yunan'a dayanan monogram tasarımlar, formları ve karakterleri değişse de her sezonun gözdeleri arasında olmaya devam edecek.

SERGİYİ HAYAL EDERKEN

Yazı: Noor Abuarafeh, Sena Başöz, Burcu Çimen, Didem Yazıcı

Sena Başöz, Ne Zaman?, Aydınger kağıt üzerine dijital baskı, vantilatörler, değişken boyutlarda, Yapı Kredi Kültür Sanat'ın Desteğiyle, 2023.

Yapı Kredi Kültür Sanat 3 Şubat'ta açılan İyileşme Olasılıkları/ Fısıldama Metotları sergisiyle farklı coğrafyalarda yaşayıp, üretimlerini sürdüren iki sanatçının solo sergilerine ev sahipliği yapıyor. İstanbul'da yaşayan ve üreten Türkiyeli sanatçı Sena Başöz İyileşme Olasılıkları, Rotterdam'da yaşayan ve üreten Filistinli sanatçı Noor Abuarafeh Fısıldama Metotları sergileri ile yer alıyorlar. Farklı pratikler üzerinden yoğunlaşsalar da arşiv, arşivin kullanımı, tarih yazımı ve tarihin nasıl şekillendiği gibi konular üzerinden birbirleriyle ortak bir dil kuruyorlar. Cumhuriyet'in 100. yılı sebebiyle Yapı Kredi Tarihi Arşivi'nde bulunan ve birçok kişinin aşina olduğu, Cumhuriyet Dönemi ve Atatürk fotoğrafları ile bilinen haber muhabiri, Selahattin Giz Koleksiyonu ile çalışmaya davet ettiğimiz sanatçılar sergi için yeni iş üretiminde de bulundular. Serginin hazırlık sürecinde sanatçılar ve küratörler arasında gerçekleşen söyleşide serginin hazırlık süreci, sanatçıların birbirleri ile olan iletişimleri ve serginin nasıl kurgulandığı ile ilgili detaylar yer alıyor. Fisun Yalçınkaya'nın editörlüğünü yaptığı sergi kataloğunu tüm kitapçılarda bulabilirsiniz.

Didem Yazıcı: Özellikle arşivlerle ilgili çalışan sanatçılar olarak sizleri Yapı Kredi Kültür Sanat'taki kişisel sergileriniz kapsamında İstanbul'daki Yapı Kredi Tarihi Arşivi Selahattin Giz Koleksiyonu'nda araştırma yapmaya davet ettik. İkiniz de hızla arşivde belirli temalara odaklandınız. Noor, sen kategorilerle ilgileniyordun: Arşivin kategorilere ayrılmamış kısımları, sergiler, müzeler, sanat eserlerine ve fotoğraflara bakan insanlar... Sena, sen spor yapan gençler, genç kadınlar, inşaat sahaları, fabrikalar, bankalar, uçak ve gemiler gibi yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin büyümesine işaret eden fotoğraflara odaklandın. Genel olarak arşivlerle, özel olarak da Yapı Kredi Tarihi Arşivi Selahattin Giz Koleksiyonu'yla çalışma yaklaşımınızı açıklayabilir misiniz?

Sena Başöz: Donuk, ölü, zaman aşımına uğramış ya da kayıp kabul edilenlerin yeniden canlandırılma potansiyeliyle ve bunun beraberinde getirdiği iyileşme vaadiyle ilgileniyorum. Arşiv oluşturmayı bir bakım *(caretaking)* eylemi ve ondan bir anlatı oluşturarak arşivi etkinleştirmeyi bir yeniden canlandırma formu olarak görüyorum. İşlerimle poetik bir yeniden canlandırma girişiminde bulunuyor, bu amaç için materyal olarak arşivleri kullanıyorum. Aynı zamanda arşive şüpheyle yaklaşıyorum. Arşivi kullanma biçimim genelde arşivin temelinde eksik olan şeye karşılık geliyor. Hikaayenin eksik parçalarını anlatmak için kurmacaya başvuruyorum. Türkiye Cumhuriyeti'nin erken yıllarından bildiğimiz çoğu fotoğrafı, özellikle Atatürk'ün fotoğraflarını çeken Selahattin Giz, 1920-1950 yılları arasında faaldi. Arşivdeki fotoğraflar temalara göre düzenlenmiş. Ben idealizm ve lineer büyüme, ayrıca genç Türkiye Cumhuriyeti'nin büyümesi temalarındaki fotoğrafları görmek istedim. Sonunda yaklaşık 12.000 fotoğrafa baktım. Tüm bu fotoğraflara birden bakmak yoğun bir deneyimdi çünkü tarih anlatımı Cumhuriyet'in kuruluşundan beri pek çok keskin virajdan geçti, aynı zamanda kopmalar ve çatlaklar da oldu. Arşiv envanteri bile özünde tarihin lineerliğine meydan okuyor. Yıllar geçtikçe temaların tekrarlandığını gördüm: Dosyalar kutlama, protesto, askeri talim, inşaat projesi, yıkım, felaket, çatışma, anlaşma ve gündelik olayların döngülerinden oluşmakta. Video sanatı yapmaya ilk başladığımda finans alanında bir ofis çalışanıydım, lineer ilerleme de pratiğimin başından beri ilgimi çeken bir temaydı. Erken dönem işlerimde rasyonel aklın ürünü olarak lineerliği sorguladım. Daha yakın zamanlı işlerimde bu konuyu mevcut iklim krizi ve ilgili gezegenin sonu senaryoları bağlamında ele aldım. Belirttiğin gibi kadınların fotoğraflarına da bakmak istedim. Resmi tarih yazımında pek adları geçmese ve arşivlerde genelde yer almasalar da kadınların ne yaptığıyla hep ilgilendim.

Noor Abuarafeh: Arşive yaklaşımım genel olarak Sena'yla benzer çizgide, arşivin bize ne söylemeye çalıştığından çok arşivde neyin eksik olduğunu, arşivin bizden ne saklamaya çalıştığını sorguluyorum. Müzeler ve fotoğraf mecrası gibi farklı temsil formlarına yaklaşımım için de geçerli bu. Geçmiş, bugün ve gelecek arasında keskin ayrımlar yapan bu modern formlar, kolonyal tarihlerinden de ötürü, farklı bağlamlarda işlemeyebiliyorlar ve hiç kuşkusuz geçmişin çözülmemiş sorunlarının hala kuvvetle hüküm sürdüğü Filistin bağlamında bu formlar işlemeyeceğinden, tarihi anlatmanın farklı biçimlerini bulmanın aciliyeti daha da somut bir hal alıyor. Selahattin Giz Koleksiyonu'nda bahsettiğin konular dışında "bakış" nosyonunun çok belirgin olduğu fotoğraflarla ilgiliydim: Bu ister fotoğrafçının bakışı olsun, ister sanat eserlerine bakan fotoğraftaki kişilerin bakışları ister özne olarak sanat eserinden yöneltilen bakış ister fotoğrafı çekilen kişilerin fotoğraf makinesine bakışı olsun...

Fotoğrafçının biyografisiyle de ilgileniyorum, fotoğraf makinesiyle kurduğu ilişkiyle, neyin fotoğrafını çekmeye ve ne biriktirmeye karar verdiğiyle... Fotoğrafçının bakışı bizimle ne paylaşmaya, ne sergilemeye dair verdiği kararı gösterir, bu da arşiv ve müze gibi farklı temsil formlarına çok benzer bir pratiktir.

D. Y.: Sanatsal metodolojileriniz farklı olsa da pek çok benzer ilgi alanınız var, sadece arşiv de değil, hayvan metaforları ve tarihteki boşluklar örneğin... Sena sen sergiye hazırlanırken boşluk kavramına

odaklanmıştın. Bize kendi "boşluk" anlayışını anlatabilir misin? Bu boşluklar Noor'un da pek çok çalışmasının başlangıç noktası. Noor, senin *Sanki Daha Önce Buraya Hiç Gelmedim* videonda anlatıcı müze girişini boşlukla tanımlıyor ve 2016'da boş halde açılan ilk Filistin Müzesi'ne gönderme yapıyor. İşlerine esin kaynağı olan boşluklardan bahsedelim.

S. B.: Selahattin Giz Koleksiyonu'ndaki bir görsel bana Yves Klein'ın *Boşluğa Dalmak* (1960) işini anımsattı. Binanın tepesinden atlayan Klein çok huzurlu göründüğünden bu işi hep çok sevmişimdir. Bu görüntünün bir kurgu olduğunu biliyorum, yine de fotoğrafa her baktığımda kalbim duracakmış gibi oluyor. Sonra işin ismine odaklanıp boşluk kavramı üzerine düşünmeye başladım. Klein bir caddeye atlıyor ama buna boşluk diyor. Boşluk nedir? Sanatçı olarak bu tekinsiz mekanla yüzleşmeye gönüllüyüm. Boşluk, kaybın mekanı, belirsizliğin mekanı, eksik olanın mekanı, hiçbir şeyin olmadığı mekan olarak tanımlanabilir. Yaratıcılığımın kaynağının boşluk olduğunu fark ettim. Bana kalırsa bu Noor'la ikimizin pratiğinin ortak eğilimi çünkü o da işleri aracılığıyla boşluğa giriyor ve oradan ipuçları çıkarıyor.

N. A.: Evet, kesinlikle. Arşivden kaybolmak ya da arşivden eksilmek gibi bir şey. Sanki hem her yerde hem de hiçbir yerdeymişsiniz gibi, insanların belleğinden çıkıvermek...

Bu ilgi, Filistin'deki arşiv materyalleri deryasını ve ülkeyle ilgili pek çok arşiv belgesinin tüm dünyadaki farklı kolonyal kurumlara yerleştirildiğini fark etmemle başladı; bu materyal kanıt deryası bazı sorulara yol açıyor: Ortada bir materyal kanıt deryası varken geçmişe nasıl bakabiliriz, nasıl hatırlayabiliriz daha doğrusu geçmişi nasıl hayal edebiliriz? Böylece dinlemek araştırmamın temel unsurların- dan birine dönüştü, bir olaya tanık olanları dinlemek ve boşlukları dolduracak kurmaca anlatılar yaratmaktansa geçmişte hiçbir zaman belgelenmeyen neler olmuş olabileceğini hayal etmeye başladım.

S. B.: "Sanki hem her yerde hem de hiçbir yerdeymişsiniz gibi" dediğinde aklıma Budizm ve Sufizmdeki boşluk kavramı geliyor. Boşluk tüm potansiyeli içine alır. Boşlukta her şeyin başlangıç potansiyeli vardır. İnsan o potansiyeli kullanarak hikayeler anlatabilir.

N. A.: Evet, kesinlikle! Sergide gösterilen *Kalan Belleğin üzerine Gözlem Arzusu* başlıklı video yerleştirmesi arşivde eksik olan, aynı zamanda o dönem söz konusu kişinin etrafındakilerin belleğinde de eksik olan biriyle ilgili. *Unutmayı Hatırlayan Fotoğrafın*

Noor Abuarafeh, Müzedeki Zamandışı Nesne Ben miyim?, video yerleştirme, 15', 2018.

Büyüsü (2018) aynı grup fotoğrafı hakkında bir video işi, bu defa aynı sergiye katılan ama görselde yer almayan bir kadın sanatçıyla ilgili. *Sanki Daha Önce Buraya Hiç Gelmedim* (2016) video çalışması da kendi geçmişine dair belleği olmayan biriyle ilgili; bir sanat sergisini ziyaret edip sergide kendi fotoğrafını gördüğünde tekrar belleğiyle karşılaşıyor. Burada bir kayıp düşüncesi var. Bu video boş Filistin müzesinin açılışıyla ilgili. Boş olanın bir şey olmasıyla ilgili: Adeta bir bildiriye, itiraz ve geri çekilme formuna dönüşüyor.

D. Y.: Boşluğun potansiyeli ikinizin işlerinde de görülebiliyor. Bu boşlukları takip ediyorsunuz ve bu boşluklardan tarihsel ya da kişisel olabilen tüm o kurmaca anlatılar ve sanatsal dil doğuyor.

Burcu Çimen: Noor'un işlerindeki bu boşluk tarihten gerçekten kaybolarak ve buharlaşıp yok olarak kendini gösteriyor, Sena'nın işlerinde ise fiziksel olarak orada olsa da yaşadığınız zamandan ve mekandan adeta dağılıp gidiyor.

S. B.: Doğru, işlerimde erişemediğim şeyleri kavramak ve yönlendirmek için çoğu zaman kurmaca senaryolara ve sürrealizme başvuruyorum. Özgürce hareket edebilmek için zaman ve mekan içinde bir boşluk yaratıyorum, sonra da eylemlerim gerçekliğe yayılıyor.

N. A.: Boşluğu illa "hiçbir şey" olarak düşünmüyorum, boşluk her sefer kendisini bağlama göre farklı bir biçimde formüle eder; yukarıda bahsettiğim gibi bir bildiri, geri çekiliş, itiraz, ispat olabilir, elbette boşluk bir fısıltı da olabilir, bir arşivde, fotoğrafta ya da müzede neyin eksik olduğunu düşünürken söylenmemiş bir anlatı için boş alan olduğu fısıldanır.

Ayrıca örneğin, Filistin Müzesi 2016'da açıldığında boş bir müze olarak açıldı, bu olay benim için büyüleyiciydi çünkü müze gerçekten boş olsa da aynı zamanda boşluğun kendisiyle doluydu ki; bu boşluk bu ülkenin kolonyal tarihi hakkında tüm dünyada farklı müze ve arşivlerde sergilenen çalıntı nesnelerin hiçbirinin söyleyemeyeceği çok şey söylüyor.

B. Ç.: Sena, bu sergi için hazırladığın *Geleceğe Salınmak* işinde genç Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil eden genç bedenler üzerine çalışıyorsun. Bu işe başlarken yaklaşımın neydi, onları tarihin yükünden özgürleştirmeye mi çalışıyorsun?

S. B.: *Geleceğe Salınmak* (2023) işimde Selahattin Giz Koleksiyonu'nda karşılaştığım genç sporcuların bedenleriyle yapmak istediğim buydu. Çünkü belirli bir rolleri vardı ve sorumluluğun ağırlığını yüklenmişlerdi. Onlar "Türk Gençliği", Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceğiydiler.

Noor Abuarafeh, “Toprak, Sırlarını Vermiyor” dedi bir zamanlar babası, roman yerleştirme, 2017.

Fakat tarih ilerledikçe Türkiye Cumhuriyeti’nin o dönem tahayyül edilen yolu pek çok keskin virajdan geçti. Gelecek vizyonları değiştikçe genç bedenlere yakıştırılan unvanlar ve verilen misyonlar da sürekli değişti. Gelişmiş bir ülke olmaya giden yol daima inşa halinde. Kimin vatansever, kimin terörist olduğu günbegün değişiyor. Benim yapmak istediğim bir bakıma bu bedenleri tüm bu ağırlıktan azade kılmak.

Yeterince uzun yaşadığınızda ve şiddet döngüleri, barış ve refah döngüleri, ekonomik büyüme, ekonomik kriz döngülerinin yinelendiğini gördüğünüzde, büyük anlatının tekrar tekrar değişmesine tanık olduğunuzda, tarihin daima yeniden yazıldığını fark ediyorsunuz.

O zaman bireysel aktörlere ne olur? Belirli bir anlatıya, yenisine ve eskisine göre değişen tüm bu unvanlar ve rollerden bahsetmek mümkün. Ben bu bedenleri bundan özgürleştirmek istiyorum. Onlara iliştirilen etiketleri sökmek istiyorum. Böylece sadece bir tarihsel anlatı içindeki aktörler ya da yapı taşları olmaktan çıkacaklar; hareketleri ilerlemeci, doğrusal bir anlayıştan çıkacak, sadece hava- daki kırlangıçlar gibi boşlukta süzülen bedenler olacaklar.

N. A.: Bence bu çok ilginç. İşlerimiz çok farklı olsa da pek çok ortak noktası var.

S. B.: Kesinlikle öyle, ortak ilgi alanlarımız arşiv, kayıp ve arşivdeki eksik parçalar.

N. A.: Evet, ama aynı zamanda beden düşüncesi, ama mutlaka insan bedeni değil şeylerin maddeselliği.

S. B.: Haklısın. Bence serginin ana salonunda sürüp giden de bu. İnsanların bakışlarını bir nesnenin maddeselliğine yönelttiği yoğun gerginlik anlarında sen sanat eserinin maddeselliğinin altını çiziyorsun, bense kısacık bir anda bedenlerin maddeselliğinin altını çiziyorum. Bir kez daha her şeyin nasıl boşluktan geldiğini fark ediyorum. Yaratıcılık boşluktan, eksik olandan doğan potansiyeldir. Adeta boşluklara tohum ekmeye benziyor.

N. A.: Hayali tohumlar!

D. Y.: Sergi açılışından üç ay önce hepimiz sergi hazırlıkları için buluştuk, siz de (Sena ve Noor) ilk kez o zaman yüz yüze tanıştınız. İkiniz de Yapı Kredi Kültür Sanat ekibine bir sanatçı konuşması yaptınız. Konuşma şeffaflıkla ilgiliydi; amaç basın, etkinlikler, teknik ekip ve yayın ekibi gibi sizinle yakından çalışacak tüm departmanların sanatsal çalışmanız hakkında fikir edinmesiydi. Ama aynı zamanda siz de ilk defa birbirinizin pratiğini etraflıca dinlemiş oldunuz.

S. B.: Didem, hep beraber bu sanatçı konuşmasını yapmak çok bilgilendirici oldu. Noor sunumunda video yerleştirmesi *Unutmayı Hatırlayan Fotoğrafın Büyüsü*’nden ve bir kadının fotoğrafta olmadığını fark ettiğinden bahsettiğinde çok şaşırdım! Kimin kadrajda, kimin dışarıda kaldığını sorgulamak hep güçlü sonuçlar veren ilginç bir inceleme. Fotoğrafların geçmişi bir arada tutan bir hazne olarak kapasitesi ya da diyelim ki kapasitesizliği hakkında çok şey söylüyor.

N. A.: Donmuş kuşlarla ilgili videon (*Doktor Ol, Hemşirelik Yap*, 2016), bu ve parçalanmış arşivle ilgili video (*Bir Teselli*, 2020). Bana işlerimiz arasındaki bağlantıyı düşündürenler bunlardı, çünkü müzelerin yaptığı geçmiş, bugün ve gelecek arasında bir ayrım yapmak için anı dondurmak ve nesneleri muhafaza etmektir, böylece bu anlatılar ve nesneler ölü bir dönemle bağlantılı olur. Bu, belleğin işleyişine tamamen aykırıdır, çünkü bellek sürekli üretmeye devam eder, anlatı hep değişir ama aynı zamanda hep şu anla bağlantılıdır. Örneğin tarih Filistin gibi bir bağlamda müze formunun hep başarısız olduğunu göstermiştir, belki de radyo çok daha uygun bir hatırlama formu olurdu, çünkü radyoda daima konuşan ve dinleyen biri var ve hep şimdiki zamanda. Sena'nın sanatçı konuşmasında bahsettiği gibi hep bir döngü içinde. Müzeler ya da modernite ise zamanlar arasında keskin ayrımlar yapar.

D. Y.: Neyi nasıl hatırladığımız ve Noor'un belirttiği gibi özellikle "şimdiki zaman"la ilgili olarak Sena'nın George Perec'in çocukluk anılarından ve İkinci Dünya Savaşı travmalarından bahsettiğinde söylediği Perec'in önemsiz ayrıntıları hatırlayıp annesi ve babasıyla olanlar gibi önemli anıları unutmuş olması bana özellikle ilginç gelmişti. Sena sen Hrant Dink Vakfı'nda çalıştığın sürede nasıl hatırladığımız meselesiyle de ilgilenmiştin, bu süreçten biraz daha bahsedebilir misin?

S. B.: Evet; 23,5 Hrant Dink Hafıza Mekânı'nın kuruluş aşamasında Hrant Dink Vakfı'nın yaratıcı ekibinde çalıştım. Orada arşivle çalışmanın ne kadar özen istediğini ve zaman aldığını birinci elden deneyimledim. Sevgiyle yapılan bir işti. Orada deneyimlediğim şeylerden biri de aynı arşivin kaynak alınarak sonsuz hatırlama olanağının sunulabilmesiydi. Hikayeyi milyonlarca farklı biçimde anlatabilirsiniz. Bazı hikayeler ister istemez dışarıda bırakılır. Okunaklı bir anlatı için bir seçim yapmak gerekir.

En iyi düzenlenmiş arşivleri bile tıpkı *Bir Teselli* video yerleştirmemdeki gibi hepsi birbirine dolaşmış büyük bir yosun öbeği gibi düşünüyorum. Bu metafor zihinlerimizin parçaların hepsini bir arada tutamadığı gerçeğini ifade ediyor. Aslında zihinlerimiz sadece çok sınırlı materyali bir süreliğine bir araya getirebilir, sonra bunlar tekrar dağılır.

Bu yüzden "Nasıl hatırlarız?"ın cevabı pek çok faktöre bağlı. Perec hatırlamaya tahammül edemiyordu çünkü travması çok ağırdı. *Silgi* (2018) işim onun bir portresi. Silerken kendini tüketiyor ama aynı zamanda tekrar eden kaydedilmiş ses yoluyla travmatik ayrılığından sonra geçmişine yeniden bağlanmaya çalışıyor. Sergimiz için *Tarih Nasıl Yeniden Yazılır?* (2023) başlıklı yeni bir işte silgi formunu tekrar kullanıyorum. Bu iş, hatırlama ve unutma döngüsünü sosyal bir perspektiften ele alacak.

Noor'un söylediği gibi bellek sürekli yeniden üretir. Hikaye sürekli değişir. Şimdiki zamana ait "Biz kimiz?" sorusu ne hatırladığımız ve nasıl hatırladığımıza göre sürekli değişir.

Noor'un sunumunda beni etkileyenlerden biri de çok kısıtlı hareket edebildiğinde ve yapılacak çok az şey olduğunda onun eylem alanı açmaktaki yaratıcılığıydı. Filistin örneğinde çok fazla kısıtlamayla karşılaşıyoruz. Noor bize insanların özgürce seyahat etmekten bile yoksun olduklarını hatırlattı. Benzer biçimde buradaki mevcut bağlamda bizler ne düşündüğümüzü tam anlamıyla özgürce ifade edemiyoruz. Güvenli bir biçimde protesto edemiyor ya da gösteri yapamıyorum. Sisteme gerçekten etki edemediğimi hissediyorum. Derken kurmaca bir araca dönüşüyor. Bir şeyleri değiştirmenin ya da sisteme etkide bulunmanın yolları tıkandığında kurmaca çok güçlü bir araç olabilir. Örneğin sergimiz için yaptığım *Deniz Kuşu* (2023) isimli video yerleştirmesi deniz ticaretiyle ilgili. En ucuz nakliye türü olduğundan dünya ticaretinin yüzde 90'dan fazlası deniz yoluyla yapılıyor. Tamamen etkinlik ve kâra dayalı. Boğaz sayesinde her gün tanık olduğumuz çok önemli bir sistem ama aynı zamanda son derece gizemli. O dikdörtgen konteynerlerin içinde her şey var. Erişemediğimiz koca bir sistem ve aynı zamanda son derece eril bir dünya...

D. Y.: Bence bu sergide dişil enerji bol olacak! Tarih ağırlıklı olarak erkeklerce inşa edildiğinden dengelemek için dişil enerjilerle bağlantılı perspektiflere ihtiyacımız var. Tıpkı Sena'nın *Doktor Ol, Hemşirelik Yap* videosunda donmuş kuşu yeniden canlandırması ya da Noor'un romanlarını işlerinde kullanması gibi. Noor serginin adını tartışırken sen "fısıldama" sözcüğünü önerdin, ben de "metot" sözcüğünü ortaya attım, böylece ikisi bir arada mevcut olmayan ama yine de senin işlerini yansıtan bir ifade oluşturdu.

N. A.: Fısıltı benim için son derece benzersiz bir anlatım biçimi, çünkü çok muğlak; çok mahrem olabilir ve dinleme arzusu uyandırıyor; yüksek sesi duymazdan gelebilir ve arka planda yok sayabilirsiniz ama bence fısıltıyı arka plana atmak, yok saymak zordur; dinleme isteğinin merakını uyandırır, böylece bir bakıma bu muğlak fısıltı seviyesi baskın sese dönüşür ve ben bunu poetik buluyorum. Bence inşa ettiğim anlatılar fısıltıya benziyor çünkü bunlar ana akım anlatılar değil, arşivlerde ya da müze bölümlerinde olmayan anlatılar, hiçbir zaman belgelenmemiş hayali anlatılar, havada süzülüyor ve dinlemek isteyenlerin kulaklarına fısıldıyorlar.

AKTÜEL ETKİNLİKLER

PAULA REGO: CRIVELLI'S GARDEN,
Londra
Otuz yıl önce, The National Gallery'nin ilk "Associate Artist"i olan Dame Paula Rego, o zamanlar yeni olan Sainsbury Wing Dining Room'un duvarına asılmak üzere bir resim yapması için görevlendirildi. Rego'nun *Crivelli's Garden* eseri ilhamını 15. yüzyıl İtalyan ressamı Carlo Crivelli'nin *La Madonna della Rondine* eserinden aldı. Rego'nun cesur ve güçlü kadınları tasvir ettiği çalışmasındaki figürler sanatçının arkadaşlarına, ailesine ve The National Gallery'nin personeli de dahil tanıdığı insanlara dayanıyordu. Sergide orijinal çizimler, eserle birlikte sunulurken aralarındaki bağlantıları keşfetmenize de izin veriliyor. *Paula Rego: Crivelli's Garden*, 20 Temmuz tarihinden itibaren The National Gallery'nin dijital platformunda gösterimde.

CHOSEN MEMORIES: CONTEMPORARY LATIN AMERICAN ART FROM THE PATRICIA PHELPS DE CISNEROS GIFT AND BEYOND,
New York
MoMA'nın dijital platformunda ziyaret edebileceğiniz seçki, çalışmaları için kaynak malzeme olarak tarihi araştıran Latin Amerikalı sanatçıların eserlerini bir araya getiriyor. Öyle ki sergide yer alan 40 sanatçıdan biri olan Rosângela Rennó, "Tarih yaşayan bir organizmadır" sözüyle sergi içeriğini özetliyor. Farklı sanat disiplinlerini bir araya getiren seçki, günümüz sanat tarihinin yeni yollarla araştırılması ve yeniden anlatılması aracılığıyla nasıl tasarlandığını ortaya koyuyor. Sanat koleksiyoneri Patricia Phelps de Cisneros'un eserleri ve müze koleksiyonundaki diğer parçalarla diyalog içerisine giren sergi, Latin Amerika'daki sömürgeciliğin uzun tarihini yeniden çerçevelediği gibi değer biçilmeyen kültürel mirasların tekrar keşfedilmesinin farklı yollarını arıyor.

LISA YUSKAVAGE,
Paris
Son otuz yılın orijinal figüratif sanatçılarından biri olan Lisa Yuskavage, geleneksel türler ve izleyici anlayışlarına meydan okurken resim ortamının tekilliğini onaylayan işler yaratıyor. Çeşitli karakterleri, renklerin gerçekçiliğiyle soyut unsurların katmanlı kompozisyonlarında yer alıyor. Sanatçının resim teknikleri klasiği çağrıştırırken motifleri genellikle popüler kültürden esinlenerek uyum ve uyumsuzluk arasında bir ikilik yaratıyor. Bu sergi için Yuskavage, her biri bir sanatçının stüdyosunda yer alan yeni büyük ölçekli tablolar sunuyor. Bahsi geçen çalışmalar, Yuskavage'nin yaratım sürecini ve bir modeli neyin oluşturduğu sorusu üzerine devam eden keşfinin parçalarını oluşturuyor. Bir diğer taraftan Yuskavage için stüdyolar, sanatçının kendisi de dahil olmak üzere tüm yapıtlarındaki karakterlerin iç içe geçtiği, zamanın aynı anda ileri ve geri aktığı sahnelere dönüşüyor. Bu nedenle, Yuskavage'in çalışmaları, sanatçı ve model olarak kendi öznel deneyimi ile Gustave Courbet ve Henry Matisse gibi isimlerin hem kişisel hem de zamanın belirli bir anını yansıtan stüdyo tasvirleri geleneği arasında bir diyalog yaratıyor. Sergiyi 9 Haziran-29 Temmuz tarihleri arasında David Zwirner'da ziyaret edebilirsiniz.

Sanal müzelere ve bilet fiyatlarına www.artsandculture.com adresi üzerinden ulaşabilirsiniz.

THE ALLEGORY OF DREAMS,
Venedik
30 Haziran tarihine kadar Contini Art Gallery'de ziyarete edebileceğiniz seçki, Julio Larraz'ın sürrealizm ve metafizikten ilham alan bir dizi eserine odaklanıyor. Bu kapsamlı retrospektif, sanatçının coşkulu ve ironik yaratıcılığının izini sürerek '80'lerden günümüze yağlı boya, çizim ve sulu boyalardan oluşan bir seçkiyle sanatçının kariyerini kutlamak için hazırlandı. Canlı renklerin geniş alanları ve Karayipler'in tipik parlak ve sıcak ışını, eserleri bir bakışta tanınabilir kılan özelliklerden. Larraz'ın meraklı perspektifi parodi, karikatür, manzara, feminen figür, natürmort ve siyasi meselelerde kendi tarzını ortaya koyuyor. Her ne kadar sıraladığımız temalar standart olarak düşünülse de Larraz'ın becerisi bu noktada devreye giriyor: normal sayılabilen bir konuyu kendine özgü bir şekilde tasvir etme, dikkati yalnızca görünüşte rastgele ancak kesinlikle sembolik olan bir ayrıntıya odaklama. *The Allegory of Dreams*, sanatçının kültürel, sosyal ve politik meseleleri araştırmaya yönelik derin arzusundan beslenen vizyonunu, görsel ve kavramsal döngüler üreten temalarını tasvir ediyor.

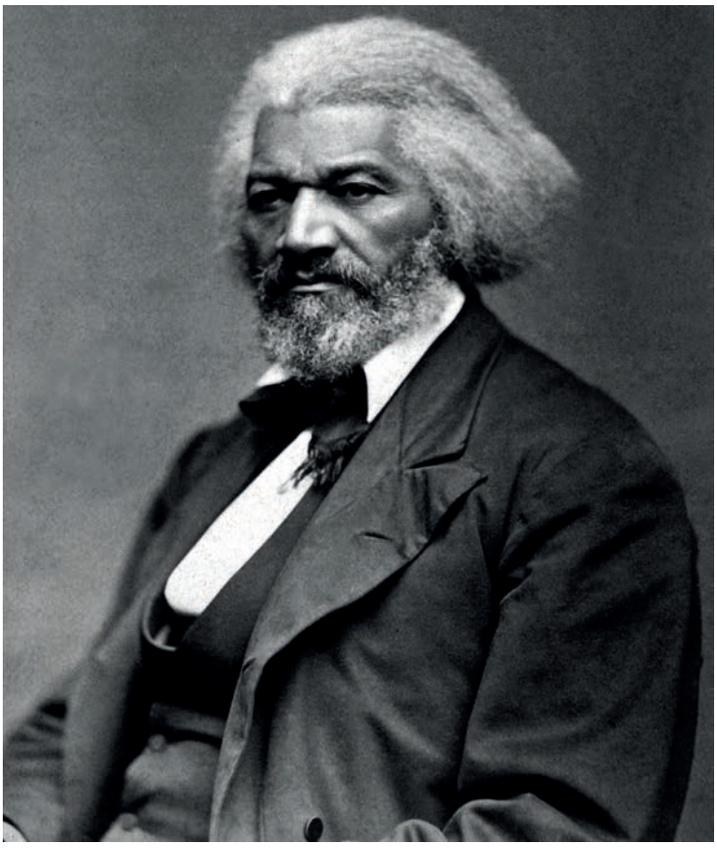

ONE LIFE: FREDERICK DOUGLASS,
Washington DC
One Life: Frederick Douglass, 19. yüzyılın en etkili yazarlarından, konuşmacılarından ve entelektüellerinden olan Frederick Douglass'ın mirasını baskı, fotoğraf ve efemera aracılığıyla gündeme getiriyor. 1838'de kölelikten kaçtıktan sonra, Douglass üç otobiyografi ve bir kısa roman yayınladı, binlerce konuşma yaptı ve 19. yüzyılın en uzun süre yayınlanan *Black* gazetesinin editörlüğünü yaptı. Her zaman radikal bir aktivist olan Douglass, hayatını köleliğin kaldırılmasına ve "tüm haklar herkes için" ideolojisine adadı. İç Savaş sırasında, Başkan Lincoln ile arkadaş oldu ve tavsiyelerde bulundu. En önemlisi, Douglass "gerçek sanatın" sosyal değişimin lokomotifi olabileceğini açıklayarak geleneksel temsil kurallarını değiştirdi. 16 Haziran tarihinden itibaren Smithsonian's National Portrait Gallery'de çevrim içi ziyaret edebileceğiniz seçkinin konuk küratörlüğünü Harvard Üniversitesi'nde John Stauffer üstleniyor.

VAN GOGH AND THE AVANT-GARDE: ALONG THE SEINE,
Chicago
1882 ve 1890 yılları arasında Vincent van Gogh, Georges Seurat, Paul Signac, Emile Bernard ve Charles Angrand gibi Post-Empresyonist sanatçılar Paris'in kenar mahallelerindeki köylere akın etti. Orada, yalnızca iş birlikçi çabalarıyla oluşturulabilecek yenilikçi bir stil yaratmak için kırık fırça darbeleri ve zıt renklerle deneyler yaptılar. 1870'lerde Seine Nehri boyunca şehrin güneyindeki turistik yerlerde zaman geçiren empresyonistlerin aksine, Post-Empresyonistler Asnières çevresindeki kuzeybatı banliyölerini tercih ettiler. Bu bölge daha önce eğlence ve dinlenme için popüler bir yerdi ancak 19. yüzyılın son on yılında kömür ve gaz tesisleriyle giderek daha fazla nüfus kazandı. Bu sanayileşmiş banliyölerin -köprüler, fabrikalar, parklar ve köyler- görsel dağarcığını, güneş ışığını, suyu ve doğanın renklerini keşfetmelerine engel olmak yerine, Van Gogh ve meslektaşlarının deney yapmaları için araçlar haline geldi. The Art Institute of Chicago'nun dijital platformu üzerinden ziyaret edebileceğiniz seçki ise Van Gogh'un sanayileşmiş banliyölerindeki çalışmalarına yer veriyor.

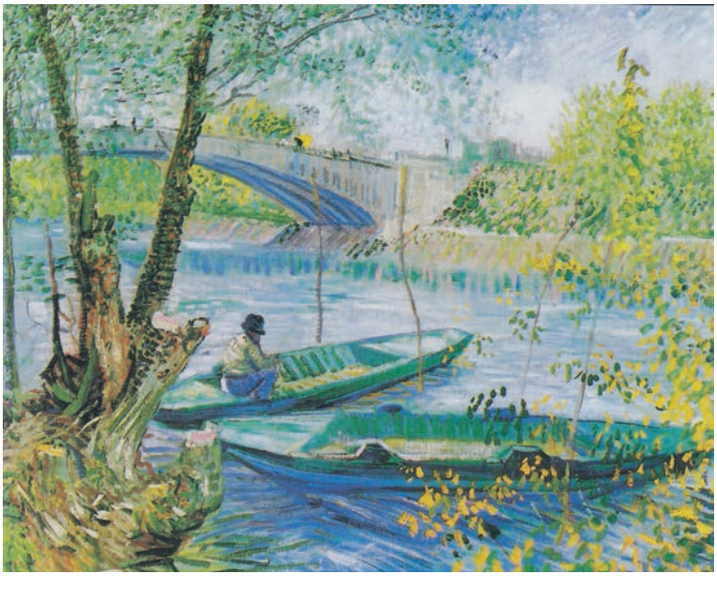

OFER LELLOUCHE,
Viyana
29 Haziran-24 Eylül 2023 tarihleri arasında Albertina Museum'da ziyaret edebileceğiniz seçki, Tunus doğumlu sanatçının çok kültürlü kimliğinin arka planında insan olmanın evrensel sorularını irdeliyor. Tel Aviv ve Paris'te yaşayan Lellouche, 1970'lerde video sanatı ve resim denemelerine başladı ve kariyeri boyunca çizim, heykel ve gravür dahil olmak üzere çok çeşitli disiplinlerin bir parçası oldu. Bir diğer taraftan bu multidisipliner sanatçının en önemli temaları arasında otoportre ve insan vücudunun bulunduğunu belirtmeli. Ayrıca çalışmaların yaratıldığı süreç açısından büyük önem taşıyan iki nokta vardır; içerik ve biçimin birliği. Öyle ki herhangi bir ortamda soyut bir fikri zorlamak yerine, bilinçli olarak gravürün, metal bir levhanın veya bir bronz dökümün kendine özgü niteliklerinin ortaya çıkmasına izin verir. Elbette bu aksiyon, eserlerdeki nihai sonucun en büyük etkenlerinden biridir.

JUDITH JOY ROSS,
Philadelphia
Judith Joy Ross'un çalışmaları, fotoğrafik portrede bir dönüm noktasına işaret ediyor. Mütevazı, sessizce nüfuz eden, şeffaflıklarıyla ürkütücü sayılabilecek çalışmaları, merceğinin önünde duran bireylerin geçmişini, bugününü ve hatta belki de geleceğini sürekli olarak görme kapasitesine sahip. 1980'lerin başından beri Ross, Amerikan halkının bir kesitiyle yaptığı kısa karşılaşmaların damıtılmış özünü yakalamak için bir araç olarak geniş formatlı, 8x10 inçlik bir görüş kamerası kullandı. Amacını "başkalarının başına gelenleri fark etmek ve kaydetmek" olarak tanımlayan Ross için bu, fotoğrafçı ile fotoğraflanan arasındaki ilişkinin spontane ve radikal bir şekilde yeniden formüle edilmesini gerektiriyor. Yaklaşık 200 fotoğrafın yer aldığı seçki, Ross'un tüm büyük projelerinin yanı sıra daha önce hiç görülmemiş daha küçük diziler ve bireysel görüntüler aracılığıyla çalışmalarını sıralıyor. Bu çalışmalar birlikte, vatandaş ve insan olmanın ne anlama geldiğini keşfederek çağımızın derin bir portresini oluşturuyor. Sergiyi 6 Ağustos tarihine kadar Philadelphia Museum of Art'ın dijital platformu üzerinden ziyaret edebilirsiniz.

ARCHIBALD, WYNNE AND SULMAN PRIZES 2023,
Sydney
1921'den bu yana, bilinen isimlerinin portrelerinden yerel kahramanlara kadar hayatın her kesiminden figürleri ön plana çıkararak, zamanımızın hikayelerini bize geriye saran Archibald Prize, Avustralya'nın en sevilen ve en önemli sanat ödülü olarak kabul ediliyor. Öte yandan Wynne Prize ise ülkenin en iyi manzara resmine verilirken Sulman Prize yağlı boya, akrilik, sulu boya veya karışık teknikle en iyi tür resim veya mural projesine takdim ediliyor. Her sene olduğu gibi Art Gallery of New South Wales'deki mütevelli heyeti bu üç ödülün de sahiplerine ulaşması adına sürece izleyicileri de dahil ediyor. Favori portrenize oy verdikten sonra Young Archie portre yarışmasında sergilenen 5-18 yaş arası genç sanatçıların çalışmalarını da ziyaret edebilirsiniz. Sergi ve oy kullanımı için son tarih 3 Eylül.

Sanal müzelere ve bilet fiyatlarına www.artsandculture.com adresi üzerinden ulaşabilirsiniz.

RONI HORN 'AN ELUSIVE RED FIGURE...',
Zürih
Çeşitli ortamlarda kavramsal odaklı çalışmalarıyla tanınan Roni Horn, kimlik ve farklılık arayışına Hauser & Wirth Zürih, Limmatstrasse'de görülebilen *'An Elusive Red Figure...'* sergisiyle devam ediyor. 9 Haziran itibarıyla Zurich Art Weekend kapsamında ziyaret edilebilen seçki, 33 çizimden oluşan bir takımdır. Her çizim kağıt üzerinde bir çift mürekkep püskürtmeli baskı setinden oluştuğu gibi bazıları da bağımsız çalışmalardır. Sanatçının 2021 tarihli *LOG* çalışmasının devamı niteliğindeki *'An Elusive Red Figure...'* orijinal çizimler, alıntılar, kolajlar, fotoğraflar, gündelik yorumlar, haberler ve hava olayları üzerine notlardan ve Horn'un orijinal metinlerinden oluşan *LOG* çıktılarından oluşan bir koleksiyondur. Bir diğer deyişle; Horn'un 'günlük düzeyde bir tür nefes alma etkinliği' olarak tanımladığı, bir araç olarak çizimle ilişkisini yansıtan son derece kişisel bir çalışma...

SECESSIONS KLIMT, STUCK, LIEBERMANN,
Berlin
19. yüzyılın sonlarında Secession akımının ortaya çıkışı, sanat dünyasında birçok etkiyi de beraberinde getirdi. Bu Proto-Modernist an, Viyana'daki Gustav Klimt ile ayrılmaz bir şekilde bağlantılıyken Münih ve Berlin'deki kahramanlar, sırasıyla Franz von Stuck ve Max Liebermann idi. Seçim panellerinin kraliyet sanat akademilerinin kriterlerini uyguladığı devlet desteği ve sergi sistemlerinin modası geçmiş yapılarını reddeden bu sanatçılar, özgürlük için çabaladılar. Bireysel sanatsal yaklaşımları ortak olmasa da uluslararası bir bakış açısıyla sanatsal ifade biçimlerinin canlılığını ve çeşitliliğini güçlendirmeye çalıştılar. Seçki ise çeşitli sanatçıların yaklaşık 200 resim, heykel ve grafik çalışmasını içeriyor. Nationalgalerie-Staatliche Museen zu Berlin iş birliğindeki sergide 50'den fazla eseriyle ile Klimt'in yapıtları serginin odağı olacak. *Secessions Klimt, Stuck, Liebermann* 23 Haziran'da gösterimde.

CANOVA: SKETCHING IN CLAY,
Washington DC
Bir heykeltıraş, bir fikri bir mermer işine nasıl dönüştürür? Avrupa'nın 1848 Devrimleri döneminin en ünlü sanatçılarından Antonio Canova (1757-1822) için cevap, kildi. Elleri ve küçük aletlerle çalışan Canova, kilden göz kamaştırıcı eskiz modeller üretti ve bu, mermerden büyük heykelleri için tasarımlarını planlamasına yardımcı oldu. Hayal gücünün etkisiyle gelişen bu eskizler, sadece dakikalar içinde yaratıldı. Canova ayrıca, patron çıkardığı veya oyma için kılavuz olarak kullandığı, ayrıntılarıyla duyusal olan daha bitmiş modeller yaptı. Hayatta kalan takribi 60 modelden yaklaşık 40'ı, sanatçının heykel tarihinin en ikonik eserlerinden bazılarının yaratılmasına yol açan olağanüstü çalışma sürecini ortaya koyuyor. 11 Haziran itibarıyla National Gallery of Art'ın dijital platformu üzerinden ziyaret edebileceğiniz seçki tam da bu noktada devre giriyor.

SICAK ROTALAR

Hazırlayan: Ekin Kurbetçi

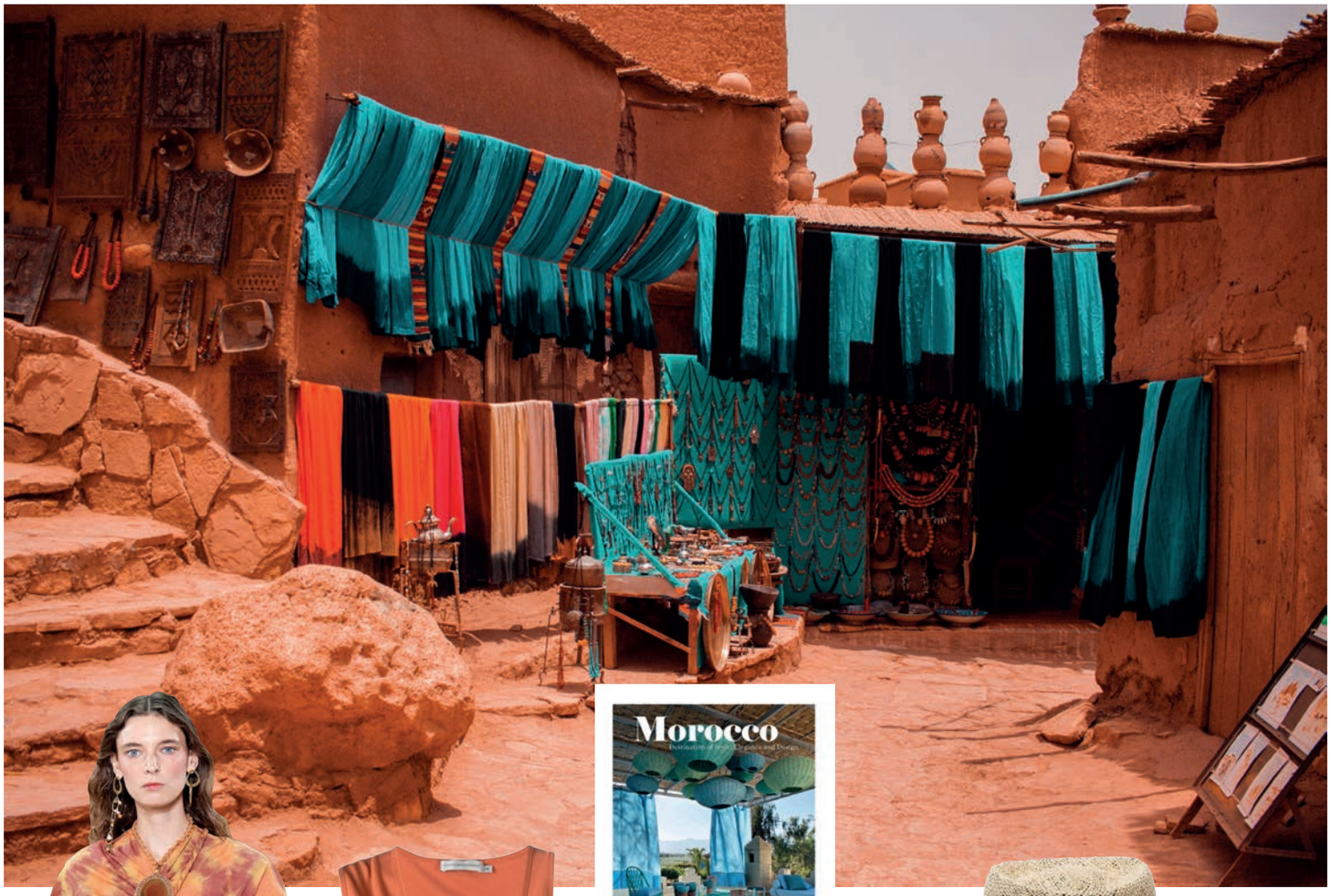

Yaz 2023,
Ulla Johnson

Bluz,
Christopher Esber

Çanta, **Chloé**

Kitap, **Prestel, Morocco**

Etek, **Chufy**

Şapka,
Ruslan Baginskiy

Gözlük,
Jacquemus

Ayakkabı, **Castañer**

Parfüm,
Tom Ford, Eau de Soleil Blanc

NOMOS
GLASHÜTTE

175 Years
Watchmaking
Glashütte

Club Sport neomatik petrol. Home run: The robust automatic watch expresses both ease and remarkable style, guiding you through busy weekdays. With a case diameter of just 37 millimeters, it is striking on any wrist and remains waterproof up to 20 atm when swimming. What powers it? The super slim NOMOS caliber DUW 3001, adjusted in six positions. Also available in polar blue at select retailers, such as Tevfik Aydin in Istanbul. More information here: **tevfikaydin.com.tr** and **nomos-glashuette.com**

TEVFİK AYDIN
Since 1889

BİR ROLEX'İ "ROLEX" YAPAN ŞEY NEDİR?

Sahip olduğu çarklar ve dişler değil. Bizzat şekillendirdiğimiz çelik veya işlediğimiz altın değil. Kendi ellerimizle tasarladığımız, işlediğimiz ve cilaladığımız, sayısız yetenek ve daimi bir özenle tek tek bir araya getirdiğimiz parçalardan oluşması değil... Rolex'i Rolex yapan şey, tüm bu detaylara ayırdığımız zaman. Ancak atölyelerimizde geçen onca günün ve ayın ardından her bir kadrana bu kelimeyi işleyebiliyoruz: **"Superlative" [Üstün].** Bu kelime otonomimizin, sorumluluğumuzun, doğruluğumuzun işareti. Çünkü sadece bunu yapıyoruz. Her şeyiyle. Saatiniz zamanla sadece size ait olsun diye.

#Perpetual

RHODIUM

ROLEX